CIAD

„Guvern interimar de unitate națională"

Formarea, la 29 aprilie a.c., a unui nou „guvern interimar de unitate națională" la N'Djamena este apreciată ca un pas semnificativ în direcția realizării unei efective unități naționale în Ciad. Noul cabinet, cu 29 de membri, are în fruntea sa pe Lol Mahamat Shawwa care, totodată, este și șeful statului. În legătură cu faptul că el provine din Mișcarea Populară pentru Eliberarea Ciadului (M.P.E.C.), este de remarcat că această organizație reprezintă o noutate pe scena politică ciadiană. Din diferite motive, M.P.E.C. n-a participat pînă în martie a.c. la întîlnirile vizînd reconcilierea națională.

Despre aceste întîlniri sau conferințe se impun, însă, cîteva precizări. În primul rînd, crearea noului guvern interimar a fost decisă prin acordul încheiat, la 17 aprilie, la N'Djamena, de către lideri ai mai multor organizații politico-militare existente în Ciad. Este vorba de Frontul de Eliberare a Ciadului, FROLINAT (lider : Goukouni Oueddei), Forțele Armate din Nord, FAN (lider : Hissene Habre), Mișcarea Populară pentru Eliberarea Ciadului — a III-a armată, M.P.E.C. — (lider : Aboubakar Mahamat Abderrahman) și Forțele Armate Ciadiene, FAC (în fapt, reprezentante ale fostelor autorități guvernamentale de la N'Djamena, conduse, pînă de curînd, de generalul Félix Malloum).

La actuala situație s-a ajuns după ce, în prima parte a lunii februarie a.c. și apoi în primele zile ale lunii martie, la N'Djamena, au avut loc înfruntări armate de proporții între Forțele Armate Ciadiene și Forțele Armate din Nord. Pe atunci, ca urmare a aplicării prevederilor „Cartei fundamentale a Ciadului", intrată în vigoare în august 1978, președinte al țării era Félix Malloum (din partea FAC), iar premier — Hissene Habre (din partea FAN). Prin medierea unor state africane vecine s-a ajuns ca, la jumătate lunii martie a.c., în localitatea nigeriană Kano, să aibă loc o conferință cu privire la Ciad, la care, în afara FAC și FAN, au mai fost reprezentate FROLINAT și M.P.E.C. (Au luat parte și delegații ale țărilor africane prezente la întîlnirile anterioare de reconciliere — Nigeria, Libia, Camerun, Niger, Sudan). După cinci zile de negocieri intense s-a ajuns la un acord semnat de cele patru părți ciadiene, acord care prevedea, în esență, încetarea focului, demilitarizarea unei regiuni de 100 km lățime în jurul capitalei țării, dizolvarea instituțiilor existente (în conformitate cu prevederile „Cartei fundamentale" — n.n.), formarea unui guvern de uniune națională, de tranziție, cu participarea tuturor părților semnatare, intrarea în vigoare, la 23 martie, a prevederilor acordului.

Ca urmare a acordului amintit, după ce, la 24 martie, Félix Malloum și Hissene Habre au demisionat din funcțiile de președinte și, respectiv, premier, s-a creat un Consiliu de Stat provizoriu (condus de G. Oueddei), a cărui sarcină consta în gestionarea problemelor curente pînă la formarea „guvernului interimar de unitate națională". În paralel, au debutat acțiunile de demilitarizare a capitalei ciadiene, iar, de la Paris, s-a anunțat oficial că Franța își va retrage, în mod treptat, trupele din Ciad. (E vorba de circa 2 500 militari, prezenți ca urmare a unor acorduri încheiate de fostele autorități ciadiene cu Franța). Apoi, la 2 aprilie, cu o întîrziere de 24 de ore față de data prevăzută inițial, la Kano s-a deschis a doua conferință privind reconcilierea națională în Ciad. Ea s-a încheiat la 11 aprilie, participanții hotărînd să trimită în Ciad o comisie de anchetă care să verifice pozițiile deținute și importanța tuturor celorlalte grupări care doreau să semneze, și ele, primul acord de la Kano, din martie. Aceasta întrucît, la Kano-II, în afara celor patru semnatari ai primului acord, au mai fost reprezentate încă alte cinci tendințe politico-militare, conduse de Ahmmat Acyl (Armata Vulcan), Abdallah Danna (o tendință desprinsă din Armata Vulcan), Abba Sidick (FROLINAT „original") și Mahamed Abba și Agen Sanoussi (independenți). În fine, la 17 aprilie, la N'Djamena, s-a semnat acordul privind instituirea noului guvern interimar de unitate națională și care a fost format, la sfîrșitul lunii trecute, de Lol Mahamat Shawwa. De menționat că, în noul guvern, Goukouni Oueddei este ministru de stat pentru problemele interne, iar Hissene Habre ministru de stat pentru problemele apărării și foștilor combatanți. Generalul Negy Dgogo, fost comandant șef al Forțelor Armate Ciadiene, este vice-prim-ministru, iar funcția de ministru de externe e deținută de Dabar Nag Komban.

C. Dumitru

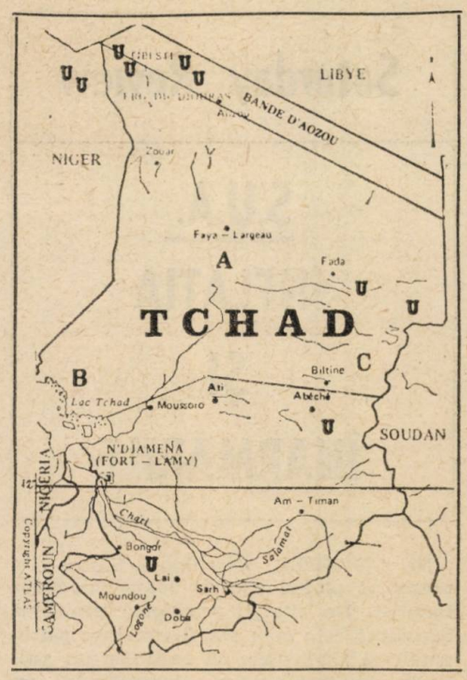

În harta publicată de „Jeune Afrique" după „L'Atlas International" sînt marcate prezențele în Ciad ale unor organizații politico-militare : în nord — FROLINAT, în centru — FAN (Hissene Habre), în sud — FAC. În nord, cele trei armate desprinse din FROLINAT sînt : cea condusă de G. Oueddei, M.P.E.C. (a „treia armată" condusă de A. Abderrahman) și Armata Vulcan despărțită în două grupări conduse de A. Acyl și, respectiv, A. Danna. Cu „U" sînt marcate zăcămintele de uraniu

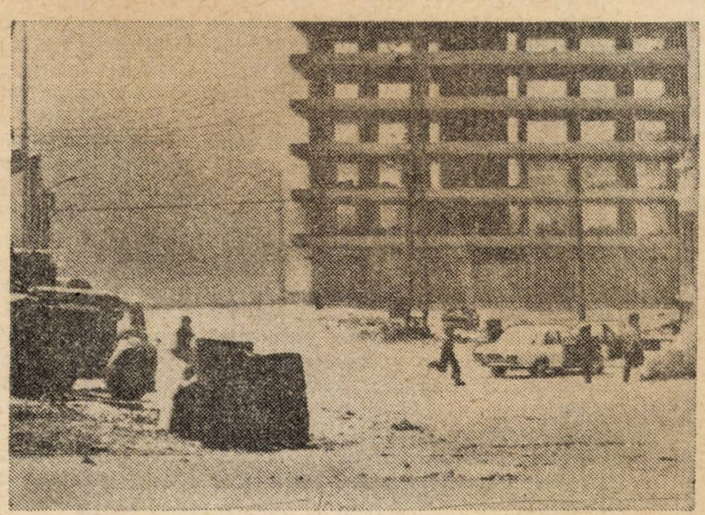

După cîteva luni de calm relativ, situația din Liban cunoaște o nouă escaladare periculoasă. Paralel cu acțiunile forțelor separatiste din sudul țării, aviația israeliană a continuat să întreprindă, inclusiv la începutul acestei săptămîni, raiduri de bombardament asupra taberelor palestiniene din diferite zone ale Libanului, cu precădere în sud. Ca și pînă acum, se impune respectarea independenței, suveranității și integrității teritoriale ale statului libanez, încetarea amestecului străin, crearea condițiilor pentru restabilirea autorității guvernului de la Beirut pe întreg teritoriul național. În imagine : *după ultimul raid israelian asupra Beirutului*

Saturday Review

S.U.A.
INFLAȚIA ȘI ÎNARMĂRILE

NU DE MULT, președintele Carter și-a prezentat planul său de luptă împotriva inflației. De atunci, principala problemă dezbătută este cum pot fi convinse patronatele și sindicatele să realizeze un program voluntar pentru a menține la un nivel constant prețurile și salariile. Evident, tot ceea ce ajută la controlul inflației este binevenit. În acest sens, programul președintelui Carter ar trebui să fie acceptat și aplicat, indiferent de prețul lui.

Dar problema, în cadrul dezbaterilor actuale, este că programul respectiv tinde să treacă cu vederea faptul că prețurile în spirală constituie efecte și nu cauze ale inflației. Un stimulent inerent al inflației îl reprezintă chiar politica guvernului. El a ieftinit dolarul, tipărind bani pentru a-și plăti datoriile. El a contribuit la inflația dolarului, cheltuind miliarde pentru bunuri care nu sînt de consum.

Principala amenințare la adresa securității economiei naționale provine din datoria națională, cu un trecut îndelungat, și care se acumulează rapid, aceasta făcînd din guvern beneficiarul principal al unui dolar ieftin.

Deci, nu este corect să se afirme că nimeni nu profită de pe urma inflației. Guvernul este în cîștig atunci cînd își achită datoriile valutare prin inflație. Societățile de asigurări pe viață sînt, de asemenea, în cîștig, căci plătesc cu bani a căror valoare este cu mult mai mică decît ratele încasate.

Ar exista posibilități de a nu lăsa ca lucrurile să ne scape din mînă, dar, atîta vreme cît însăși politica guvernului reprezintă un stimulent puternic al inflației, nu există mijloace de a preveni eroziunea, mai lentă sau mai rapidă, a valorii valutei noastre. Ne place sau nu, trebuie să suportăm încă mulți ani o situație fundamental inflaționistă.

Dacă, într-adevăr, cheltuielile guvernamentale constituie un factor important, nu se poate, totuși, reduce bugetul național actual pentru a schimba situația ?

Cheltuielile militare în sine reprezintă un factor inflaționist major. Cel mai mare adevăr care trebuie spus astăzi poporului american este că nu există nici o legătură între cheltuielile militare maxime și securitatea militară maximă. Dacă vrei să-ți construiești o casă care să te apere împotriva elementelor naturii, cu siguranță că vei dori să ai un acoperiș solid. Dar, dincolo de un punct, grosimea acoperișului nu-ți va oferi un plus de protecție, ci va exercita o presiune intolerabilă asupra structurii de sprijin. Același lucru este valabil și în ceea ce privește volumul bugetului militar. Trebuie să știm cît de multe armamente să acumulăm înainte ca ele să înceteze de a mai avea vreo valoare de securitate suplimentară, exercitînd o tensiune de netolerat asupra economiei naționale.

Azi, poporul american suportă povara unei puteri distructive de cel puțin 50 de ori mai mare decît este necesar pentru a nimici orice fel de combinații de obiective militare. Avem suficiente megatonaje nucleare pentru a distruge fiecare mare oraș din lume, inclusiv pe ale noastre. Și, totuși, în fiecare zi, la rezervele noastre se adaugă între 7 și 10 noi bombe nucleare.

De ce ?

Se argumentează că noile tipuri de bombe nucleare și termonucleare pe care le fabricăm sînt mai distructive și mai eficiente decît cele anterioare. Am uitat oare că modelele „mai vechi" aveau o forță explozivă mai mare decît ar fi putut transporta o armată de 1000 bombardiere dotate cu cele mai puternice bombe termonucleare ? Ce mai vrem să distrugem la un oraș după ce a fost total distrus ? De ce este nevoie să provocăm un uragan radioactiv, după ce am creat un holocaust? Cum vrem să facem mai „rafinată" sau mai „sofisticată" o bombă care poate distruge 2500 de mile pătrate ?

După ce se relevă că pentru S.U.A. „cheltuielile militare au devenit un scop în sine", articolul conchide :

„Este îndoielnic dacă, de-a lungul istoriei, a existat vreo acumulare de bani

Știința, energia și pacea

– Din mesajul președintelui Carter adresat Academiei Naționale de Științe a S.U.A. –

Nici o problemă nu evidențiază mai mult nevoia practică de știință și tehnologie pentru națiunea noastră decît problema energiei.

Petrolul rămîne, de departe, sursa noastră energetică cea mai importantă și ne aflăm în situația dificilă de a depinde de Carteluri străine — lacome și pe care nu te poți bizui — în ce privește jumătate din cantitatea de petrol pe care o folosim. Pe măsură ce acest fluviu neîntrerupt de petrol străin intră în țara noastră, iese un torent de bani, amenințînd sănătatea economiei noastre, stabilitatea monedei noastre și chiar securitatea națiunii noastre.

Știința și tehnologia pot schimba această stare de lucruri — dar numai dacă ne vom angaja într-o strategie națională de dezvoltare a unor alternative energetice.

Aproximativ din 1990 pînă în al doilea deceniu al secolului viitor, vom traversa o perioadă de tranziție dramatică și uneori plină de obstacole. Conservarea ne va fi impusă, iar tipul de resurse energetice pe care îl folosim se va schimba pe măsură ce ne vom orienta tot mai mult spre surse neconvenționale de combustibil — petrol și gaze sintetice obținute din cărbune, din șisturi bituminoase și altele. Reactori nucleari mai eficienți ar putea economisi rezervele noastre de uraniu. Vom găsi noi mijloace de a spori productivitatea fiecărei unități de energie folosită și vom începe să utilizăm energia solară pentru o varietate mult mai largă de obiective energetice. În al doilea sfert al secolului XXI, vom fi învățat să utilizăm surse de energie curate, în esență inepuizabile. Principalii candidați în această privință includ fisiunea și tehnologii solare de genul fotovoltaicii.

Trebuie să facem, însă, mai mult. Iată de ce am propus crearea unui fond de securitate a energiei pentru suplimentarea mecanismelor noastre bugetare obișnuite. Fondul va fi format din prelevarea unor taxe deliberate asupra profiturilor nejustificate și excesive, care, altfel, ar intra în conturile companiilor petroliere, datorită scăpării de sub control a prețului petrolului, deasupra și peste orice stimulente necesare pentru prospectare și producție.

Avem, de asemenea, nevoie de inovații pe o scară largă, deoarece ideile noi sînt esențiale în America, nu numai pentru reducerea dependenței noastre de petrolul străin, dar și pentru eforturile noastre de a pune sub control inflația, de a îmbunătăți productivitatea, de a proteja mediul înconjurător și de a asigura prosperitatea poporului nostru.

Multe din experiențele-cheie care urmează abia să fie făcute — atît în cercetarea fundamentală, cît și în cea aplicată — sînt, însă, la scară monumentală. Opțiunea noastră în anii viitori va fi de a alege între înfăptuirea celor cîteva proiecte mari pe care ne putem permite să le realizăm singuri sau de a realiza mai multe în cooperare cu alte țări. Trebuie să continuăm să optăm pentru cooperare. Cu prietenii noștri tradiționali, cooperarea științifică și tehnologică poate consolida legăturile existente. Cu alții, ea poate contribui la

comparabilă, prin volum, cu asaltarea continuă a finanțelor americane de către toți cei ce beneficiază de bugetele militare inflaționiste. Se plătește un preț greu pentru aceasta. Securitatea noastră este slăbită și nu întărită, atunci cînd capacitatea noastră de distrugere utilizează, pentru continuarea înarmărilor, resurse și forță umană valoroase. Miezul problemei îl constituie faptul că nu există o opoziție serioasă în țară împotriva cheltuielilor militare în creștere. Sînt implicați în cheltuielile militare atît de mulți factori, încît nu există suficiente stimulente pentru a le frîna. Chiar și senatori și membri ai Congresului — de altfel, unii din ei votînd în favoarea unor măsuri progresiste — nu au curajul să spună „nu" risipei militare, deoarece știu că nu vor mai fi aleși de către toți cei care profită de pe urma dolarilor obținuți pe înarmări.

Mina de aur care ne stă atît de ușor la îndemînă ne orbește în așa măsură, încît nu vedem că distrugem economia de care depindem cu toții, sau faptul mai dureros că vom lăsa moștenire copiilor noștri o națiune potențial falimentară.

Reușita președintelui Jimmy Carter în a impune un adevărat program antiinflaționist va depinde de capacitatea lui de a rezista nu numai militarilor, dar și sindicatelor și industriei, cît și celor care mizează pe o producție ridicată de apărare. Președintele trebuie să găsească o cale de a-i convinge pe americani asupra naturii reciproc sinucigașe a unui nou război. Este nevoie să se spună poporului că trebuie să urmărească controlul forței și nu forța în sine, dacă sîntem cu adevărat preocupați de securitatea națiunii și a lumii întregi".

PROFIL

MARGARET THATCHER

primul ministru al Regatului Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord

Cîștigînd majoritatea absolută la alegerile desfășurate la 3 mai, Margaret Thatcher, liderul partidului conservator, devine prima femeie premier din Marea Britanie și din Europa și formează cel de-al 12—lea guvern britanic postbelic.

Margaret Thatcher s-a născut la 13 octombrie 1925, la Grantham, în comitatul Lincolnshire, din estul Angliei. După ce urmează liceul la Grantham, obține o bursă pentru Somerville College, la Oxford, unde studiază chimia. Lucrează patru ani ca cercetător chimist, vreme în care, în paralel, studiază și dreptul. În 1954, funcționează ca avocat, specializîndu-se în dreptul fiscal.

A aderat la partidul conservator spre sfîrșitul celui de-al doilea război mondial, dar, în viața politică, a intrat mult mai tîrziu. Încearcă de două ori, fără succes, să obțină un mandat în Camera Comunelor. În 1959, cîștigă în circumscripția londoneză Finchley, pe care o va reprezenta apoi, fără întrerupere, în parlamentul britanic. În 1970, i se încredințează prima funcție importantă — ministru al educației în guvernul condus de Edward Heath. În martie 1974, cînd partidul conservator intră în opoziție, Margaret Thatcher este numită purtător de cuvînt al opoziției în problemele mediului înconjurător, apoi în problemele financiare. În februarie 1975, a fost aleasă ca lider al partidului.

Margaret Thatcher este căsătorită, din 1951, și are doi gemeni.

construirea de punți, dincolo de deosebirile de ordin politic, ideologic și cultural.

Unul din obiectivele cele mai importante ale cooperării internaționale în domeniul științei și tehnologiei este satisfacerea necesităților de dezvoltare ale țărilor mai sărace din lume. Viitorul țărilor avansate este legat, în tot mai mare măsură, de cel al țărilor în curs de dezvoltare. Cu toate acestea, numai circa 1 la sută din activitatea mondială de cercetare și proiectare civilă este destinată direct problemelor cu care este confruntată jumătatea mai săracă a omenirii — probleme cum ar fi sărăcia, bolile, foametea, învățămîntul și dezvoltarea resurselor. Ar trebui să facem mai mult în această privință. În loc să-i oferim paliative, va trebui să ajutăm lumea a treia să-și formeze propriii săi oameni de știință și factori de decizie. Va trebui să construim împreună proiecte reciproc avantajoase în domeniul agriculturii, medicinii, industrializării și sisteme energetice corespunzătoare.

În sfîrșit, permiteți-mi să spun că nici unul din roadele științei nu este mai groaznic ca armele nucleare. Și dintre toate răspunderile care revin națiunilor, nici una nu este mai urgentă decît ținerea sub control a acestei amenințări îngrozitoare pentru viețile și civilizația noastră. Sîntem cu toții mulțumiți că recentul accident care a avut loc în Pennsylvania nu s-a soldat cu prejudicii aduse populației. Acest accident a servit poate chiar unor scopuri pozitive. El ne-a făcut să ne dublăm eforturile și hotărîrea de a îmbunătăți securitatea energiei nucleare. Mai important este, însă, faptul că el ne-a amintit, cu pregnanță, consecințele înspăimîntătoare ale unui război nuclear.

Am trăit prea mult în condițiile existenței armelor nucleare. Ne-am obișnuit prea mult cu prezența lor sumbră în viața noastră. Sîntem prea dispuși să uităm care ar fi eventuala catastrofă : moartea într-o clipă a milioane de oameni și moartea în agonie a unui număr și mai mare ; distrugerea moștenirii culturale a omenirii ; otrăvirea aerului, a solului și apelor pentru multe generații viitoare. Într-un război nuclear global, victimele ar fi deopotrivă trecutul, prezentul și viitorul speciei noastre.

În urmă cu 16 ani, cînd președintele Kennedy s-a adresat acestui for, Senatul tocmai ratificase prima măsură importantă privind controlul armelor nucleare, tratatul pentru interzicerea experiențelor în atmosferă. Tratatul SALT II, care se apropie acum de punctul final, reprezintă o parte a aceluiași proces — un proces îndelungat, lent, de măsuri treptate spre rațiune, pe baza autointeresului reciproc. Iar după SALT II, acest proces va continua printr-un acord cuprinzător de interzicere a experiențelor nucleare și cu SALT III.

Albert Einstein a afirmat : „Importanța salvgardării păcii internaționale a fost recunoscută de oamenii cu adevărat mari ai generațiilor anterioare. Dar progresele tehnice din vremea noastră au transformat acest postulat etic într-o problemă de viață și de moarte pentru omenirea civilizată de astăzi, făcînd din participarea activă la soluționarea problemei păcii o datorie morală, o datorie de la care nici un om conștient nu se poate eschiva".

Aceste cuvinte au fost mai profetice decît se putea crede, deoarece au fost rostite cu mai mult de un deceniu înaintea exploziei primei bombe atomice.

Rinascita

PONDEREA COMUNIȘTILOR ITALIENI

CREȘTEREA ponderii comuniștilor a coincis cu faza în care „criza italiană" din acest ultim deceniu a devenit mai acută, scoțînd în evidență caracterul ei de fond, specific procesului istoric al societății italiene și, totodată, fenomenele legate de o criză mai generală a capitalismului și a raporturilor mondiale. Interacțiunea dintre cele două aspecte ale realității acestor ani — criza și modul nou în care se pune problema comunistă — nu este o chestiune de cauză și efect, așa cum o lasă să se creadă o anumită propagandă (în sensul că această afirmare a comuniștilor ar fi, pur și simplu, produsul nemulțumirii și protestului social față de criză).

Dimpotrivă. Nu se va înțelege nimic din tot ceea ce s-a petrecut în acești ani și, în special, în legătură cu creșterea ponderii comuniștilor, dacă nu se pornește de la înțelegerea originalității — față de însăși tradiția mișcării muncitorești — a poziților asumate de P.C.I. față de criză și a influenței partidului asupra evoluției situației reale a țării. Aceasta — începînd chiar cu analiza, ce ne-a făcut să fim primii și, pentru multă vreme, singurii care am definit dimensiunile și caracterul specific al răului —, începînd cu recunoașterea faptului că o cale de ieșire pozitivă nu ar putea fi găsită numai de o singură clasă sau de un singur partid, ci printr-o convergență și un efort comun al tuturor forțelor democratice ale țării. Și cu sublinierea, totodată, a elementelor noi ale acestei propuneri, axată pe lărgirea și recalificarea bazei productive, pe o utilizare a resurselor capabile să se exprime într-o transformare a formelor de consum și a modului de viață, pe reforma statului, pe un nou sistem de cooperare internațională. În sfîrșit, coerența cu care i-am chemat pe muncitori să devină protagoniștii unei mari opere de însănătoșire, să-și asume, fără rezerve și prejudecăți, problemele societății și ale crizei sale.

Avem posibilitatea, chiar în confruntarea electorală în curs, de a scoate la iveală dovezile de coerență și curaj pe care le-am oferit țării. Încă o dată, în condițiile noii faze politice, am pus pe primul loc — așa cum întotdeauna am făcut-o, începînd cu lupta împotriva fascismului — apărarea democrației și libertății tuturor.

Sîntem un partid viu și unit, capabil să discute și să se comporte ca purtătorul unui stindard unitar de înnoire, care oferă țării două garanții în una singură. Aceea de a constitui un stimulent și un punct de referință pentru celelalte forțe democratice, pentru cele de stînga în primul rînd, dar și pentru acele sectoare democrat-creștine care nu acceptă perspectiva unei involuții și care înțeleg să lupte împotriva rezistențelor conservatoare prezente în propriul lor partid. Și aceea de a reprezenta, azi mai mult decît ieri, — prin însăși unitatea partidului și prin legăturile sale cu masele — forța decisivă pentru salvgardarea și dezvoltarea democrației republicane.

Neonazismul și tineretul vest-german

Activitățile grupărilor neonaziste din Germania occidentală au depășit stadiul unei glume proaste. Deși numărul total al extremiștilor de dreapta organizați s-a redus oarecum, anul trecut, de la 17 800 la 17 600, această scădere s-a datorat aproape în întregime decăderii continue a Partidului Național-Democrat după momentul său de tristă glorie de la sfîrșitul anilor '60, cînd a cîștigat locuri în cîteva parlamente de landuri. Ceea ce îngrijorează autoritățile mai mult decît forța numerică a grupărilor neonaziste este folosirea de către ele, într-o măsură tot mai mare, a violenței.

Anul trecut, neonaziștii au comis peste 1 000 delicte, în comparație cu 616 în 1977 și cu 319 în 1976. Cei mai mulți au fost acuzați pentru mîzgălirea zidurilor cu zvastici sau sloganuri naziste și pentru profanarea cimitirelor evreiești. Dar numeroși tineri naziști au apărut pe străzi purtînd uniforme, cizme înalte, insigne și celelalte însemne distinctive, căutînd harță cu adversarii lor politici și uneori cu poliția. Șase persoane sînt în prezent judecate la Celle, în Saxonia Inferioară, sub acuzația de a fi sustras arme-mitraliere și muniții de la o bază de instrucție a N.A.T.O. Un alt grup a fost arestat de curînd în Schlesswig-Holstein, unde s-a aflat că extremiștii de dreapta puneau la cale asasinarea premierului landului respectiv, Gerhard Stoltenberg. În luna ianuarie a acestui an, două emițătoare de televiziune au fost distruse în urma unor explozii care au avut loc în timpul proiectării serialului „Holocaust" despre Germania nazistă.

Ministerul de Interne este informat de existența a 83 organizații extremiste de dreapta, dintre care 71 au un număr de membri mai mic de 100 de persoane. Ele sînt dezbinate și nu au o strategie comună sau conducători care să pară capabili să se impună în fața unor adepți numeroși. Ele recrutează tineri puși pe harță. Mulți sînt influențați de părinții lor care au fost național-socialiști și sînt încă mîndri de aceasta. De departe, cel mai numeros grup îl reprezintă organizația de tineret a Partidului Național-Democrat. Ea numără circa 3 000 de membri, care își consideră, în majoritate, „patria-mamă" ca iremediabil ocupată.

Grupările sînt finanțate din cotizațiile membrilor și din donațiile făcute de simpatizanți. Deși numărul celor pregătiți să devină neonaziști activi este limitat, grupări cum ar fi Vikingii, Mișcarea Socialistă Populară și Kampf-gruppe Grossdeutschland pot conta pe un sprijin destul de larg în rîndul extremiștilor de dreapta. Autoritățile sînt de părere că anumite fonduri sînt trimise acestor grupări de anumiți sprijinitori din străinătate.

Guvernul ar trebui să ordone poliției să aplice, cu și mai multă strictețe, legea care interzice purtarea însemnelor naziste. De prea multe ori poliția se face că nu-i vede pe neonaziștii în uniformă care umblă pe străzi. Pentru R.F.G. este o imagine dezgustătoare, chiar dacă acești tineri dezorientați reprezintă sau nu un pericol pentru existența democrată.

(*Din* „The Economist")

R.F.G. Tineri care n-au cunoscut ororile războiului dezlănțuit de hitleriști, se lasă atrași de sloganurile organizațiilor neofasciste

Capitularea Reichului nazist în descrierea mareşalului De Lattre de Tassigny

(2)

Începe să se înnopteze. Au fost aduse în jurul clădirii grupuri electrogene, dar pentru a le menaja, nu vor intra în acţiune decît în momentul istoric. Pe culoarul cel mare şi în încăperile adiacente, dactilografele care bat protocoalele capitulării sînt flancate de ofiţeri care le ţin alături lumînări de seu. Fiecare document este redactat în nouă exemplare : trei ruse, trei engleze, trei germane. Tare aş fi înclinat să revendic şi drepturile limbii franceze. Dar am impresia că, în acest caz, dificultăţile nu s-au sfîrşit...

De altfel, chiar aşa şi stau lucrurile ! Iată că intră în sală Tedder, cu înfăţişarea contrariată ; mă ia la o parte şi îmi spune : „Totul s-a dat peste cap ! Tocmai a sosit de la Moscova dl Vişinski şi el nu acceptă formula pe care noi am stabilit-o cu Jukov. El admite bucuros ca dv. să semnaţi, astfel încît să fie afirmată public reînvierea Franţei, dar se opune, în chip categoric, ca să semneze şi Spaatz. Argumentarea lui este că Statele Unite sînt şi fără Spaatz reprezentate de mine, întrucît eu trebuie să semnez în numele lui Eisenhower. Dar Spaatz pretinde să semneze dacă semnaţi şi dv."

Ce de complicaţii ! În ce mă priveşte, eu n-am decît o poziţie şi mă ţin de ea neclintit : am primit ordin de la guvernul meu să semnez şi trebuie să semnez. Repet asta încă o dată lui Tedder, pe care, în acest moment, Jukov a trimis un ofiţer să-l caute ; îl las să plece terminînd cu următoarele cuvinte : „Dacă mă întorc în Franţa fără a-mi fi îndeplinit misiunea, adică îngăduind ca ţara mea să fie exclusă de la semnarea capitulării Reichului, voi merita să fiu spînzurat. Gîndiţi-vă la mine..."

Tedder surîde : „Nu vă voi uita", îmi răspunde. Şi mă părăseşte pentru a se duce la Jukov.

Timpul mi se pare lung. În sfîrşit, la lumina destul de sinistră a lumînărilor, zăresc din nou ţinuta albastră închis a mareşalului aerului. E destins : „S-a aranjat — îmi spune mai mult din figură —, dar n-a fost uşor. Vişinski a sfîrşit prin a accepta ca Jukov şi eu să semnăm ca părţi contractante. Spaatz şi dv. ca martori. O s-o descurcăm aşa".

Dar mai întîi trebuie rebătute toate paginile întîi şi ultima ale protocoalelor ca să se ţină seama de precizările finale ale acestei combinaţii diplomatice. Şi întrucît întîietăţile se dovedesc a avea mare valoare, Jukov va figura în cap şi va semna primul pe jumătate din documente, în timp ce acest rang va reveni lui Tedder pentru cealaltă jumătate. Aşadar, optsprezece exemplare în loc de nouă ! Eu voi fi primul martor acolo unde Jukov va fi prim semnatar, iar Spaatz prim martor pe exemplarele unde Tedder va avea prioritatea...

Înseninat, admir aceste fineţuri juridice. Dactilografele, mai puţin încîntate, iau treaba de la capăt ! Iar aceasta va necesita o oră şi jumătate.

Afară e un frig jilav şi oboseala se face simţită. În sfîrşit, se prezintă un ofiţer rus care ne roagă să ne ducem la vila mareşalului Jukov. Cînd intrăm, priveliştea e strălucitoare. Totul e iluminat. Mareşalul s-a îmbrăcat în mare ţinută şi şi-a prins toate decoraţiile. E înconjurat de o mulţime de generali şi ofiţeri. Pe lîngă uniformele lor somptuoase, ale noastre — de campanie — par tare amărîte.

Ieşim în chip de cortegiu. În faţa uşii staţionează un fel de automobil mare, decapotat. Jukov se urcă lîngă şofer — un colonel —, Tedder, Spaatz şi cu mine ne înghesuim pe bancheta din spate. Pe strapontine, în faţa noastră, se aşază amiralul Burrough şi ambasadorul sovietic.

Distanţa e destul de mică. Pe tot traseul, batalioane masive prezintă onorul în plină noapte. S-a dat drumul la grupurile electrogene care alimentează clădirea şcoală. Cînd intrăm, sîntem literalmente orbiţi de lumina „sunlight"-urilor aţintite spre uşa de intrare. E o căldură înăbuşitoare.

Luăm loc la masa din fund. Jukov la centru, avînd la dreapta pe Tedder şi Vişinski, la stînga pe Spaatz şi pe mine [10]. Ofiţerii din delegaţii se instalează la mesele de la dreapta şi stînga : „occidentalii" ocupă jumătatea celei din urmă, cu spatele spre uşă.

În numele Uniunii Sovietice, actul capitulării Germaniei fasciste a fost semnat de mareşalul Jukov (dreapta)

De-a lungul zidului din dreapta, cineaşti, fotografi, ziarişti stau strînşi ca la pîndă.

La exact douăsprezece şi şase minute, noaptea, — deci pe 9 mai — mareşalul Jukov deschide şedinţa solemnă prin cîteva cuvinte de bun venit adresate reprezentanţilor aliaţi. Apoi, dă ordin să fie introdusă delegaţia inamică.

La douăsprezece şi zece intră Keitel, tot clipind sub focul proiectoarelor. Îşi reia repede atitudinea obişnuită, îmbrăcat în mare ţinută, cu vipuşti roşii şi strălucind cu cele două cruci de fier bătute cu pietre preţioase. Cu alura sa de prusac, pocneşte din călcîie şi, fălos, salută cu bastonul de mareşal. Nimeni nu se ridică. Keitel priveşte întîi drept în faţă şi, continuînd să ţină ridicat bastonul, îşi roteşte apoi ochii de la stînga la dreapta, încet, pînă cînd vederea i se opreşte pe drapelul tricolor. Continuîndu-şi scrutarea circulară, mă zăreşte : „Ah — mormăie —, sînt şi francezi ! Asta mai lipsea [11]".

Îşi aruncă apoi pe masă bastonul şi cascheta şi se aşază.

La dreapta lui iau loc generalul Stumpf din *Luftwaffe*, succesorul lui Göring, şi, la stînga, amiralul de flotă von Friedeburg, cadaveric. Şase ofiţeri germani rămîn în picioare, în poziţie de drepţi, înapoia şefilor lor aşezaţi pe scaune. Îi examinez atent : toţi poartă crucile de fier cu spade şi diamante. Fapt curios, toţi şase sînt din marină şi aviaţie, nici unul din *Wehrmacht* [12]. S-a avut de acum în vedere viitorul şi se intenţionează să se spună cîndva că acesta n-a capitulat ?

Mareşalul Jukov se ridică şi pune lui Keitel întrebarea sacramentală :

— Aţi luat cunoştinţă de protocolul de capitulare ?

Keitel rămîne aşezat. Pune mîna pe dosarul din faţa lui şi răspunde scurt :

— *Ja.*

— Aveţi mandat să semnaţi ?

— *Ja.*

— Arătaţi-ne deplinele puteri.

Keitel le flutură.

— Aveţi de formulat observaţii asupra executării actului de capitulare pe care îl veţi semna ?

Keitel solicită un răgaz de douăzeci şi patru de ore pentru a opri focul pe întregul front.

Jukov ne consultă cu privirea ; ridică din umeri şi răspunde :

— Această cerere a mai fost respinsă. Nici o modificare. Aveţi de prezentat alte observaţii ?

— *Nein.*

— Atunci semnaţi.

Toate întrebările au fost puse în rusă şi traduse pe loc în engleză şi în germană.

Este ora 0,16. Keitel se ridică de pe scaun, îşi potriveşte monoclul şi se îndreaptă spre extremitatea stîngă a mesei noastre, unde s-au pus

---

[10] Iniţial se prevăzuse că eu voi lua loc la dreapta mareşalului Tedder, dar sosirea lui Vişinski produsese acest decalaj. După aceea, m-am liniştit asupra semnificaţiei acestei schimbări, întrucît ea mă făcea vecinul imediat al lui Keitel în momentul cînd el avea să semneze actul capitulării Germaniei.

[11] Aceste cuvinte ale lui Keitel mi-au fost relatate cîteva clipe mai tîrziu de către ambasadorul sovietic care l-a adus.

[12] Este o uşoară eroare a autorului : *Wehrmacht* era denumirea dată sub regimul nazist ansamblului forţelor armate germane, deci cuprinzînd inclusiv aviaţia şi marina. Armata de uscat germană era desemnată prin tradiţionalul termen germanic de *Heer*, de unde titulatura comandamentului său suprem evasiautonom — *Oberkommando des Heeres*. Dar prezenţa la capitulare a lui Keitel, ofiţer terestru, implica din plin în capitulare şi *Heer*, componenta principală a Wehrmachtului.

protocoalele de capitulare într-o mapă de culoare albastru translucid.

Se așază aproape de mine pe un scaun de la capătul mesei și își pune cascheta și bastonul în fața mea. Îi fac semn să și le pună în altă parte ; mareșalul Reichului își trage atunci spre el însemnele rangului, apoi, sub privirea mea, semnează. Stumpf și Friedeburg semnează după el.

La 0,28 germanii au parafat toate textele și se reașază la masa lor.

Documentele sînt atunci prezentate spre semnare mareșalului Jukov, apoi mareșalului Tedder. Cînd ne vine rîndul, generalului Spaatz și mie, ne dăm seama că nici unul din noi nu avem stilou. Am recurs la acela al colonelului Demetz — care, din ziua aceea, păstrează acest obiect istoric.

S-a sfîrșit. Keitel se ridică, salută cu bastonul și iese cu suita. Este 0,45.

Atunci reizbucnește tot mai tare amestecul turbulent de glasuri ale reporterilor și fotografilor, care cu greu se potolise cînd intraseră germanii. Strîngerile de mîini și felicitările pe care și le adresează reciproc șefii aliați sînt fotografiate și filmate de o piramidă omenească de corespondenți de război, doritori să ia cele mai bune imagini ale acestor minute istorice.

Demetz, Bondoux și eu ne strîngem mîinile îndelung, cu gravitate. Ne dăm seama că momentul pe care l-am trăit adineaurea, la Berlin, în această încăpere oarecare, are o semnificație excepțională.

■

Între timp, încetul cu încetul, sala este evacuată la insistențele imperative ale unui serviciu de ordine care împinge afară pe ofițeri și reporteri. Ușile se reînchid, în timp ce pe culoar și în anticamere toți continuă să-și dea frîu liber bucuriei.

Aflăm atunci că Jukov va oferi un mare dineu chiar în sala capitulării și că va fi nevoie cam de o oră ca să se aranjeze mesele pentru cei vreo două sute de invitați ai mareșalului. Ne întoarcem în galeria pe care au invadat-o ziariștii și cineaștii. Ambuscați prin toate cotloanele, cei de mai sus ne mitraliază nemilos cu aparatura lor.

Către 1,30 în noapte, ușile sălii mari se deschid din nou. Pe mese, plușurile verzi au făcut loc unor fețe de masă imaculate, acoperite cu cristaluri, argintărie, sticle de vin de Caucaz, flacoane de vodcă și zacuscă. O armată de fete care servesc îmbrăcate în costume cu culori vii completează acest tablou somptuos. Într-o *loggia* este plasată o fanfară militară care va sublinia, prin note tunătoare de „mulți ani trăiască", salvele de aplauze ce vor saluta toasturi și discursuri.

Reluăm locurile pe care le avuseserăm la ceremonia semnării, dar generali ruși au fost intercalați între șefii de delegații. Generalul Malinovski [13] mă desparte, deci, de generalul Spaatz, iar, la stînga mea, se găsește generalul Sokolovski, la capătul mesei.

De-abia ne-am instalat, și Jukov se ridică pentru a citi un discurs întru gloria mareșalului Stalin și a Armatei Roșii, a președintelui Roosevelt *) și a Statelor Unite, apoi a Marii Britanii și a lui Churchill. Rostită în rusește, alocuțiunea este tradusă în engleză. Colonelul interpret care stă înapoia mea mi-o traduce la ureche, frază cu frază, în franceză.

Mă întorc spre el :

— Dacă am înțeles bine nu s-a spus nici un cuvînt despre Franța.

— Așa e, Excelență, îmi răspunde.

— Cereți-i generalului Malinovski să-l anunțe pe mareșalul Jukov ce sentimente încerc și ce părere am.

În sfîrșit, Malinovski se duce spre Jukov. Îi vorbește la ureche și simt că, la dreapta mea, mareșalul încearcă să-mi prindă privirea.

Malinovski a revenit lîngă mine. Se întoarce către interpret, care îmi traduce :

— Mareșalul Jukov vă transmite că, foarte repede, o să puteți bea și mînca.

Într-adevăr, Jukov se ridică și, printr-o improvizație călduroasă, anunță că dorește să țină acum un toast special pentru Franța, pentru spiritul său de rezistență, personificat de generalul de Gaulle, și pentru armata ei, care, în pofida invaziei, a fost în măsură să se refacă și să contribuie, într-o mare măsură, la victoria națiunilor aliate.

Mareșalul De Lattre de Tassigny (dreapta), autorul acestor memorii, semnează în numele Franței

Începe să se servească, și eu nu accept să mi se dea nimic. Sokolovski îl întreabă pe interpret :

— Generalul e bolnav ?

— Sînt absolut sănătos — îi transmit eu —, dar nu pot nici mînca nici bea, cînd, într-un ceas atît de solemn, se uită să se vorbească de patria mea.

Interpretul traduce. Sokolovski își exprimă o părere, cu o mină prietenească :

— Ce spune ?

— Spune că vă înțelege.

— Atunci vă rog traduceți cuvintele mele generalului Malinovski și cereți-i să le raporteze mareșalului Jukov.

Interpretul se execută. Malinovski nu răspunde :

— Traduceți încă odată.

De această dată, Malinovski pare a se hotărî să se desprindă din scaun spre a se duce la Jukov. Dar, chiar atunci, mareșalul Tedder se ridică și își începe toastul, pregătit foarte diplomatic, și pe care, și el, îl citește. Și de această dată, nici o vorbă despre Franța. O singură aluzie amicală, în afara textului scris, la adresa mea.

Mă fac că nu înțeleg. Și, pentru a treia oară, repet interpretului.

La rîndul meu, răspund mareșalului Jukov. Îmi exprim mai întîi emoția și mîndria de a fi participat în numele patriei mele la semnarea actului solemn al capitulării Germaniei. Dar în această zi de victorie, adaug, pentru Franța se pune, din acest moment, problema viitorului ei. Această victorie nu va dăinui, nu-și va păstra sensul și valoarea decît prin unitatea aliaților.

Termin ridicîndu-mi paharul, în numele Franței și al armatei franceze, în sănătatea lui Jukov și în onoarea mareșalului Stalin și a Armatei Roșii. Aclamații, aplauze, fanfara își slobozește tare sunetele...

Foarte caracteristică este, apoi, improvizația lui Vîșinski, care ține să onoreze, în mod special, Franța, reamintind că ea este leagănul tuturor ridicărilor populare și face o paralelă între voluntarii din 1792 și maquisarzii noștri. Iar, cînd interpretul îi traduce cuvintele în franceză, ministrul revine de două ori asupra unor formulări, din cauza redării inexacte.

...În total douăzeci și șapte de toasturi au fost ridicate pentru șefii de stat și generalii aliați, ca și pentru diferite arme, îndeosebi pentru tancuri, aviație și artilerie. Deoarece tradiția rusească cere să-ți bei pînă la fund paharul la sfîrșitul fiecărei închinări și să-ți înnoiești gestul după ce fanfara intonează „mulți ani trăiască" la terminarea fiecărui toast — sau cel puțin să te faci că faci așa —, a trebuit să beau — eroic — cam multe pahare de vodcă în cele șase ore ale acelui memorabil banchet ca să nu mă fac de rîs în fața tovarășilor noștri de luptă sovietici.

Era trecut de ora 7 dimineața și se făcuse bine ziuă. Mareșalul Jukov dă în sfîrșit semnalul de plecare. Se strîng pentru ultima dată mîinile. Delegațiile americană și engleză, care trebuie să părăsească Berlinul imediat, se duc direct la Tempelhof.

Avionul nostru urmează să decoleze doar la ora 11. De aceea, ne îndreptăm din nou spre modesta noastră casă, unde, zdrobiți de oboseală, ne aruncăm pe saltele spre a încerca să beneficiem de cîteva clipe de odihnă.

Un planton rus face de pază la ușa noastră. La ora 9 ne trezește și la 9,30 plecăm din Karlhorst. Pe terenul de la Tempelhof, pavoazat cu culorile sovietice, se desfășoară același ceremonial ca la sosire. Generalul Sokolovski și mai mulți alți generali ruși mă însoțesc pînă la avion.

Acolo mă așteaptă reporteri pentru a înregistra o declarație ce va fi radiodifuzată. Mă străduiesc să evidențiez sensul profund al acestei victorii, care, pentru noi, francezii, marchează atît capătul suferințelor noastre, recucerirea prestigiului internațional, cît și triumful idealului nostru : salvgardarea Libertății și Demnității umane.

Motoarele se învîrtesc. La ora 11 luăm zborul spre Mengen. Avionul nostru Dakota face turul clasic al terenului. Privim, avizi de imagini, prin hublouri, ca să ne întipărim în minte înfățișarea halucinantă a capitalei, distrusă în întregime, și să încercăm să mai zărim mica școală de subofițeri de la Karlhorst, unde, noaptea, s-a consemnat în fața noastră ruina orgoliului teutonic.

Berlinul se estompează într-o masă vagă deasupra căreia se mai perindă, ici și colo, nori de fum. Dar, înainte ca orașul să fi dispărut complet la orizont, iau o foaie de hîrtie și, pe masa birou din avion, încep să redactez Ordinul de Zi al Victoriei, adresîndu-mă către soldații mei, pe care nu am încetat să-i port în gînd în toate aceste ceasuri trăite, datorită lor.

[13] La acea dată Malinovski era de acum mareșal.

★ Roosevelt decedase în aprilie 1945.

Note și prezentare de Eugen Bantea

POSTA REDACȚIEI

I. Vlad, Tîrgoviște. Dăm curs solicitării dv. privind publicarea unei **fotografii** a holului companiei de asigurări britanice „Lloyd's", despre care am scris în nr. 10 a.c., hol în care se fac asigurările. În centru, se află pupitrul cu registrul în care sînt înscrise toate naufragiile. În dreapta, deasupra unei estrade, se află faimosul clopot de pe „Lutine", care bate la fiecare veste proastă anunțată companiei de asigurări.

„El Mirador"

Sanda Aronescu, București. Este vorba despre așa-numitul „El Mirador" (Foișorul), cetatea maya recent descoperită de arheologi americani în jungla guatemaltecă. Potrivit acestora, ea constituie cel mai frumos ansamblu arheologic realizat în Guatemala de indienii maya care, din rațiuni rămase necunoscute (și așa cum au făcut-o și în alte locuri ca, de pildă, în Mexic, la Chichen Itza, Uxmal sau Palenque) au abandonat-o în secolul VI e.n. Această cetate precolumbiană, situată la 360 kilometri nord de capitală, greu accesibilă, a mai făcut obiectul a două expediții arheologice. Prima, în 1926, n-a fost decît superficială, cea de a doua, în anii '50, a fost abandonată din cauza climatului și a pericolelor junglei. Centrul cetății, cu o suprafață de 4.5 kmp, este format din trei platforme pe care se află o piramidă-templu, de patru ori mai mare decît cea de la Tikal, reputată cetate maya, situată în sudul Guatemalei. În zona de vest a cetății, două piramide înalte de circa 50 de metri, înconjurate de mici edificii. Echipa de arheologi americani a descoperit, de asemenea, o dală de ceramică datînd din anul 500, dată la care se pare că a fost abandonată, în mod inexplicabil, cetatea. Pînă în prezent, a fost degajată doar o treime din partea centrală de la „El Mirador". Lucrînd cu tehnicile cele mai moderne, arheologii și-au propus să dezvăluie lumii, în chiar cursul acestui an, această nebănuită bijuterie a arhitecturii maya.

D. Smaranda, București. Vă mulțumim pentru observațiile transmise. Vom avea în vedere publicarea constantă a rubricilor amintite.

Delia Simion, Cluj-Napoca. 1. Planurile Casei Albe au fost desenate de James Hoban, iar locul construcției a fost ales de președintele George Washington care, însă, n-a locuit în această reședință. Din 1800, John Adams s-a mutat la Casa Albă, deși construcția nu era încheiată. A fost numită astfel datorită culorii zidurilor exterioare. În 1814, în timpul Administrației lui Madison, clădirea a fost distrusă într-un incendiu. James Hoban a refăcut-o și, în decembrie 1817, președintele James Monroe s-a mutat în ea. Casa Albă a fost lărgită în 1824, 1829 și 1948.

2. Vă mulțumim pentru aprecieri. Președintele despre care este vorba este Richard Nixon.

3. Rudy Jordache n-a fost senator al Statelor Unite, dar în trăsăturile sale de caracter se pot regăsi calitățile unor persoane reale din viața politică americană.

Inflația

Dorel Popescu, Pitești. Inflația constituie o dereglare între fluxurile monetare și fluxurile economice reale, caracterizată printr-o supraîncărcare a canalelor monetare față de necesitățile efective ale economiei. Posibilitatea — nu cauza — apariției acestei dereglări este legată de introducerea în circulație pe piață a banilor de hîrtie, întrucît în condițiile în care pe piață a circulat, ca unică monedă, aurul, se stabilea o corespondență nemijlocită între lumea monedelor și lumea mărfurilor și serviciilor, fiind exclusă, astfel, posibilitatea inflației. Încărcarea în exces (față de necesitățile reale) a canalelor monetare cu bani de hîrtie duce la tendințe inflaționiste, care se manifestă în creșterea prețurilor și deprecierea banilor de hîrtie, a substanței valorice care le este atribuită. Economiștii occidentali situează explicațiile inflației pe tărîmuri extrem de diverse : de la cel pur monetar la cel monetar-economic. Unii fac răspunzătoare de instaurarea climatului inflaționist politica monetară dusă de numeroase autorități statale din țările occidentale, care nu au controlat destul de strict expansiunea masei monetare ce pune în mișcare produsul social. Alții încearcă să pună inflația pe seama creșterii salariilor ca urmare a revendicărilor oamenilor muncii, ignorînd faptul că, în ceea ce ei numesc „spirala prețuri-salarii", factorul de „antrenare" îl constituie prețurile și nu salariile. Un grup numeros de economiști leagă fenomenul inflaționist de distorsiunile apărute în sistemul valutar capitalist. Alții consideră că inflația actuală și-ar avea obîrșia în modificările intervenite în structura economiei din țările occidentale, în special în faptul că așa-numitul sector „terțiar" (al serviciilor), ajungînd să reprezinte o pondere de peste 50 la sută (în unele țări chiar peste 60 la sută) în totalul populației ocupate, ar determina — prin faptul că este consumator, dar nu și producător de bunuri materiale — o presiune a cererii asupra ofertei, antrenînd tendințe inflaționiste. Numeroși economiști apuseni înclină, în ultimul timp, să aprecieze că sporirea inflaționistă a prețurilor ar deriva din însuși „mecanismele societății industriale", atribuind-o progresului tehnic, în special „îmbătrînirii", extrem de rapide, a produselor, precum și cheltuielilor fabuloase făcute pentru cercetarea, lansarea și comercializarea produselor noi. Aceștia, ca și adepții altor explicații relativ asemănătoare, devin, voit sau nu, prizonierii teoriei, lipsită de suport științific, a identificării oricărei creșteri a prețurilor cu inflația. Cercetînd cauzele inflației, alți economiști occidentali au exprimat opinia că aceasta ar fi un „rău necesar", că ea ar constitui „prețul ce trebuie plătit pentru asigurarea creșterii economice" : menținerea unei conjuncturi înalte, printr-un excedent continuu al cererii (în expresie monetară) asupra ofertei, ar fi preferabilă unei politici de păstrare a stabilității prețurilor. Puternice efecte inflaționiste au avut cursa înarmărilor și expansiunea marilor monopoluri, care, prin întărirea pozițiilor lor dominante pe piață, au avut posibilitatea de a fixa, în beneficiul propriu, niveluri ridicate ale prețurilor, însușindu-și o parte importantă din rezultatele economice ale creșterii productivității muncii.

Se relevă că inflația nu este un fenomen pur monetar, deși el apare în sfera circulației bănești. Dezechilibrul între fluxurile monetare și cele reale din economie, pe care îl reprezintă și exprimă inflația, nu-și află resorturile — așa cum încearcă să acrediteze ideea unii economiști occidentali — numai în politica de expansiune exagerată a masei monetare, dusă deliberat sau nu, de autoritățile din țările apusene în perioada postbelică sau (și) în distorsiunile sistemului valutar (deși acestea constituie cauze dintre cele mai imprtante ale inflației actuale), ci, mai profund, în înseși mecanismele capitalismului monopolist de stat, în contradicțiile lor interne, legate de modul de producere și însușire a venitului, în disproporțiile globale și structurale între producție și consum, între cerere și ofertă, între ramuri, între regiuni, în practicile monopoliste, în dezechilibrele antrenate de deplasările nereglementate din structura populației active ca urmare a dinamicilor diferite ale diverselor sectoare economice, sub impulsul revoluției științifico-tehnice, în disparitățile flagrante dintre venituri, în ultimă instanță, în obstacolele pe care proprietatea capitalistă le ridică în calea unei reglări sociale, adecvate și eficiente, a proceselor și fenomenelor economice. Rezultatul, după o perioadă mai îndelungată, a fost că fenomenul inflaționist, acumulîndu-se, a scăpat de sub control, depășind limitele inflației „tîrîtoare", „moderate", considerată „creatoare", intrînd într-o fază de inflație excesivă, rezistentă la un întreg arsenal de terapeutici antiinflaționiste și avînd, dimpotrivă, efecte de dezechilibrare a structurilor economice și monetare.

POSTA REDACȚIEI

Energia solară

Ilie Teodorescu, Orăștie. Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare (PNUD) are înscris, pe ordinea de zi a Consiliului său de administrație, și un program internațional de cercetări și experiențe în problema la care vă referiți. El vizează, în special, punerea la punct a unor sisteme de irigație cu energie solară pentru țările în curs de dezvoltare. În valoare de aproximativ 1,2 milioane dolari, proiectul are drept scop principal adaptarea și aplicarea tehnologiilor solare existente pentru punerea în funcțiune a unor unități de pompare a apei, de mici dimensiuni. Experiențele vor fi făcute în Mali, India, Filipine și Sudan, cu concursul Băncii Mondiale, care, în acest scop, ar urma să solicite colaborarea unui institut cunoscut pentru cercetările sale în domeniul energiei solare. Se apreciază că rezultatele vor avea importante implicații pentru agricultura țărilor în curs de dezvoltare. Într-adevăr, peste un miliard de persoane trăiesc, în aceste țări, între 35° latitudine nord și 35° latitudine sud, adică în zona cu cea mai înaltă concentrație de radiații solare. Utilizarea energiilor primare — fie aceea a soarelui, a vîntului sau a animalelor — a fost singurul mijloc la care țăranii de aici au recurs, timp îndelungat, pînă cînd, în secolul XX, dezvoltarea industriei cărbunelui, a petrolului și, acum, a atomului a făcut ca tehnicile tradiționale să fie abandonate. La începutul veacului nostru, un american, Frank Shuman, a creat, pe malurile Nilului, o companie pentru producerea unor motoare solare cu vapori. În 1919, această companie a inaugurat, la Meadi, în apropiere de Cairo, o uzină de irigare al cărei motor, alimentat prin folosirea razelor soarelui, producea echivalentul a 65 cai-putere și pompa 30 000 litri de apă pe oră. Uitate o vreme, tehnicile respective sînt redescoperite, astăzi, de către diferitele instituții internaționale. Filiera termodinamică și cea a electricității solare prezintă, totuși, unele inconveniente ce se cer remediate, principalul fiind costul ridicat al echipamentului. **Filiera termodinamică** necesită instalații pentru captarea sau focalizarea energiei solare, în vederea încălzirii unui lichid oarecare, care, la rîndul său, antrenează o turbină sau un motor cu vapori, iar acesta pune în funcțiune pompa. Dar instalațiile plane sînt foarte sensibile la praful care se infiltrează în colectoare și diminuează progresiv eficacitatea ; este o dificultate importantă în regiunile deșertice sau semideșertice, exact cele mai avide de apă. De aceea, în cadrul amintitului proiect al PNUD, va fi studiată posibilitatea folosirii unor captatoare parabolice pentru concentrarea energiei solare. Mai întîi, această tehnică a fost pusă la punct pentru spațiu, unde a dovedit un înalt grad de aplicabilitate. Cît privește **filiera electricității solare,** aceasta utilizează monocristale de siliciu pentru transformarea directă a luminii în electricitate. Aceasta alimentează un motor electric clasic. Respectivul sistem nu e sensibil la praf, dar este apreciat ca prea scump pentru micii agricultori. În cadrul proiectului PNUD, savanții vor pune la punct unități de pompare termodinamice de unul sau doi kilowați și unități de pompare cu electricitate solară de 200—300 wați. Performanțele lor vor fi apreciate de instituții locale și mici echipe de specialiști din India, Sudan, Africa occidentală sau din sud-estul asiatic, pentru a se vedea, la fața locului, randamentul efectiv al pompelor solare. De asemenea, accentul va fi pus pe necesitatea fabricării grupurilor solare în chiar țările defavorizate, pentru evitarea dependenței lor față de cele bogate. Menționăm, în acest sens, că lumii industrializate îi revine, astăzi, cam 85 la sută din energia comercială utilizată în lume. Țările în curs de dezvoltare cele mai avansate consumă 14 la sută, iar restul — totalizînd 1 miliard de persoane — trebuie să se mulțumească doar cu 1 la sută. Cercetările privind energia solară se înscriu, fără îndoială, ca un element deosebit de important, în contextul actualelor preocupări energetice pe plan mondial.

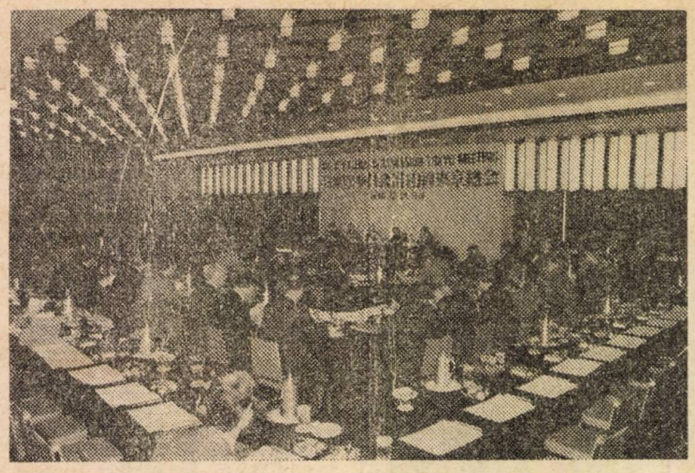

C. Ștefănescu, Sibiu. La ședința recentă de la Tokio a comisiei trilaterale (S.U.A., Piața comună, Japonia) au participat peste 150 de oameni politici, economiști și oameni de afaceri care au discutat situația economică din țările reprezentate.

Ion Petrescu, Galați. Potrivit datelor Oficiului european de statistică, producția de petrol brut a Comunității vest-europene a atins, în 1978, 63 de milioane de tone, ceea ce înseamnă o creștere de 33 la sută în comparație cu nivelul anului 1977. În cadrul comunității, importurile de petrol brut provenind din terțe țări au scăzut timp de trei ani consecutiv, limitîndu-se în 1978, la 475 milioane de tone. Numai în Italia s-a înregistrat o creștere de 6,9 la sută a importurilor din terțe țări, dar în ciuda acestui fapt, nici o țară din Piața comună nu a mai atins nivelul de importuri înregistrat în 1973. În anul 1978, cantitățile de petrol brut tratat au fost doar cu puțin mai scăzute decît în anul 1977, datorită unei diminuări de aproape 20 milioane de tone a capacității de rafinare. Utilizarea medie a capacităților în cadrul Pieței comune s-a ameliorat ușor, trecîndu-se de la 62 la sută, în 1977, la 63 la sută, în 1978. Livrările de produse petroliere pe piața comunitară internă au sporit cu 2,8 la sută. Cerințele au crescut în mod deosebit la benzină (cu 4,8 la sută), la kerosen (cu 4,5 la sută) și la petrol lampant (cu 4,4 la sută), fiind în raport direct cu dezvoltarea continuă a sectorului transporturi. De asemenea, crescînd cerința centralelor electrice în combustibil (în special în Franța, Italia și Olanda), au crescut cu 2,2 la sută și livrările din acest produs.

Franco Avram, str. Camelia, nr. 15, ap. 1. București, cod 75113, tel. 63.29.56, vinde colecția revistei „Lumea" pe anii 1974—1978.

Ștefan Mironescu, Ploiești. Generalul Banzer, care și-a anunțat candidatura pentru alegerile prezidențiale ce vor avea loc la 1 iulie, a devenit președintele Boliviei în 1971, în urma unei lovituri de stat militare împotriva președintelui de atunci, generalul Juan Jose Torres. Apoi, după șapte ani de guvernare, Hugo Banzer însuși a fost înlăturat tot printr-o lovitură de stat condusă de fostul ministru de interne, generalul Juan Pereda. Generalul Banzer care — după opinia observatorilor — are șanse minime de reușită, va fi susținut de partidul pe care l-a fondat acum șase săptămîni, cu sprijinul grupărilor de dreapta și centru-dreapta, „Acțiunea Democratică Națională".

August Togan, Reghin. Palestina era numele teritoriului aflat sub mandat britanic, după 1920. În 1948, pe o parte din acest teritoriu a fost format statul Israel. Deci Palestina cuprindea o zonă mai mare decît a actualului stat Isarel.

Pantea Jianu, Oradea. Navele respective au avut o asemenea traiectorie încît să evite căderea pe Jupiter.

Nu dispunem de informații în legătură cu celelalte întrebări.

Darie Măricel, Ciocani, jud. Vaslui. Președintele Jimmy Carter s-a născut la 1 octombrie 1924, la Plains, statul Georgia. Pentru alte detalii vă sugerăm consultarea rubricii „Profil" nr. 4. din 1977 (Răspunsul acesta se adresează și lui **Radu Ștefănescu** din **Bîrlad**).

LUMEA

Redacția și administrația : București, Piața Scînteii nr. 1. Telefon 17 60 10 Internațional 18 50 81. Abonamentele se fac la oficiile poștale, factorii poștali și difuzorii voluntari din întreprinderi și instituții. Cititorii din străinătate se pot abona prin ILEXIM — serviciul import-export presă — Calea Griviței nr. 64—66, P.O.B. 2001, telex 011226, București.

C.E.C.S.

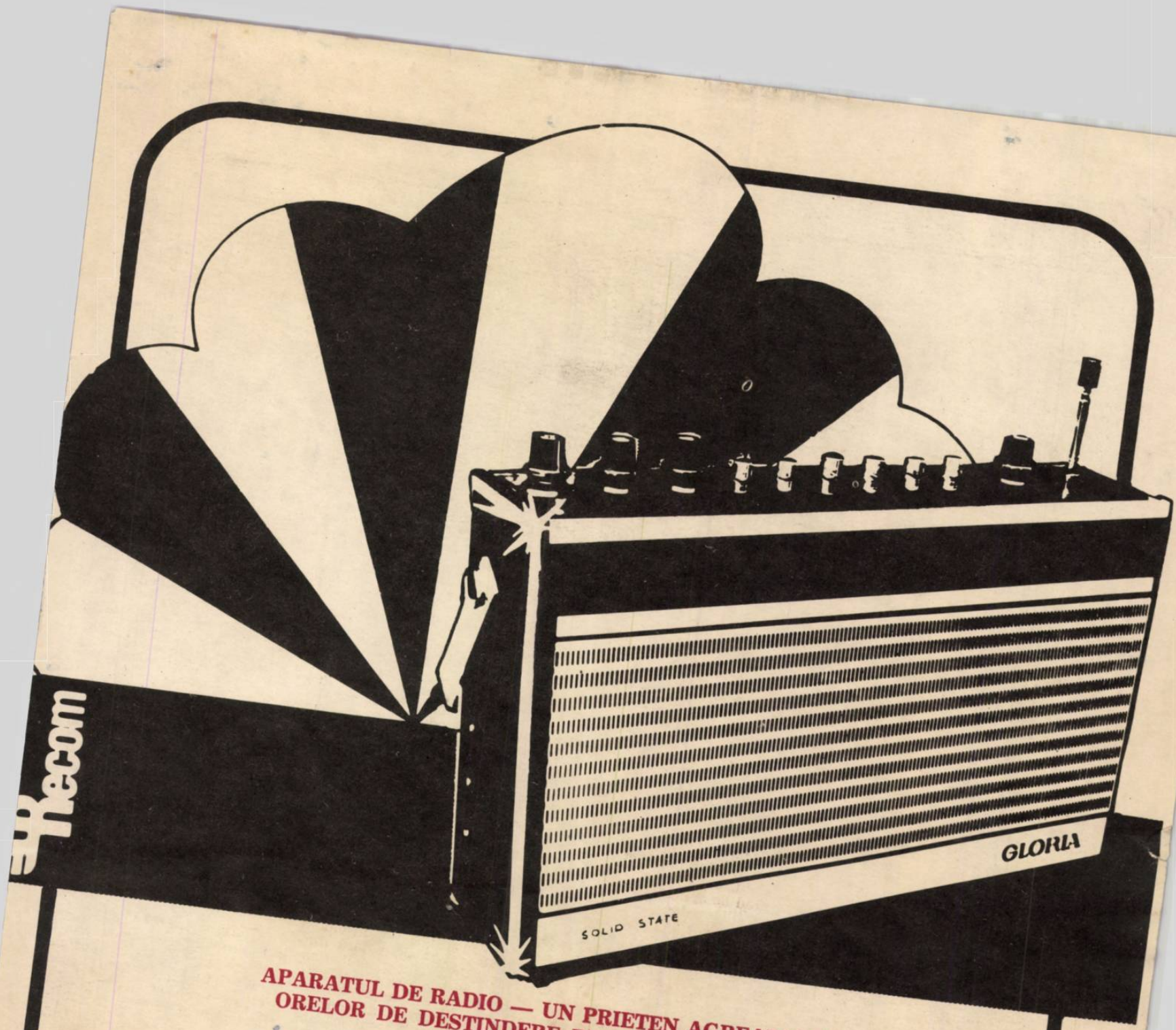

APARATUL DE RADIO — UN PRIETEN AGREABIL AL ORELOR DE DESTINDERE PETRECUTE ÎN CASĂ !

● Buletine de ştiri ● Bule[illegible]eteo-rutiere ● Emisiuni economice ● Emisiuni pentru copii [illegible]eret ● Muzică populară, uşoară, simfonică ● Emisiuni de divertis[illegible]ent ● Teatru la microfon.

Pe scurt... de toate pentru toţi vă oferă aparatul de radio ! Dar dacă aţi avea un radioreceptor portabil, aţi avea mai mult decît un prieten instruit şi agreabil, aţi avea un prieten nedespărţit !

În magazinele comerţului de stat vă aşteaptă 9 tipuri de radioreceptoare portabile :

	G.U.	Preţ
● Cora	1	345 lei
● Apollo	1	345 lei
● Pescăruş	2	450 lei
● Alfa	2	500 lei
● Cosmos	3	645—740 lei
● Albatros	4	800 lei
● Jupiter	4	845 lei
● Madrigal	4	1150 lei
● Gloria	4	1450 lei

Radioreceptoarele portabile se vînd şi cu plata în 18 rate lunare, avansul fiind de numai 20%.

CONDIȚII OPTIME DE VIZIBILITATE ȘI AUDIȚIE asigură oricare dintre... membrii familiei de televizoare cu circuite integrate

Noul dumneavoastră televizor ar putea fi, desigur, un televizor cu circuite integrate, pentru că este realizat în baza celor mai noi scheme tehnice utilizate pe plan mondial.

Datorită stabilizatorului încorporat, aceste televizoare funcționează normal chiar și la variații mari ale tensiunii de rețea. Complet tranzistorizate, televizoarele cu circuite integrate au o fiabilitate mărită. Consumul lor de energie electrică este redus cu 33%. Termenul de garanție pentru buna funcționare a aparatelor din familia televizoarelor cu circuite integrate este majorat la 12 luni.

Magazinele și raioanele de specialitate ale comerțului de stat vă oferă spre alegere următoarele tipuri de televizoare cu circuite integrate :

DENUMIREA TELEVIZORULUI	DIAGONALA ECRANULUI (cm)	PREȚ	ACONTO 15 % (lei)	VALOAREA RATEI LUNARE (24 rate)
OLT	44	2920	438	103
SNAGOV	47	2920	438	103
SIRIUS	50	3050	457	108
SIRIUS	50	3100	4[illegible]	110
DIAMANT	61	3600	5[illegible]	128
LUX	65	4000	600	142

Recom

Nr. 21 17 mai 1979

LUMEA

SĂPTĂMÎNAL DE POLITICĂ EXTERNĂ

UNCTAD-V

MESAJUL PREȘEDINTELUI NICOLAE CEAUȘESCU

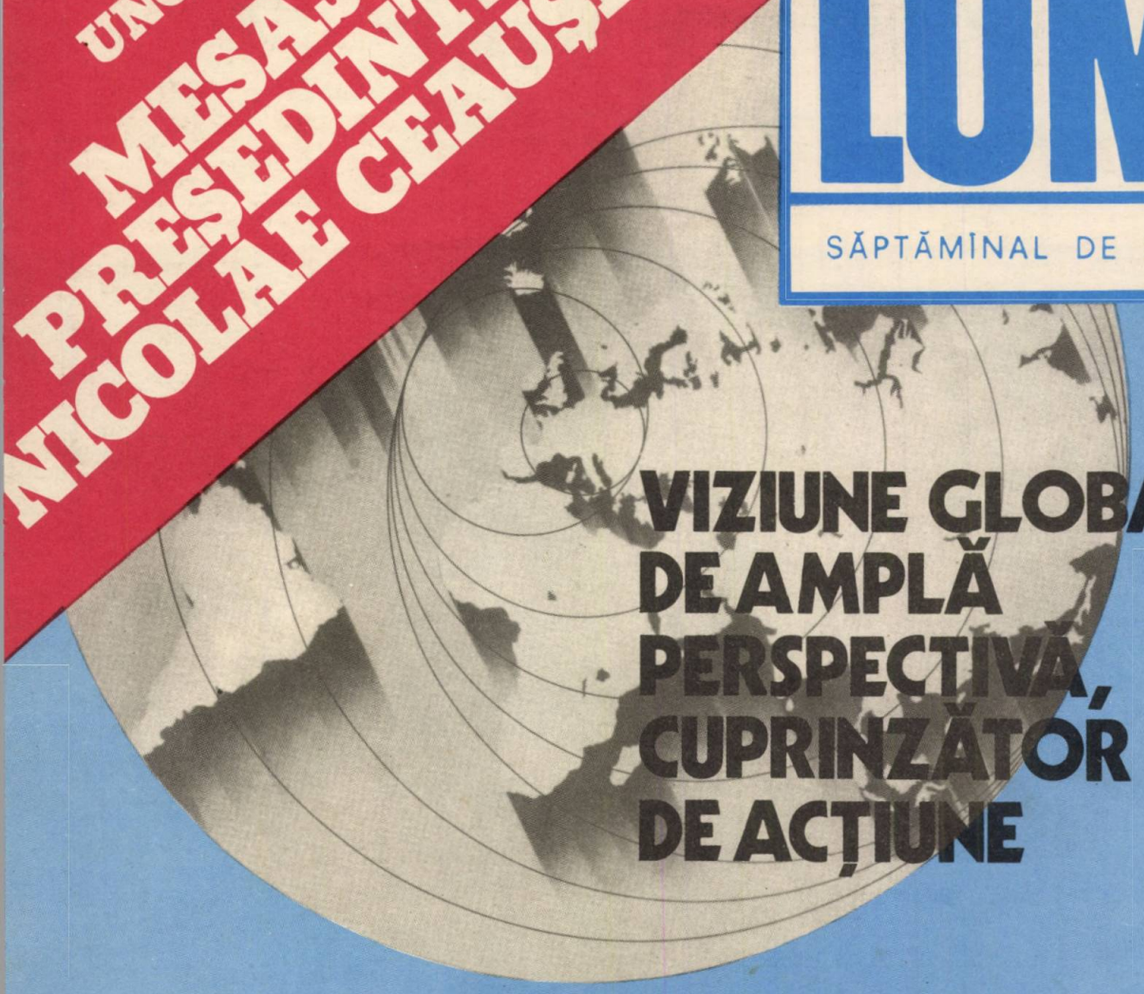

VIZIUNE GLOBALĂ, DE AMPLĂ PERSPECTIVĂ, CUPRINZĂTOR PROGRAM DE ACȚIUNE

reportaj pe glob

SPANIA

DIN ACTUALITATEA INTERNAȚIONALĂ

CONGRESUL PARTIDULUI COMUNIST FRANCEZ

•

PROGRAMUL CONSERVATORILOR BRITANICI

•

PREMISELE ALEGERILOR DIN CANADA

Lucrările celei de-a V-a Conferințe a Națiunilor Unite pentru Comerț și Dezvoltare

La Manila își desfășoară lucrările cea de-a V-a Conferință a Națiunilor Unite pentru Comerț și Dezvoltare – UNCTAD. Cei aproape 7 000 de delegați, din 159 de state ale lumii, între care și România, dezbat problemele majore ale cooperării internaționale.

Preocupare centrală – procesul de înfăptuire a unei noi ordini economice internaționale. Ideile și propunerile conținute în mesajul președintelui Nicolae Ceaușescu adresat acestei reuniuni internaționale au fost primite cu viu interes, se bucură de largă apreciere în rîndul participanților

LUMEA

Săptămînal de politică externă

apare în limbile română, engleză, franceză, rusă, germană, spaniolă

21 [812]

17 mai 1979

ARTICOLE, CORESPONDENȚE

U.N.C.T.A.D.-V :
– Mesajul președintelui Nicolae Ceaușescu. Viziune globală, de amplă perspectivă, cuprinzător program de acțiune. Dr. Ilie Șerbănescu 2
– Necesitatea trecerii la măsuri practice și eficiente. Iosif Socaciu 4
Budapesta. Ședința Comitetului miniștrilor afacerilor externe ai statelor participante la Tratatul de la Varșovia 5
Acordul de principiu SALT-2. Influență pozitivă asupra destinderii și dezarmării. N. Mihail 6
Paris. Congresul comuniștilor francezi. Constantin Oprică 7
Hanoi. Negocierile chino-vietnameze. Ilie Olteanu 8
Londra. Programul guvernului conservator. Stelian Țurlea 8
Delhi. Evoluții – politice dar, mai ales, economico-sociale. Liana Enescu 10
24 de ani de la semnarea Tratatului de la Varșovia. N. Pătrașcu 11
Dosare în actualitate. Problema cipriotă. I. Madoșa 14
Evoluția evenimentelor din Uganda. Dumitru Constantin 19
America Latină. Dezvoltare și independență (I). Opțiuni economice externe. Anca Voican 20
Ottawa. Un scrutin cu implicații majore. Marcel Negreanu 24
C.E.E. în fața scadenței electorale (I). Europa „celor nouă" în căutarea identității. Eugeniu Obrea 25
Lisabona. Alternative politice. Rodica Dumitrescu 26
Basel. Conferința internațională de solidaritate cu poporul palestinian. Crăciun Ionescu 27

INTERVIUL NOSTRU
Günther Verheugen, secretar general al Partidului Liber-Democrat din R.F. Germania 12

SINTEZE
Nerecurgerea la forță – principiu cardinal al relațiilor dintre state. Dr. Aurel Preda 13

REPORTAJ PE GLOB
Spania, în aceste zile. Victor Stamate 16
Norvegia. Marea și muntele. Gheorghe Doru 18

1000 + 1 22–23

PUNCTE DE VEDERE 28–29

PROFIL
Bruno Kreisky, cancelarul federal al Republicii Austria 29

SERIAL
Der Spiegel : „Auschwitz : noua generație întreabă" 30

UNCTAD – V

Mesajul președintelui NICOLAE CEAUȘESCU

Viziune globală, de amplă perspectivă, cuprinzător program de acțiune

Din actualitatea internațională

Acordul de principiu SALT – 2

Influență pozitivă asupra destinderii și dezarmării

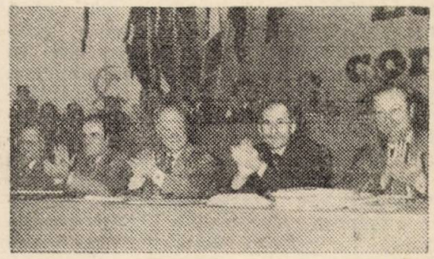

PARIS. Congresul comuniștilor francezi

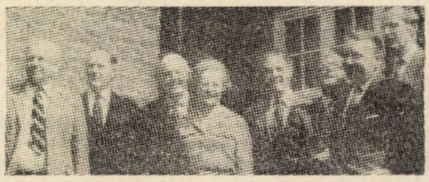

LONDRA. Programul guvernului conservator

HANOI. Negocierile chino – vietnameze

OTTAWA. Un scrutin cu implicații majore

Reportaj pe glob

SPANIA, în aceste zile

SINTEZE

Nerecurgerea la forță – principiu cardinal al relațiilor dintre state

AMERICA LATINĂ

Opțiuni economice externe

UNCTAD V

Mesajul președintelui NICOLAE CEAUȘESCU

Viziune globală, de amplă perspectivă, cuprinzător program de acțiune (I)

Înscrise organic în concepția țării noastre cu privire la instaurarea noii ordini economice internaționale, recentele propuneri de măsuri concrete, cuprinse în **mesajul președintelui Nicolae Ceaușescu adresat celei de-a V-a sesiuni a Conferinței Națiunilor Unite pentru Comerț și Dezvoltare,** alcătuiesc un bogat și cuprinzător program de acțiune, vizînd traducerea în viață a acestui obiectiv major al contemporaneității. Aceste propuneri constituie o mărturie elocventă a înaltei responsabilități a politicii României socialiste față de destinele umanității, a acțiunii sale ferme și consecvente în direcția înfăptuirii cerințelor vitale ale epocii. Ele dau expresie hotărîrii neabătute a țării noastre de a-și aduce contribuția activă, cu ideea și fapta, la lichidarea vechilor stări de lucruri, la promovarea noului în viața economică și politică mondială, în beneficiul progresului și păcii în lume, la impulsionarea procesului de trecere de la discuții generale la măsuri practice pe calea noii ordini economice internaționale, potrivit exigențelor actuale și în spiritul năzuințelor tuturor popoarelor. **„Opinia publică, și în primul rînd popoarele din țările slab dezvoltate, care constituie majoritatea omenirii** — subliniază președintele **Nicolae Ceaușescu** în mesajul amintit **— așteaptă ca cea de-a V-a Conferință a Națiunilor Unite pentru Comerț și Dezvoltare să marcheze un moment nou în efortul pentru lichidarea subdezvoltării și instaurarea noii ordini economice mondiale. După părerea noastră, Conferința UNCTAD ar trebui ca, pe baza propunerilor prezentate de statele participante, să treacă de îndată la elaborarea unui program unitar de acțiune. Este timpul ca UNCTAD să depășească stadiul discutării generale a acestor probleme vitale pentru omenire și să adopte măsuri practice, concrete pentru soluționarea lor. Este clar că actuala stare de lucruri nu mai poate continua, că se impune să se facă totul, de către toate statele, pentru soluționarea grabnică a acestor grave probleme ale umanității".**

Actualele stări de lucruri pe tărîm economic internațional — subdezvoltarea, decalajele, criza materiilor prime și energiei, fluctuațiile prețurilor, perturbațiile financiar-monetare etc. — împietează, într-o formă sau alta, într-o măsură sau alta, asupra tuturor țărilor. Ele afectează progresul general, dezvoltarea de ansamblu a schimburilor mondiale. De asemenea, aceste stări de lucruri constituie o permanentă sursă de instabilitate, de tensiune pe plan politic internațional. Îndeosebi, gravele asimetrii între nivelurile de dezvoltare ale statelor și, deci, discrepanțele adînci între condițiile de viață ale popoarelor, generează frustrare, suspiciuni, animozitate. Inegalitatea, accentuarea polarizării bogăției pe plan mondial duc, pînă la urmă, la contradicții între țări ; alte probleme economice nerezolvate, aflate într-o fază acută, determină conflicte între state. Ca atare, noua ordine — ca alternativă rațională la actualele stări de lucruri, ca modalitate eficientă de a evita confruntările și de a afirma colaborarea — se dovedește a fi nu numai în interesul economic direct al tuturor statelor, dar și în interesul politic nemijlocit al acestora. Se evidențiază, astfel, că instaurarea unei noi ordini economice internaționale trebuie să fie rodul înțelegerii și conlucrării tuturor țărilor, fără deosebire de nivel de dezvoltare, potențial economic, situare geografică sau orînduire socială. Noua ordine economică mondială — cu componenta sa fundamentală : lichidarea subdezvoltării, a decalajelor — constituie, așa cum releva președintele **Nicolae Ceaușescu, un imperativ de prim ordin al zilelor noastre, o necesitate stringentă a dreptății și echității internaționale, a însăși cauzei păcii, progresului și civilizației pe planeta noastră.**

În propunerile concrete pe linia realizării în viață a acestui deziderat arzător al omenirii, formulate în mesajul șefului statului român adresat UNCTAD-V, se regăsesc amplu reflectate clarviziunea politică și gîndirea economică creatoare ale tovarășului Nicolae Ceaușescu, bazate pe o profundă analiză științifică a fenomenelor vieții mondiale, contribuția sa originală, teoretică și practică, de cea mai mare însemnătate la înfăptuirea unuia din obiectivele fundamentale ale contemporaneității, consecvența și principialitatea cu care președintele țării orientează ferm activitatea externă a României socialiste în direcția făuririi noii ordini economice, însuflețirea și dinamismul cu care acționează neobosit și laborios pe plan internațional pentru promovarea transpunerii în fapt a acestui imperativ al epocii noastre.

Este meritul Partidului Comunist Român, direct al tovarășului Nicolae Ceaușescu, de a fi conturat — într-o concepție originală, profund realistă și, în același timp, vizionară — o structură închegată și unitară a noii ordini economice mondiale, în care sînt prezentate, în mod sistematizat, și pe larg argumentate, necesitatea și posibilitatea înfăptuirii noii ordini, interesul tuturor statelor într-o atare direcție, coordonatele, cerințele și obiectivele ei, precum și — lucru demn de semnalat — căile și mijloacele practice pentru realizarea ei în viață. Și este meritul partidul nostru, al tovarășului Nicolae Ceaușescu de a fi adus această contribuție proprie, deosebit de prețioasă, încă de la primele începuturi ale perioadei de cristalizare a conceptului pe plan internațional, și de a fi subliniat — ca un aport de pionierat — dimensiunea politică a noii ordini economice mondiale, considerînd, în mod pe deplin științific, că nu ar putea fi concepută o restructurare de fond a relațiilor economice internaționale în afara așezării pe noi baze a raporturilor politice interstatale, cu atît mai mult cu cît realitatea dovedește că interconexiunea dintre acestea a devenit și devine tot mai pronunțată în lumea contemporană.

Astfel, contribuția românească în direcția noii ordini economice mondiale a căpătat o largă recunoaștere și apreciere în lume, se bucură de o înaltă prețuire pe arena internațională, ridicînd prestigiul țării noastre în concertul națiunilor. Interesul viu și deosebita apreciere cu care — prin conținutul său bogat în idei și inițiative practice — a fost primit, în rîndul participanților la UNCTAD-V, mesajul președintelui Nicolae Ceaușescu constituie o nouă și elocventă confirmare în acest sens.

Ansamblu unitar, abordare pe termen lung

În însuși spiritul conceptului românesc privind instaurarea noii ordini economice internaționale, propunerile concrete conținute în acest mesaj se înfățișează ca un **ansamblu unitar, ca un program coerent și multilateral,** corespunzător abordării globale reclamată de schimbarea cu adevărat înnoitoare pe care o reprezintă noua ordine economică internațională : toate țările trebuie să participe la realizarea acestui obiectiv ; toate principalele probleme care confruntă pe plan economic omenirea trebuie vizate ; toate aceste probleme trebuie „atacate" și rezolvate concomitent, în contextul dezvoltării generale, avînd în vedere conexiunea strînsă, intercondiționarea lor — „filonul central" fiind lichidarea subdezvoltării, a flagrantelor decalaje între nivelurile de dezvoltare ale statelor. Prioritatea acordată acestei probleme decurge nu numai din importanța ei covîrșitoare în sine, ci și din faptul că existența subdezvoltării, a decalajelor constituie determinarea ultimă a celorlalte grave probleme economice și chiar politice ale lumii de azi — criza materiilor prime și energiei, dezechilibrul plăților internaționale, criza alimentației mondiale, inechitățile din domeniul schimburilor economice și ale prețurilor, discrepanțele între nivelurile de viață ale popoarelor, ce reprezintă o permanentă sursă de tensiune și conflict pe plan politic internațional, lipsa de acces a unei mari părți din omenire la cuceririle științei și tehnicii moderne etc. Și, dacă rezolvarea fiecăreia dintre problemele respective presupune, desigur, și măsuri specifice, există un element fundamental co-

mun : soluționarea tuturor acestora ar fi imposibilă, de neconceput, fără eradicarea subdezvoltării, a decalajelor.

Caracteristic abordării globale propuse este **viziunea pe termen lung,** ținînd cont de complexitatea problemelor actuale, de posibilitatea soluționării doar în timp, pe baza unor eforturi continue, susținute și sistematice, pe perioade îndelungate, a unora din aceste probleme, îndeosebi a lichidării subdezvoltării și decalajelor Este vorba, astfel, de **elaborarea unui program de lungă durată — pînă în anul 2000 cu o primă etapă pînă în 1990 — care să prevadă măsuri de dezvoltare mai intensă a economiei statelor rămase în urmă.** Optica unui asemenea program este **multisectorială** vizînd dezvoltarea ramurilor-cheie ale economiei acestor țări, valorificarea resurselor lor materiale și umane, de care depinde, într-adevăr, înscrierea lor autentică pe orbita progresului economico-industrial. Este, astfel, avută în vedere **elaborarea unui program special pentru dezvoltarea agriculturii țărilor respective, pe baza extinderii irigațiilor, ameliorării solului și mecanizării lucrărilor,** în vederea creșterii substanțiale a producției lor agricole — singura cale de asigurare corespunzătoare a cerințelor de consum ale popoarelor din aceste țări și, în același timp, temelia soluționării reale a problemei alimentației mondiale, a lichidării malnutriției — poate cel mai grav, rușinos și ofensator anacronism al zilelor noastre, sfidare la adresa însăși a condiției umane.

De asemenea, se prevede **alcătuirea unui program pentru dezvoltarea industriei în țările mai puțin dezvoltate, în special a industriei alimentare și textile, precum și a altor ramuri pentru care țările respective dispun de materiile prime necesare.** Promovarea treptată dar fermă, desigur în forme specifice, ținînd cont de condițiile concrete existente, a industrializării reprezintă pentru aceste țări o opțiune fundamentală. Ea este o cale de dezvoltare a întregii economii naționale — nu numai a industriei, dar și a agriculturii și celorlalte ramuri și sectoare. Ea nu înseamnă nicidecum neglijarea agriculturii, ci, dimpotrivă, baza dezvoltării acesteia, prin așezarea ei pe temelii moderne. Industrializarea constituie condiția obținerii unei superioare productivități sociale a muncii, la rîndul ei unică modalitate de lichidare a subdezvoltării și decalajelor față de țările economic avansate.

O componentă principală a programului de lungă durată o reprezintă **elaborarea unui program de dezvoltare a căilor de comunicație, în special a căilor ferate și transporturilor pe apele interioare.** Atenția acordată acestui aspect este legată de importanța deosebită a creării unei solide infrastructuri economice pentru impulsionarea multilaterală a progresului industrial și civilizației în general — slaba diversificare sau chiar lipsa unei asemenea infrastructuri în multe din țările rămase în urmă reprezentînd, astăzi, unul din principalele obstacole în calea dezvoltării lor mai rapide, a însăși promovării unor schimburi mai largi între numeroase dintre aceste țări, în ciuda vecinătății lor geografice.

În acest cadru general, propunerile românești pun un accent deosebit pe aspectele esențiale, legate de factorul uman în promovarea dezvoltării : instruirea, pregătirea și calificarea cadrelor naționale, a forței de muncă. **Factorul uman** constituie, în ultimă instanță, „motorul" dezvoltării, iar ridicarea gradului de instruire, pregătire și calificare a cadrelor reprezintă condiția însăși a potențării forței productive a muncii. Acesta este sensul profund al propunerii referitoare la **adoptarea unui program privind dezvoltarea învățămîntului, a pregătirii cadrelor naționale pentru toate domeniile de activitate, corespunzător cerințelor progresului multilateral al țărilor mai puțin avansate din punct de vedere economic.**

Centrul de conferințe internaționale din Manila — locul de desfășurare a actualei sesiuni UNCTAD-V

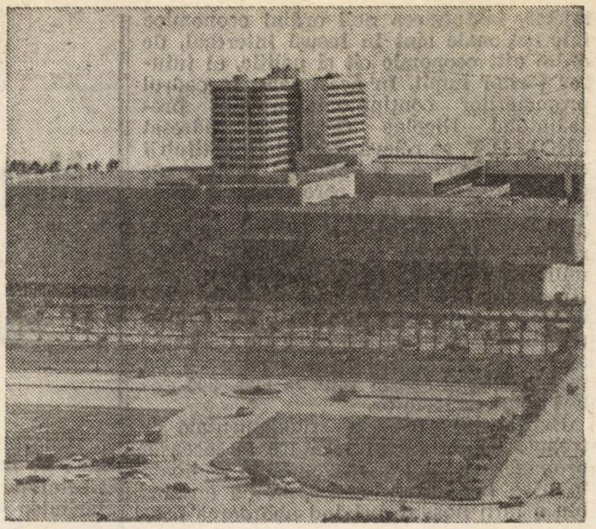

În sfîrșit, programul românesc de măsuri concrete are în vedere marea diversitate a problemelor noi cu care sînt confruntate, pe linia dezvoltării, aceste țări, aflate, ele însele, în diferite stadii economice, în diverse zone geografice cu condiții specifice. Acest fapt impune, în opinia României, **crearea unor organisme de studii și cercetare, pe zone geografice, care să analizeze sarcinile și obiectivele economice și sociale specifice ale fiecăreia din țările în curs de dezvoltare și să prezinte soluții concrete pentru rezolvarea lor.**

Justă îmbinare a factorilor endogen și exogen

Esența concepției românești, a președintelui Nicolae Ceaușescu, în abordarea problemei fundamentale a dezvoltării — pusă în evidență pregnant și de conținutul propunerilor formulate în mesajul adresat UNCTAD-V de către șeful statului român — este aceea a unei strategii bazate pe o **judicioasă îmbinare a factorilor endogen și exogen, care pornește de la rolul primordial al celui endogen.** Dezvoltarea nu poate veni de la sine, în mod automat sau din afară. Fără **contribuția hotărîtoare a efortului propriu,** aportul colaborării internaționale rămîne fără efect. Factorul extern în eliminarea subdezvoltării, a decalajelor nu-l poate decît întregi, dar, în nici un caz, substitui pe cel intern, care este de însemnătate esențială, întrucît acesta constituie condiția însăși a realizării unei rate ridicate de acumulare, la rîndul ei unică modalitate de obținere a unor ritmuri înalte de creștere economică — singurul mijloc de recuperare a decalajelor.

În această viziune, **rolul și menirea colaborării internaționale se înscriu tocmai pe linia potențării eforturilor interne spre progres ale popoarelor, în special ale acelora din țările mai puțin dezvoltate.** De aceea, ea trebuie să se bazeze pe relații cu adevărat noi, democratice, pe echitate, pe sprijin multilateral în favoarea acestor din urmă țări. Mesajul președintelui Nicolae Ceaușescu subliniază cu putere, într-o atare direcție, necesitatea eliminării vechilor raporturi — care mențin dependențe și inechități —, a lichidării oricăror manifestări ale politicii imperialiste, colonialiste și neocolonialiste, imperativul statornicirii unor relații internaționale așezate pe temelia principiilor noi, înaintate, ale egalității depline în drepturi, independenței și suveranității naționale, neamestecului în treburile interne, avantajului reciproc, renunțării la forță și la amenințarea cu forța, dreptului fiecărui popor de a dispune de sine, de propriile resurse, de a le valorifica în beneficiul dezvoltării naționale. Ca expresie a valabilității și importanței universale a acestor norme de relații interstatale în vederea promovării progresului general și păcii în lume se propune ca **un organism al O.N.U.** — deci cu participarea tuturor țărilor, pe baza reprezentării lor distincte și democratice — **să treacă la elaborarea Cartei privind noile principii ale raporturilor economice internaționale, care să stea la baza colaborării în deplină egalitate și echitate între state și care să fie prezentată spre adoptare Adunării Generale a O.N.U.** De asemenea, pe linia afirmării dreptului fiecărui popor de a se dezvolta de sine stătător, de a-și exercita suveranitatea și controlul asupra resurselor și activității economice proprii, România consideră că o importanță deosebită are **reglementarea justă a condițiilor în care își desfășoară activitatea în țările slab dezvoltate companiile străine, în acest sens impunîndu-se asigurarea controlului național în ce privește atît exploatarea diferitelor lor bogății naționale, cît și participarea la beneficii, fiind echitabil ca țările în curs de dezvoltare să aibă o participare efectivă de cel puțin 50 la sută la proprietatea acestor companii.**

Conținutul sprijinului pentru țările în curs de dezvoltare

Totodată, în spiritul promovării unei colaborări economice internaționale pe deplin echitabile, țara noastră — ținînd cont de actualele flagrante decalaje între nivelurile de dezvoltare ale statelor, de cerința lichidării lor pentru asigurarea progresului general și a însăși păcii în lume — subliniază **necesitatea sprijinirii țărilor în curs de dezvoltare de către cele dezvoltate** prin comerț, tehnologii, asistență financiară. Este moral și echitabil ca statele avansate economic care și-au asigurat dezvoltarea și pe seama fostelor colonii, a țărilor subdezvoltate, să repare o injustiție, contribuind, sub diferite forme, la eforturile țărilor în curs de dezvoltare de a-și făuri o economie modernă, de a reduce și elimina rămînerea în urmă. Ca atare, în viziunea României, **sprijinirea țărilor în curs de dezvoltare trebuie concepută ca o obligație și nu ca un act de caritate, ca un principiu firesc și nu ca un dar, cu atît mai mult cu cît, așa cum se dovedește, dincolo de orice considerente de morală, justiție și legalitate internațională, eradicarea subdezvoltării și deca-**

lajelor, înfăptuirea noii ordini economice internaționale sînt în însuși interesul, de ordin atît economic cît și politic, al tuturor țărilor lumii. În acest sens, în cadrul propunerilor conținute în mesajul președintelui Nicolae Ceaușescu adresat UNCTAD-V, se relevă **exigența constituirii cît mai grabnice a Fondului comun de dezvoltare convenit și care urmează să se alcătuiască prin participarea țărilor industrializate, precum și prin economiile realizate pe baza reducerii cheltuielilor militare.** Ca expresie a preocupării pentru lichidarea gravelor asimetrii de dezvoltare actuale, sumele mobilizate la dispoziția Fondului ar urma să fie **destinate ajutorării, cu prioritate, a țărilor cu un venit național scăzut pînă la 500—600 dolari anual pe locuitor.**

Există trei aspecte fundamentale ce trebuie subliniate în legătură cu această propunere de mare însemnătate — toate înscrise integral în concepția de ansamblu a țării noastre privind abordarea problemei lichidării subdezvoltării și a problemelor dezvoltării în general. Primul este legat de caracterul pe care trebuie să-l aibă sprijinul pentru țările în curs de dezvoltare, ca factor de potențare a eforturilor interne indispensabile ale înseși acestor țări. Astfel, resursele Fondului menționat ar urma să fie **acordate în primul rînd țărilor care alocă ele însele o parte însemnată, de cel puțin 20 la sută, din venitul lor național pentru propria dezvoltare.** Al doilea aspect se referă la conținutul de fond al sprijinului, acesta trebuind să fie un **sprijin pentru producție și nu pentru consum.** Evident, sprijinul pentru consum are, cel mult, un efect temporar, limitat, în timp ce, în fapt, nu modifică nimic, perpetuînd vechile stări de lucruri. În schimb, sprijinul pentru producție — respectiv pentru obiective economice — are un efect profund, durabil, multiplicator, contribuind la înlăturarea treptată a decalajelor, atît din sfera producției cît și, implicit, din sfera consumului, tocmai prin faptul că vizează latura esențială a ridicării productivității sociale a muncii. Ca atare, propunerea românească prevede ca resursele Fondului amintit să fie **folosite efectiv pentru realizarea programelor de dezvoltare a industriei, agriculturii, căilor de comunicație și celorlalte ramuri ale economiei naționale a țărilor rămase în urmă.**

Al treilea aspect dă expresie legăturii indisolubile pe care, în mod pe deplin științific, țara noastră o stabilește între **înfăptuirea dezarmării și promovarea dezvoltării, în general, și lichidarea subdezvoltării, în special.** Încetarea absurdei curse a înarmărilor și reducerea cheltuielilor militare, de către toate statele — bineînțeles în condițiile renunțării, sub orice formă, la folosirea forței și la amenințarea cu forța, ale asumării unor garanții ferme, inclusiv de către Organizația Națiunilor Unite, că vor fi respectate cu strictețe independența, suveranitatea și securitatea tuturor țărilor — ar duce la „demobilizarea" unor însemnate fonduri, care s-ar cifra la 40—60 miliarde dolari, în cazul diminuării chiar și numai cu 10—15 la sută, așa cum se prevede în cadrul programului românesc, a actualelor alocații militare. În proporție de jumătate, sumele astfel „demobilizate" ar urma — așa cum propune România — să fie folosite intern de către fiecare țară în beneficiul propriei dezvoltări, restul de 50 de procente servind la constituirea Fondului amintit de dezvoltare, destinat sprijinirii progresului mai rapid al țărilor rămase în urmă, **în special al acelora din ele care nu cheltuiesc pentru înarmare mai mult de 4—5 la sută din venitul lor național.**

dr. Ilie Șerbănescu

UNCTAD V

Necesitatea trecerii la măsuri practice și eficiente

Corespondență din Manila de la Iosif Socaciu

Dezbaterile generale ale UNCTAD-V, care au intrat în a doua săptămînă, au reflectat pe larg însemnătatea pe care majoritatea țărilor participante o atribuie acestui forum internațional, care este chemat, ca organism al Adunării Generale a O.N.U., să contribuie la soluționarea în interesul tuturor statelor, a marilor probleme care confruntă omenirea, să impulsioneze, prin măsurile ce se vor preconiza, procesul de făurire a unei noi ordini economice internaționale. În acest context, în cercurile conferinței a fost reținută preocuparea a numeroase state, inclusiv a României, față de slabele progrese pe calea restructurării relațiilor economice internaționale, față de lipsa unor măsuri care să reorienteze eforturile spre rezolvarea crizelor ce afectează economia mondială în domeniul valutar, financiar, al energiei și materiilor prime, precum și în direcția lichidării inechităților și disparităților, a stării de subdezvoltare în care se află cea mai mare parte a popoarelor globului.

O deosebită impresie au produs, în acest sens, ampla analiză făcută situației economice internaționale de președintele Nicolae Ceaușescu în mesajul adresat conferinței, precum și măsurile formulate în programul în 10 puncte conținut în acest mesaj. În declarațiile unor șefi de delegații, reprezentînd țări cu diferite niveluri de dezvoltare din toate regiunile globului, ca și în comentariile din cercurile gazetărești s-au făcut ample aprecieri asupra inițiativei românești, evidențiindu-se contribuția valoroasă a președintelui Nicolae Ceaușescu la orientarea dezbaterilor spre cele mai acute probleme ale situației economiei mondiale, spre soluțiile care se impun în vederea împlinirii, în interesul tuturor popoarelor, a aspirațiilor lor de progres și prosperitate.

Din dezbaterile de pînă acum au reieșit, în mod clar, fără echivoc, dorința și speranța țărilor în curs de dezvoltare ca UNCTAD-V, prin concertarea eforturilor tuturor statelor, să găsească acele soluții pe care le reclamă situația de înapoiere și sărăcie în care trăiește mai mult de jumătate din populația globului. Pentru lichidarea acestor stări de lucruri, cu consecințe nefaste nu numai pentru popoarele țărilor rămase în urmă, ci și pentru stabilitatea și progresul întregii omeniri, se impun acțiuni energice, în primul rînd din partea țărilor aflate în această situație și, în același timp din partea țărilor capitaliste dezvoltate care sînt responsabile, într-o mare măsură, de subdezvoltarea în care se găsește o bună parte a planetei noastre. În dramatice apeluri adresate țărilor dezvoltate, reprezentanți a numeroase țări în curs de dezvoltare au cerut o restructurare a actualei ordini economice internaționale, în vederea sprijinirii eforturilor acestor state în direcția ridicării economice și sociale a propriilor popoare. În acest sens, participanții au evidențiat stringența unor măsuri pe linia liberalizării comerțului internațional, pentru a se oferi posibilitatea țărilor în curs de dezvoltare de a participa pe picior de egalitate la schimburile de valori materiale dintre statele lumii.

O preocupare tot atît de actuală s-a dovedit și aceea a stabilirii unui raport just între prețurile materiilor prime și ale produselor prelucrate, precum și a combaterii fluctuației costului produselor de bază exportate de țările în curs de dezvoltare pe piața internațională. În legătură cu această chestiune, majoritatea vorbitorilor au subliniat importanța punerii în aplicare a Programului integrat pentru materii prime și a constituirii Fondului comun de finanțare a acestui program.

Abordată în numeroase cuvîntări, necesitatea sprijinirii eforturilor țărilor în curs de dezvoltare a evidențiat urgența unor măsuri din partea țărilor dezvoltate, atît în domeniul unor credite și ajutoare financiare în condiții avantajoase, cît și al unor transferuri largi de tehnologie către țările în curs de dezvoltare.

Un loc aparte în cuvîntările pronunțate pînă acum l-a deținut și problema intensificării cooperării economice internaționale, atît între țările dezvoltate și țările în curs de dezvoltare, cît și între înseși acestea din urmă, precum și dintre țările cu regimuri social-economice diferite.

Un călduros schimb de mesaje între președinții Nicolae Ceaușescu și Ferdinand Marcos a fost prilejuit de primirea de către președintele filipinez a șefului delegației țării noastre la cea de-a V-a sesiune UNCTAD, Cornel Burtică, viceprim-ministru al guvernului, ministrul comerțului exterior și cooperării economice internaționale

Gamani Corea
secretarul general al UNCTAD :

„Dăm o înaltă apreciere contribuției României, a președintelui Ceaușescu"

„România a devenit un membru extrem de activ al comunității internaționale, jucînd un rol foarte important în soluționarea problemelor lumii contemporane. Și acest lucru se datorește faptului că ea anticipează soluțiile unor importante probleme internaționale. Dăm o înaltă apreciere contribuției pe care o aduce România, ca țară socialistă, în curs de dezvoltare, membră a «Grupului celor 77», la activitățile UNCTAD.

În acest sens, aș vrea să subliniez propunerile concrete făcute asupra problemelor care ne preocupă, ceea ce ne determină să salutăm participarea țării dumneavoastră la UNCTAD și să ne exprimăm satisfacția pentru relațiile foarte strînse existente între România și această organizație.

Mesajul președintelui Nicolae Ceaușescu este valoros ; el abordează, sub toate aspectele, problemele internaționale actuale. El are sprijinul nostru pentru că urmărește să contribuie la soluționarea problemelor aflate în atenția UNCTAD la această sesiune. Îl apreciez, în mod deosebit, pentru că el provine de la un asemenea înalt nivel, ceea ce dovedește interesul față de UNCTAD, dorința de a contribui cu măsuri concrete la efortul acestei organizații, în direcția rezolvării problemelor economiei și comerțului mondial".

Reflectînd preocuparea întregii comunități internaționale față de aceste probleme, vorbitorii au ținut să sublinieze interdependența fenomenelor economice, ceea ce impune o participare a tuturor statelor la găsirea celor mai adecvate soluții. În acest sens, s-a dovedit deosebit de semnificativă sublinierea făcută de secretarul general al O.N.U., Kurt Waldheim, potrivit căreia, în restructurarea relațiilor economice internaționale sînt interesate nu numai țările în curs de dezvoltare ci și statele dezvoltate, care sînt, și ele, confruntate cu o serie de fenomene negative ce le afectează stabilitatea și progresul.

Avînd în vedere importanța acestei conferințe pentru viitorul relațiilor economice internaționale, cu deosebit interes au fost așteptate luările de cuvînt ale reprezentanților principalelor țări industrializate. Potrivit părerii larg împărtășite în cercurile conferinței, discursurile acestora au dezamăgit. În prezent, se fac eforturi de a determina țările industrializate să adopte o poziție favorabilă față de propunerile țărilor în curs de dezvoltare, cuprinse în programul de la Arusha, care prevede un ansamblu de măsuri menite a îmbunătăți raporturile economice internaționale, pe baza luării în considerare a priorităților pe care le reclamă lichidarea subdezvoltării și accelerarea procesului de edificare a unei noi ordini economice mondiale.

Ședința Comitetului miniștrilor afacerilor externe ai statelor participante la Tratatul de la Varșovia

Ședința Comitetului miniștrilor afacerilor externe ai statelor participante la Tratatul de la Varșovia, desfășurată în zilele de 14—15 mai, în capitala ungară, s-a caracterizat printr-o gamă largă de probleme abordate și inițiative formulate.

În comunicatul ședinței se subliniază că evoluția evenimentelor internaționale a confirmat actualitatea concluziilor și importanța propunerilor conținute în Declarația adoptată la Consfătuirea Comitetului Politic Consultativ de la Moscova, la 23 noiembrie 1978, și se reafirmă hotărîrea statelor reprezentate la ședință de a milita, în continuare, pentru transpunerea în viață a propunerilor respective, vizînd asigurarea unor progrese reale în soluționarea marilor probleme ale contemporaneității, calea spre obținerea unor rezultate practice în această direcție fiind „tratative constructive între statele interesate, căutarea stăruitoare și elaborarea unor soluții general acceptabile". Întărirea păcii și securității în Europa — se precizează — impune perseverență, măsuri practice active. O acțiune majoră, în deplin acord cu Actul final de la Helsinki, ar constitui-o încheierea, între statele participante la Conferința pentru securitate și cooperare în Europa, a unui tratat privind nefolosirea, primul, unul împotriva altuia, atît a armelor nucleare, cît și a celor clasice. În felul acesta, — se subliniază —, respectarea principiului nefolosirii forței sau amenințării cu forța își va afla radical întărit fundamentul politic și juridic, își va spori eficacitatea.

De asemenea, sînt enunțate o serie de inițiative concrete îndreptate spre întărirea încrederii între state și spre dezangajarea militară, declarîndu-se totodată gata să examineze și alte propuneri urmărind aceste obiective.

Caracterul de urgență al măsurilor practice ce se impun în planul destinderii militare determină propunerea făcută de participanții la ședința de la Budapesta de a se convoca o conferință la nivel politic, cu participarea tuturor statelor europene, a S.U.A. și Canadei, care ar fi oportun să aibă loc încă în anul 1979.

După ce explică insatisfacția față de lipsa unui progres real la negocierile de la Viena privind reducerea forțelor armate și armament în Europa centrală, miniștrii apreciază că noii pași întreprinși în cadrul N.A.T.O. pe linia intensificării cursei înarmărilor vin în contradicție cu interesele destinderii, și își exprimă convingerea că securitatea tuturor statelor în Europa trebuie căutată nu pe calea intensificării în continuare a cursei înarmărilor, ci pe calea limitării armelor racheto-nucleare și a armamentelor clasice, în baza deplinei reciprocități.

În legătură cu viitoarea reuniune de la Madrid, din 1980, a statelor participante la Conferința pentru securitate și cooperare în Europa, miniștrii de externe subliniază necesitatea pregătirii aprofundate și temeinice a acestei reuniuni, ale cărei lucrări trebuie să fie concentrate asupra convenirii unor măsuri pozitive, concrete privind aplicarea principiilor și prevederilor Actului final, conceput ca un tot unitar, inclusiv măsuri hotărîte de dezangajare militară, precum și de dezvoltare și extindere a colaborării egale, reciproc avantajoase în domeniile economic, tehnico-științific și cultural. Statele reprezentate la ședință consideră ca deosebit de importantă, în vederea bunei pregătiri a reuniunii de la Madrid, inițierea de contacte și consultări bi și multilaterale, în cadrul cărora să poată fi examinată și problema nivelului de reprezentare a statelor la reuniunea din 1980.

Un substanțial capitol al Comunicatului de la Budapesta este dedicat problemelor încetării cursei înarmărilor și trecerii hotărîte la măsuri reale de dezarmare, cu prioritate la dezarmarea nucleară. După ce enumeră concret acțiunile pe care le au în vedere în această direcție și pentru realizarea cărora consideră necesară intensificarea maximă a eforturilor, miniștrii afacerilor externe abordează problema destinderii, așa cum se prezintă ea în momentul de față. Remarcînd încercările ce se fac, în ultimul timp, în scopul subminării procesului destinderii, statele reprezentate la ședință cheamă toate țările să edifice relațiile lor reciproce pe baza respectării stricte a principiilor adoptate de Conferința pentru securitate și cooperare din Europa.

Budapesta. Delegația română, condusă de tovarășul Ștefan Andrei, ministrul afacerilor externe, în timpul lucrărilor

Acordul de principiu SALT-2

Influenţă pozitivă asupra destinderii şi dezarmării

După aproape şapte ani de negocieri — care au cunoscut un ritm susţinut în ultimele luni — U.R.S.S. şi S.U.A. au ajuns la o înţelegere de principiu cu privire la limitarea armamentelor strategice. Referitoare la problemele de bază ale negocierilor sovieto-americane, această înţelegere urmează să fie concretizată prin elaborarea Acordului privind limitarea armamentelor strategice ofensive, intrat în limbajul uzual sub denumirea de SALT-2. Acest acord va fi — aşa cum s-a anunţat — aprobat şi semnat cu prilejul întîlnirii ce va avea loc la Viena, în luna iunie, între Leonid Brejnev, secretarul general al C.C. al P.C.U.S., preşedintele Prezidiului Sovietului Suprem al U.R.S.S., şi Jimmy Carter, preşedintele S.U.A.

Noul acord sovieto-american este destinat, în conformitate cu însuşi obiectivul său iniţial, să aducă noi limitări armamentelor strategice ale celor două ţări. Şi aceasta, desigur, în raport cu prevederile documentelor SALT-1, semnate în 1972 la Moscova : Tratatul dintre U.R.S.S. şi S.U.A. privind limitarea sistemelor apărării antirachetă şi Acordul provizoriu dintre U.R.S.S. şi S.U.A. cu privire la unele măsuri în domeniul limitării armamentului strategic ofensiv. Necesitatea adoptării unor măsuri şi angajamente suplimentare şi-a găsit expresia în declanşarea, încă în acelaşi an, a tratativelor SALT-2, al căror scop declarat a fost stabilirea unui plafon al arsenalului de arme strategice ofensive, reducerea numărului acestora şi, ulterior, includerea, în ansamblul de măsuri limitative, a unor noi componente ale forţelor strategice ale celor două ţări, atît din punct de vedere cantitativ, cît şi calitativ. Cei şapte ani de negocieri, desfăşurate într-un ritm inegal, urmînd, deseori, o traiectorie sinuoasă, au fost finalizaţi prin proiectul de acord asupra căruia, zilele trecute, s-a ajuns la o înţelegere de principiu. Cele aproape o sută de pagini ale documentului prevăd limitări ale sistemelor de lansare a armamentelor strategice ale fiecărei părţi, a tehnologiilor care pot fi folosite de vectorii nucleari, stabilindu-se, totodată, în privinţa acestora, parităţi exacte.

Înregistrată cu interes de opinia publică mondială, înţelegerea sovieto-americană a făcut obiectul unor ample comentarii, în numeroase capitale ale lumii, din partea cercurilor oficiale şi a presei internaţionale. Ansamblul acestor aprecieri şi comentarii privesc, în mod firesc, negocierile SALT, rezultatele la care ele au ajuns pînă acum, atît în semnificaţia pe care acestea o au în relaţiile bilaterale dintre U.R.S.S. şi S.U.A., cît şi în cadrul eforturilor ce se fac pe plan mondial pentru reducerea înarmărilor, pentru realizarea unui proces real de dezarmare, în contextul imperativelor destinderii şi securităţii internaţionale. În acest sens, Leonid Brejnev aprecia că „înţelegerea mutuală şi mai ales încrederea depind, în primul rînd, de eforturile comune ale guvernelor U.R.S.S. şi S.U.A. în rezolvarea unei probleme atît de vitale a contemporaneităţii cum este încetarea cursei înarmărilor". Iar Jimmy Carter considera, la rîndul său, că acordul de principiu asupra tratatului SALT-2 „nu diminuează pericolul distrugerii nucleare", dar că el, totuşi, garantează securitatea „într-o lume mai stabilă, mai previzibilă şi mai paşnică". „Secretarul general al O.N.U. — a precizat un purtător de cuvînt al Naţiunilor Unite — speră că acest eveniment va contribui la adoptarea unei metode mai eficace în problema dezarmării, în general, a dezarmării nucleare, în special".

Ziarul „Izvestia" relevă că acordul SALT-2 constituie „o victorie a răbdării şi reţinerii, o victorie a raţiunii şi a înţelegerii de către cele două state, a realităţii fundamentale a zilelor noastre, că pentru destindere nu există de fapt o alternativă rezonabilă. Întemeiat pe principiul egalităţii şi securităţii identice a celor două părţi, acordul va ridica o anumită stavilă în calea acumulării în continuare a celor mai distrugătoare şi costisitoare tipuri de arme".

„Dar, conchide ziarul, nici în acest moment însufleţitor nu trebuie omisă o împrejurare care umbreşte lucrurile. Cele două guverne au convenit, practic, asupra acordului şi el este pe cale de a fi semnat, dar nu există claritate în ceea ce priveşte ratificarea lui în Senatul S.U.A., unde, pentru aprobarea acordului, sînt necesare două treimi din voturi. Senatul american are de dat un examen de răspundere şi maturitate politică".

Ziarul polonez „Zycie Warszawy" comentează : „Nu trebuie, firește, să se aştepte minuni de la acordul SALT. El nu va schimba structura arsenalelor şi nu va duce la o schimbare radicală a situaţiei internaţionale. Dar, fără îndoială, tratativele şi acordul realizat demonstrează, prin ele însele, eficienţa politicii de destindere". La Londra, cotidianul „Guardian" scrie : „Tratatul SALT-2 nu pune capăt înarmărilor, ci constituie doar punctul de plecare pentru un acord SALT-3, care va permite să se stabilească o măsură reală în domeniul dezarmării strategice şi să se cuprindă armele nucleare din Europa, excluse pînă acum din negocieri". Ziarul iugoslav „Politika" relevă faptul că, „în pofida tuturor limitelor şi suspiciunilor, acordul SALT-2 este, desigur, un eveniment de importanţă majoră. Dată fiind esenţa sa — arată «Politika» —, acest pas înainte are o valoare limitată, deoarece el este, cu precădere, cel puţin pentru moment, un acord între cele două ţări semnatare".

Firește, dezarmarea se evidenţiază ca un proces amplu, complex, reclamînd eforturi conjugate şi energice din partea tuturor statelor, proces realizabil printr-o suită de măsuri eficiente şi concrete care să-l facă ireversibil şi real. În acest sens, orice măsură tranzitorie, fie ea chiar parţială, coincide cu un pas înainte, cu implicaţii pozitive asupra destinderii internaţionale. Recentele acorduri menite să finalizeze negocierile SALT-2 se referă, desigur, la un segment al procesului de ansamblu, şi anume la obţinerea unui echilibru bilateral în domeniul forţelor strategice nucleare, dar el se înscrie ca un eveniment pozitiv, menit să favorizeze şi să stimuleze noi progrese pe calea destinderii, a dezarmării — în primul rînd a dezarmării nucleare — şi, în general, a îmbunătăţirii climatului internaţional. **„Noi acordăm o importanţă deosebită convorbirilor SALT-2 dintre Uniunea Sovietică şi S.U.A.** — arăta preşedintele **Nicolae Ceauşescu — şi considerăm că, deşi au un caracter limitat, încheierea lor cu succes ar avea o influenţă pozitivă asupra destinderii în Europa şi pe plan mondial".**

Faptul că s-a ajuns la un acord de principiu asupra unor probleme complexe, complicate, că documentul ce va fi semnat în iunie aduce noi limitări cantitative şi calitative ale armamentelor strategice, este de natură să contribuie la sporirea încrederii şi să dea speranţa realizării, cît mai grabnice, cu participarea tuturor statelor, a unor acţiuni urgente şi eficiente pentru înfăptuirea dezarmării generale, în primul rînd a celei nucleare, pentru eliminarea forţei şi ameninţării cu forţa din relaţiile internaţionale. Totodată, negocierile SALT-2 confirmă, încă o dată, valoarea dialogului, a tratativelor ca singură metodă eficientă, unică alternativă de soluţionare a problemelor complexe ale vieţii internaţionale. Opţiunea pentru abordări raţionale, paşnice, care să elimine sursele de neîncredere şi încordare, într-un climat de înţelegere şi destindere, este determinantă pentru înseninarea orizontului politic internaţional, în beneficiul păcii mondiale.

Unul din raţionamentele care au stat chiar la baza negocierilor SALT au fost imensele cheltuieli pe care le solicită înarmările strategice, marile consumuri de materii prime şi energie — cheltuieli şi consumuri care, în esenţă, sînt deturnate de la scopurile lor firești ale dezvoltării economico-sociale paşnice. Prin această prismă, reiese, cu atît mai mult, că, dincolo de pericolul potenţial pe care cursa înarmărilor îl reprezintă pentru omenire, dezarmarea şi, în primul rînd, dezarmarea nucleară se impun ca un obiectiv prioritar în raport cu exigenţele dezvoltării. În acest context, propunerea românească — de mare audienţă la actuala reuniune UNCTAD V —, privind diminuarea cheltuielilor de înarmare şi folosirea unei părţi din fondurile astfel economisite în vederea lichidării subdezvoltării, îşi dovedeşte profunda ei semnificaţie actuală.

În această optică, o reală dinamică a dezarmării — înţeleasă în interconexiunea tuturor factorilor : politici, militari, economici — impune, cu necesitate, depăşirea stadiului de limitare a înarmărilor strategice sau clasice şi trecerea la aplicarea unor măsuri energice pe calea lichidării acestor armamente, a traducerii în viaţă a unei cuprinzătoare strategii a dezarmării care să beneficieze de o cît mai largă participare, utilizîndu-se în acest sens cadrul democratic creat prin rezultatele sesiunii speciale a Adunării Generale a O.N.U., consacrată acestei probleme vitale. Impactul politic pozitiv al noului acord SALT invită, în mod logic, la o abordare mai eficace, globală a problemelor de fond ale dezarmării.

Promotoare a unei concepţii realiste şi dinamice, angajată într-o acţiune neobosită pentru traducerea ei în viaţă, România socialistă consideră dezarmarea ca una din cauzele fundamentale ale lumii contemporane, în realizarea căreia trebuie să-şi conjuge eforturile toate statele şi popoarele. Şi-a cîştigat un binemeritat prestigiu activitatea prodigioasă a preşedintelui Nicolae Ceauşescu, dedicată făuririi unei lumi a păcii, eliberată de ameninţarea armelor şi a războaielor. Propunerile româneşti — avansate cu consecvenţă şi într-un înalt spirit de responsabilitate pentru destinele omenirii — vizează un ansamblu de măsuri eficiente pentru îngheţarea şi reducerea cheltuielilor şi efectivelor militare, dezangajarea militară, desfiinţarea bazelor străine şi a blocurilor militare, acordînd prioritate dezarmării nucleare. Toate acestea constituindu-se ca garanţie a înfăptuirii unei lumi a păcii, înţelegerii şi colaborării paşnice.

N. Mihail

PARIS

Congresul comuniștilor francezi

Corespondență de la C. Oprică

Congresul P.C.F.: Georges Marchais și alți conducători ai partidului la tribună. Puternică demonstrație a P.C.F. — o mare forță politică națională

Congresul al XXIII-lea al Partidului Comunist Francez, ale cărui lucrări s-au desfășurat în acest început de mai, în impozanta sală a sporturilor de la Saint Ouen, suburbia pariziană Saint Denis, s-a înscris în viața politică a Franței ca un moment de o deosebită importanță.

Congresul, precedat de o amplă și profundă dezbatere a proiectului de rezoluție, a abordat probleme esențiale privind orientarea și activitatea viitoare a P.C.F., rolul și locul său în lupta pe care oamenii muncii, poporul francez o desfășoară pentru împlinirea aspirațiilor lor. La lucrările Congresului, urmărite cu viu interes de opinia publică franceză, interes exprimat și de spațiile ample consacrate evenimentului de presa pariziană, au luat parte reprezentanți ai 98 de partide și mișcări de eliberare națională, printre care și delegația Partidului Comunist Român, condusă de tovarășul Dumitru Popescu, membru al Comitetului Politic Executiv, secretar al C.C. al P.C.R.

În numele Partidului Comunist Român, al secretarului său general, tovarășul Nicolae Ceaușescu, **delegația a transmis Congresului un fierbinte salut tovărășesc. În mesajul C.C. al P.C.R. se subliniază :** „Partidul Comunist Român, oamenii muncii din țara noastră urmăresc cu profund interes și cu sentimente de vie solidaritate activitatea intensă și multilaterală a Partidului Comunist Francez consacrată apărării drepturilor și intereselor fundamentale ale clasei muncitoare, ale întregului popor și realizării unor înnoiri progresiste, revoluționare în viața societății franceze, lupta sa consecventă împotriva forțelor reacționare, pentru democrație și progres social. Comuniștii români dau, de asemenea, o înaltă apreciere rolului activ pe care Partidul Comunist Francez îl îndeplinește în mișcarea comunistă și muncitorească internațională, în lupta pentru triumful idealurilor socialismului și comunismului, al cauzei păcii și colaborării internaționale".

Dezbaterile Congresului au fost inaugurate prin prezentarea de către tovarășul Georges Marchais, secretar general al P.C.F., a raportului C.C. al P.C.F.

În raport se subliniază că, pe plan intern, criza s-a adîncit și provoacă îngrijorare maselor de francezi, țării întregi. Criza înseamnă 1 800 000 de șomeri, scăderea puterii de cumpărare a unor mase largi de oameni ai muncii, agravarea inegalității sociale, nesiguranța zilei de mîine planînd asupra tuturor domeniilor vieții interne franceze. Documentul reafirmă că, fidel tradiției sale, P.C.F. luptă și va lupta cu toată energia pentru ca Franța să-și mențină independența, suveranitatea, pentru ca poporul său să poată hotărî liber și să poată acționa eficace pe plan internațional. În același timp — menționează raportul — P.C.F. luptă pentru pace, coexistență pașnică, emanciparea popoarelor, acționează pentru avîntul mișcării populare în favoarea dezarmării și cere ca Franța să intervină pentru soluționarea acestor probleme la nivel mondial. Franța are, de asemenea, un rol specific de jucat în lupta pentru pace în Europa și în Mediterana. Ea dispune de mijloacele necesare pentru a contribui la aplicarea Actului final de la Helsinki, pentru stabilirea unui adevărat sistem de securitate europeană. Franța trebuie să acționeze în Europa pentru dizolvarea simultană a blocurilor — precizează documentul.

Abordînd, apoi, poziția P.C.F. față de țările socialiste și mișcarea comunistă internațională, Georges Marchais a arătat : „Am respins definitiv ideea existenței unui model sau contramodel de societate socialistă. Această poziție nu ține de tactică, ci decurge din constatarea că socialismul se naște și crește, în mod necesar, ca răspuns concret la nevoile concrete ale fiecărei țări. Nu poate exista o schemă, căreia să i se conformeze fiecare partid, de etape succesive hotărîte dinainte prin care ar trebui să treacă, în mod obligatoriu fiecare popor. Construirea socialismului într-o țară presupune, totdeauna, o creație originală și inedită, este totdeauna o operă de pionier. Constatăm deja în țările socialiste sau în cele care merg pe calea socialismului o reală diversitate de dezvoltare. Este evident că această diversitate se va mări o dată cu înaintarea spre socialism a noi țări... Noi, comuniștii francezi — relevă documentul — propunem pentru Franța o cale spre socialism și un socialism caracterizat prin pluralitatea partidelor politice, prin recurgerea, cu regularitate, la sufragiul universal și respectarea verdictului său. Transformarea socialistă cere abolirea dominației capitalului asupra economiei și asupra statului. Ea presupune, deci, ruperea de sistemul existent, construirea noului tip de societate în cadrul unei intense lupte de clasă — arăta documentul.

Georges Marchais a subliniat că P.C.F. acționează în favoarea instaurării de noi raporturi între partidele comuniste. Asemenea raporturi, a arătat secretarul general al P.C.F., implică respectarea independenței, a egalității în drepturi și a liniilor politice ale fiecărui partid, implică neamestecul. Aceste noi raporturi presupun luarea în considerare a numeroase și importante obiective comune, ca și a existenței unor divergențe pe care nu ar fi de nici un folos să le ascundem. Toate acestea, a adăugat Marchais, pot pune bazele unei concepții și practici noi privind solidaritatea internaționalistă.

Referindu-se la propunerea de a desemna teoria ce călăuzește P.C.F. prin expresia „socialism științific", în loc de „marxism-leninism", Marchais a spus : „Teoria noastră nu este un sumum de doctrină încheiat, un sistem de precepte aplicabile în toate timpurile și în toate țările, fără înnoiri importante. Problemele fundamentale ale revoluției socialiste, ale cărei trăsături esențiale au fost desprinse de Marx și Engels, și apoi de revoluționari eminenți — în primele rînduri situîndu-se Lenin — sînt în continuare actuale. În același timp, s-au produs modificări calitative considerabile, atît în realitatea socială și în cunoașterea de către noi a acestei realități, cît și în ceea ce privește problemele concrete ale revoluției socialiste. Activitatea diversificată a partidelor comuniste și muncitorești duce la progresul, la evoluția dialectică a teoriei și practicii. Ne-am străduit să ocupăm un loc anume în acest proces. Tocmai această dezvoltare vie, rodnică, în timp și în spațiu, propunem să o luăm în considerare, substituind, pentru a desemna teoria noastră, expresia „marxism-leninism" cu expresia „socialism științific".

Participanții la congres au adoptat în unanimitate raportul Comitetului Central prezentat de Georges Marchais, secretar general al P.C.F., rezoluția intitulată : „Viitorul începe acum", precum și noul statut al partidului. Congresul a ales noul Comitet Central, format din 145 de membri. La rîndul său, Comitetul Central, întrunit în sesiune plenară, a ales membrii Biroului Politic și ai Secretariatului C.C. al P.C.F. Tovarășul Georges Marchais a fost reales, în unanimitate, în funcția de secretar general al Partidului Comunist Francez.

Rezoluția intitulată „Viitorul începe acum" trasează sarcinile principale și direcțiile de activitate ale P.C.F. După ce face o amplă analiză a situației economice și politico-sociale din Franța, documentul subliniază necesitatea unor profunde transformări care să deschidă calea spre o Franță democratică, socialistă.

Uniunea tuturor forțelor populare din Franța pentru realizarea schimbărilor democratice tot mai profunde pînă la socialism este și va rămîne linia politică a partidului — subliniază documentul —, reafirmînd, totodată, solidaritatea internaționalistă a P.C.F. cu toate forțele revoluționare și progresiste care luptă împotriva imperialismului, pentru independență și pace, pentru democrație, socialism și comunism. Militățm — subliniază rezoluția — pentru dezvoltarea unor raporturi noi în mișcarea comunistă internațională. Baza acestor raporturi o constituie independența fiecărui partid, egalitatea și neamestecul.

Congresul P.C.F., desfășurat într-o atmosferă combativă, de puternică unitate, a demonstrat că partidul comuniștilor reprezintă, în Franța, o mare forță națională.

HANOI

Negocierile chino — vietnameze

Clubul internațional de la Hanoi — locul de desfășurare a tratativelor chino-vietnameze — a găzduit sîmbătă, 12 mai, cea de-a patra întîlnire între delegațiile celor două țări. Reamintim că, în etapele precedente — 18 și 26 aprilie, 4 mai — la masa negocierilor au fost prezentate propunerile celor două părți, precum și poziția adoptată (în sensul respingerii) de către fiecare, în raport cu propunerile avansate de celălalt partener de discuții.

După ședința din 4 mai, cînd negocierile păreau să înregistreze un impas, au intervenit elemente noi în acest proces. Astfel, agenția „China Nouă" a fost autorizată să difuzeze o declarație în termenii căreia guvernul chinez „este gata oricînd să elibereze și să repatrieze toți militarii vietnamezi făcuți prizonieri", în perioada 17 februarie—16 martie, cerînd, însă, ca și „partea vietnameză să elibereze și să repatrieze, simultan, toți militarii chinezi făcuți prizonieri". Pentru a determina o cît mai grabnică reunificare cu familiile lor a militarilor făcuți prizonieri — se arată în declarația citată — „guvernul chinez a hotărît să elibereze și să repatrieze, în viitorul imediat, mai întîi un grup de militari vietnamezi făcuți prizonieri", propunînd, pe de altă parte, ca Societățile de Cruce Roșie ale celor două țări să se întîlnească, cît mai curînd cu putință, pentru a discuta și a lua măsuri în problemele specifice pe care le ridică repatrierea tuturor prizonierilor făcuți de cele două părți.

De partea vietnameză, elementul nou apărut, la capătul rundei a treia de convorbiri, constă, de fapt, într-o propunere vizînd maniera de abordare a discuțiilor la întîlnirile viitoare, „pentru ca convorbirile să progreseze". Șeful delegației vietnameze a propus să fie abordate cu prioritate două subiecte principale : „măsurile urgente care să fie întreprinse în zona de frontieră și normalizarea relațiilor dintre cele două țări". „Să discutăm deci despre aceste două probleme, consacrîndu-le alternativ cîte o ședință fiecăreia dintre ele" — a spus Phan Hien.

Ce s-a degajat în cadrul rundei a IV-a a convorbirilor chino-vietnameze ? În esență, o reluare a ideilor expuse mai sus. Astfel — relatează agenția „China Nouă" — șeful delegației chineze, Han Nianlong, a relevat, între altele : „Propunerea chineză în opt puncte reprezintă soluția fundamentală" și ea stabilește „principiile care să stea la baza relațiilor dintre cele două țări". Conducătorul delegației chineze a mai afirmat că guvernul țării sale este dispus să elibereze, în orice moment, și să-i repatrieze pe toți prizonierii vietnamezi, și cere eliberarea și repatrierea întregului personal chinez făcut prizonier de către partea vietnameză. Partea chineză — se specifică — a hotărît, în mod unilateral, să elibereze și să repatrieze primul grup de vietnamezi înarmați, făcuți prizonieri, și speră că partea vietnameză va răspunde pozitiv la această inițiativă chineză.

La rîndul său, Phan Hien a declarat — menționează agenția VNA — că delegația guvernului vietnamez se declară dispusă să discute cu delegația chineză mai întîi în legătură cu punctul 1 al propunerii părții chineze. Mai concret, viitoarea ședință, adică cea de-a V-a ședință plenară, să fie consacrată problemei „restabilirii relațiilor de prietenie și bună vecinătate între cele două țări, pe baza celor cinci principii : respectarea reciprocă a suveranității și integrității teritoriale, neagresiunea, neamestecul în problemele interne, egalitatea și avantajul reciproc, precum și coexistența pașnică, așa cum a fost menționat în punctul 1 al propunerii părții chineze". „Noi — a declarat șeful delegației vietnameze — vom face cunoscută poziția noastră asupra acestei probleme. La cea de-a VI-a plenară, cele două părți vor discuta punctul 1 al propunerii vietnameze", și anume „măsuri urgente vizînd asigurarea păcii și stabilității în regiunile de frontieră dintre cele două țări și reîntoarcerea imediată a persoanelor făcute prizoniere în timpul războiului, în sînul familiilor lor".

În sfîrșit, potrivit unei telegrame din Hanoi a agenției „France Presse", șeful delegației vietnameze la negocierile dintre China și Vietnam a anunțat că țara sa a fost de acord cu propunerea chineză referitoare la repatrierea reciprocă a militarilor luați prizonieri în cursul conflictului armat chino-vietnamez. În declarația sa, el precizează că Vietnamul a hotărît să trimită, la 21 mai, reprezentanți la punctul de frontieră Huu Nghi pentru a se întîlni cu reprezentanți ai părții chineze în vederea predării unui număr de prizonieri de război chinezi răniți sau bolnavi și pentru a prelua prizonieri vietnamezi. Cele două delegații, a arătat Phan Hien, vor discuta măsurile necesare pentru repatrierea de către ambele părți a tuturor prizonierilor de război.

La închiderea ediției, nu dispunem de informații privind data celei de-a V-a runde a convorbirilor chino-vietnameze.

Ilie Olteanu

LONDRA

Programul guvernului conservator

9 mai — deschiderea formală a lucrărilor noii Camere a Comunelor, odată cu începerea campaniei pentru alegerile vest-europene. Conform ceremonialului, deputații conservatori și laburiști își schimbă locurile. George Thomas, laburist, este reales în unanimitate președintele Camerei Comunelor. 15 mai — tradiționalul „discurs al tronului", care cuprinde principalele proiecte legislative pentru următoarea sesiune parlamentară, inaugurează efectiv lucrările Camerei Comunelor.

Premierul britanic cu președintele partidului conservator și o parte din membrii cabinetului

Prima săptămînă de după formarea guvernului conservator a furnizat și primele indicii despre direcțiile principale de acțiune ale noului cabinet. O abordare „extrem de prudentă", cum sublinia „Associated Press", lăsînd impresia că schimbările anunțate (și, mai ales, o anume întoarcere spre dreapta) se vor produce treptat, în timp, în așa fel încît „să fie evitate confruntările, atît în interiorul, cît și în exteriorul țării". Dar, în mare, încă dinaintea prezentării programului guvernamental, era posibilă desprinderea tendințelor care vor domina unul sau altul din aspectele politicii conservatoare.

Deși observatorii politici așteaptă în special reacțiile în planul extern, apare limpede că cele mai urgente probleme cărora va trebui să le găsească soluții noul guvern aparțin domeniului politicii interne: inflație, șomaj, impozite, ordine publică. De altfel, la o conferință a partidului conservator desfășurată la Perth (Scoția), noul prim-ministru preciza că „discursul tronului va marca o ruptură decisivă cu declinul (economic) al ultimilor ani". „Este pur și simplu vorba — adăuga premierul — de a regăsi ceea ce cu toții regretăm că am pierdut". Anume : ponderea economică britanică. Declinul manifest al ultimelor decenii nu s-a tradus numai prin dispariția treptată a „simbolurilor" britanice (ultimul dintre ele — „The Times" apare doar într-o versiune săptămînală și... în R.F.G.), ci și prin situarea Marii Britanii pe locul 20 în ceea ce privește produsul pe locuitor (în Europa — după Elveția, Suedia, Norvegia, Danemarca, R.F.G., Belgia, Franța, Olanda, Finlanda, Austria, R.D.G.).

Noul guvern va pune, de aceea, un accent deosebit pe revigorarea economiei, printr-o politică în mod evident diferită de a

laburiștilor. Conservatorii vor acorda deplină libertate inițiativei particulare și vor promova competiția economică, prin care speră să reducă și prețurile. De asemenea, noul guvern — precizează „mesajul tronului" — va acorda o mai mare atenție micilor întreprinderi, dezvoltării agriculturii și industriei alimentare, va denaționaliza unele sectoare ale economiei, dar va menține Oficiul național al întreprinderilor, prin care statul participă la întreprinderile particulare. Guvernul „va acorda prioritate luptei împotriva inflației, prin ferme măsuri monetare și fiscale".

În cadrul problemelor economice, un rol aparte îl vor deține relațiile cu sindicatele. Se poate observa, însă, că, în ciuda declarațiilor înfierbîntate din timpul campaniei electorale, guvernul conservator pare decis să evite orice posibilă confruntare și orice „acțiune precipitată" (A.P.) cu consecințe imprevizibile. Tendința de a crea „punți" de legătură este observabilă de ambele părți. După ce ministrul muncii, James Prior, își declarase intenția de a avea contacte cu sindicatele, a avut loc o întrevedere între acesta și Len Murray, secretar general al T.U.C., iar Comitetul economic al T.U.C. a decis să se întîlnească cu ministrul finanțelor, Sir Geoffrey Howe, înainte de prezentarea bugetului. Desigur, strategia conservatoare, care intenționează să limiteze puterea sindicatelor, împiedică previziuni pentru o perioadă mai îndepărtată. Important, pentru moment, este startul în discuții. Programul guvernului reia punctele platformei electorale conservatoare : o reformă a practicilor sindicale, interzicerea pichetelor de grevă secundare, generalizarea votului secret în caz de conflict de muncă.

O anume incertitudine planează asupra a două obiective economice conservatoare. Margaret Thatcher a promis reducerea impozitelor „la toate nivelurile", dar n-a precizat cît de mare va fi reducerea și nici cum își va reacoperi guvernul fondurile, deoarece, în paralel, a promis că nu vor fi modificări în domeniile pensiilor, educației, sănătății. Bugetul din 12 iunie va aduce cu siguranță clarificări. Al doilea aspect îl constituie salariile. Margaret Thatcher se pronunță pe deplin în favoarea contractelor colective libere și respinge orice tentativă guvernamentală de a restrînge salariile în sectorul particular (contrar chiar și predecesorului ei Edward Heath). Dar, în situația în care revendicările din sectoarele de stat vor depăși ceea ce guvernul poate acorda — și există multe indicii în acest sens — ce va face primul ministru ? Nu sînt excluse ciocniri în acest plan, în lunile toamnei.

În alte două direcții ale politicii interne, intențiile par și mai limpezi, deși situațiile respective nu sînt. În controversata problemă a Adunărilor regionale („devolution"), manifestul conservator propunea convorbiri interpartide, cît mai curînd posibil, pentru ieșirea din actualul impas constituțional. „Discursul tronului" a reluat această idee, dar se pare că, totuși, problema este eliminată din ordinea de zi imediată. În ceea ce privește Ulsterul, conservatorii se vor arăta și mai fermi. Dar, avînd în vedere că, de patru ani, nu a fost luată nici o inițiativă politică, fapt care a dus la radicalizarea celor două comunități, și că, pe de altă parte, soluțiile militare sînt excluse, este foarte posibil ca noul guvern să încerce amorsarea unei reglementări.

Spre surpriza observatorilor politici, prima săptămînă a guvernului conservator a oferit — datorită calendarului stabilit independent de alegeri — mai multe indicii asupra politicii externe decît erau de așteptat, dar toate în ceea ce privește relațiile cu Europa occidentală. După convorbirile cu cancelarul Helmut Schmidt, Margaret Thatcher preciza că „apartenența la N.A.T.O. este o piatră fundamentală a politicii externe britanice" și că „obiectivul nostru este de a ne angaja plenar și activ, împreună cu partenerii noștri, în dezvoltarea C.E.E.". Margaret Thatcher avertiza, însă, că e ferm notarită să apere interesele britanice ; între altele, „este inacceptabil ca Regatul Unit să plătească partea leului din cheltuielile enorme" ale comunității vest-europene. Programul guvernului prezintă, într-adevăr, cîteva reforme pe care Londra le dorește în cadrul C.E.E. : în politica agricolă, în pescuit, în buget și în transferul de resurse. În ce privește sistemul monetar vest-european, Marea Britanie „va reexamina problema participării" ; se crede că poziția britanică va fi cunoscută prin luna septembrie.

Calendarul lordului Carrington, ministrul de externe, este extrem de bogat în următoarele luni și toate sau aproape toate întrevederile e de presupus că vor clarifica și mai mult noua politică externă : patru întîlniri în cadrul C.E.E. (una desfășurată la Cahors, în Franța, săptămîna trecută) ; întrevederea din 21—22 mai cu Cyrus Vance ; reuniunea N.A.T.O., de la sfîrșitul lunii mai, în care va fi abordată problema foarte importantă a rachetelor strategice ; întîlnirea la nivel înalt a „celor nouă", Strasbourg, 21—22 iunie ; întîlnirea la nivel înalt a „celor șapte", la Tokio, la sfîrșitul lunii iunie ; reuniunea la nivel înalt a Commonwealth-ului, la sfîrșitul lunii iulie, la Lusaka. Mai ales în vederea acesteia din urmă, conservatorii se arată foarte prudenți în poziția lor față de Rhodesia. Guvernul declară că va depune toate eforturile pentru reglementarea problemei rhodesiene „pe baza dorințelor democratice ale populației".

„Mesajul tronului" — discurs citit, în mod tradițional, de suverana Marii Britanii, dar scris de guvern și conținînd principalele planuri legislative — a reluat toate aspectele evidențiate în săptămîna de după formarea guvernului și, în fapt, punctele programului electoral conservator.

Stelian Țurlea

Conferința miniștrilor de externe din țările islamice

Orașul marocan Fes a găzduit, recent, lucrările celei de-a 10-a conferințe a miniștrilor afacerilor externe din țările islamice, pe agenda căreia s-au aflat probleme privind situația din Orientul Mijlociu, statutul Ierusalimului, sprijinirea luptei poporului palestinian, lupta împotriva rasismului, pentru dezarmare, cooperarea țărilor musulmane cu țările în curs de dezvoltare. La lucrări au participat delegați din 40 de state; totodată, au fost prezenți reprezentanți ai O.N.U., O.U.A. și ai altor organizații și organisme internaționale.

Regele Hassan al II-lea al Marocului adresîndu-se participanților la conferința miniștrilor de externe din țările islamice, desfășurată în orașul marocan Fes

M'hamed Boucetta, ministrul afacerilor externe al Marocului, a fost ales în unanimitate președinte al celei de-a 10-a conferințe a miniștrilor de externe din țările islamice. Participanții au ales, de asemenea, membrii biroului conferinței, componența acestuia fiind următoarea : președinte : Maroc ; prim-vicepreședinte : Niger ; al doilea vicepreședinte : Bangladesh ; secretar general : Senegal ; președinte al Comitetului de redactare : Tunisia.

În cuvîntarea rostită la conferință, regele Hassan al II-lea al Marocului a chemat toți musulmanii din lume să se unească pentru a-i sprijini pe palestinieni. „Cel mai util lucru pe care această conferință îl poate face este elaborarea unei propuneri clare, concise și profunde cu privire la Palestina" — a declarat șeful statului marocan. Unitatea musulmanilor este necesară — a afirmat regele Hassan al II-lea — pentru a se face simțită ponderea lumii islamice în rezolvarea problemei palestiniene. „Palestinienii nu sînt orfani și nu au nevoie de dădacă. Nimeni nu are deci dreptul să hotărască sau să vorbească în locul lor" — a spus el.

Comunicatul final adoptat la Fes, în legătură cu problema Orientului Mijlociu, reafirmă sprijinul participanților față de lupta poporului palestinian pentru dobîndirea drepturilor sale inalienabile, inclusiv dreptul de a-și crea un stat național independent, luptă desfășurată sub conducerea singurului său reprezentant legitim, Organizația pentru Eliberarea Palestinei. „Conferința — subliniază comunicatul — respinge acordurile de la Camp David și Washington". De asemenea, agenția MAP a anunțat hotărîrea participanților privind suspendarea Republicii Arabe Egipt de la activitățile conferinței.

Cea de-a 10-a conferință a miniștrilor de externe din țările islamice s-a pronunțat în favoarea convocării unei reuniuni extraordinare a Adunării Generale a O.N.U., care să fie consacrată examinării problemei palestiniene.

Abordînd situația din Liban, în contextul problematicii Orientului Mijlociu, conferința și-a exprimat atașamentul față de unitatea, independența și integritatea teritorială a acestei țări. Participanții au condamnat agresiunile israeliene asupra regiunii de sud a Libanului și au cerut O.N.U. să adopte măsurile necesare pentru încetarea acestora.

S. D.

DELHI

Evoluții — politice dar, mai ales, economico-sociale

Efervescență pe scena politică indiană : în cadrul partidului de guvernămînt Janata — noi semne de înfruntare între diferitele curente; fricțiuni și în rîndurile principalei forțe de opoziție — partidul Congresul Național Indian (I), condus de Indira Gandhi (de altfel, inițiala — I — provine de la numele fostului premier). Dar atenția observatorilor rămîne concentrată asupra evoluțiilor de natură economică și socială, a căror analiză se dovedește extrem de interesantă acum, la aproape mijlocul mandatului cabinetului Morarji Desai.

Recentele demisii ale unor miniștri și deputați — membri ai partidului Janata — din conducerile statelor indiene Bihar și Himachal Pradesh au fost apreciate de către observatori drept simptome ale unei crize în cadrul coaliției de partide indiene care, prin rezultatele alegerilor din martie 1977, a îndepărtat de la conducerea Indiei — după trei decenii — partidul Congresul Național Indian.

PARTIDELE. Nu este pentru prima oară, în acești din urmă doi ani, cînd își spune cuvîntul eterogenitatea formațiunii politice guvernamentale indiene — în fapt, o grupare de partide, destul de diferite ca orientare politică, dar reunite, în 1977, de scopuri electorale și, apoi, menținute împreună de sarcina conducerii uniunii de state indiene. Diferențele existente în modul de apreciere a unora din realitățile indiene de către fiecare din aceste partide — Congresul Național Indian (O), desprins din C.N.I. (tradițional), Jana Sangh (de orientare naționalist-hindusă), Partidul Socialist și Bharatya Lok Dal (conservator), cărora li s-a adăugat pe parcurs o altă ramură disidentă din C.N.I. : Congresul pentru democrație — și, uneori, motive ținînd de concurență politică au creat o serie de tensiuni și momente de criză în evoluția partidului Janata. Acestui cadru îi sînt subsumate și recentele demisii din cele două state indiene, pe care, de pildă, comentatorul agenției „France Presse" le consideră drept „un act al înfruntărilor dintre fracțiunile partidului Janata", majoritar în conducerile statelor amintite. Astfel, în Bihar — stat situat la sud-est de capitala indiană și numărînd 60 de milioane de locuitori —, șeful guvernului local, Karpuri Thakur, personalitate provenind din rîndurile partidului Bharatya Lok Dal, condus de un viceprim-ministru al guvernului central, de la Delhi, Charan Singh, a fost nevoit să-și părăsească postul, împreună cu o serie de colaboratori, datorită rezervelor exprimate în Adunarea legislativă a statului, de către deputați provenind din alte componente ale Janatei printre care — Partidul Socialist și Congresul pentru democrație, ultimul condus de un alt vicepremier indian, Jagjivan Ram.

Rememorînd criza izbucnită în vara anului trecut în rîndurile grupării guvernamentale, criză avînd drept unul din protagoniști pe Charan Singh, comentatorii de la Delhi își pun întrebarea dacă evenimentele din Bihar și Himachal Pradesh vor rămîne circumscrise cadrului local sau vor avea ecouri și în alte state indiene, conduse de guverne cu preponderență Janata și, de asemenea, formulează întrebări asupra modului cum va reacționa conducerea de la Delhi.

În acest context, la Delhi, o controversată chestiune frămîntă viața parlamentară. Pretextul discuțiilor îl formează problema tăierii vacilor — animale cărora tradițiile hinduse le conferă un caracter sacru. Prin implicațiile ei politice, chestiunea depășește sfera unei confruntări între mentalități. Interzisă în majoritatea statelor indiene, tăierea acestor animale a fost permisă în statele Bengalul de Vest și Kerala, care numără o puternică populație musulmană și catolică, fapt care a stîrnit proteste vehemente din partea comunității hinduse din India și a determinat punerea problemei în discuția parlamentului. Primul ministru indian Morarji Desai a propus chiar introducerea în Constituția datînd din 1950 a unui amendament privind interzicerea tăierii animalelor-sacre. Pentru adoptarea amendamentului sînt însă necesare două treimi din voturile membrilor celor două camere parlamentare indiene. Dar, din cei 540 de deputați ai Camerei inferioare, ca și din cei 244 de senatori, 75 și, respectiv, 60 de membri aparțin C.N.I. (I), care a declarat că se opune amendamentului. De asemenea, împotriva lui s-au pronunțat și alți parlamentari aparținînd, în special, celor două partide comuniste indiene — P. C. din India și P.C. din India (marxist) — și Ligii musulmane. La Delhi se observă că, de fapt, fondul actualelor discuții îl constituie una din cele mai importante probleme care a preocupat uniunea indiană în decursul existenței sale de trei decenii : gradul de autonomie a statelor care o compun, în raport cu guvernul central.

Recentele dezbateri parlamentare au dat prilej de acțiune opoziției, în fruntea căreia se situează C.N.I. (I), formațiune creată în urmă cu un an de fostul premier Indira Gandhi, prin desprinderea unui număr de membri din C.N.I. (tradițional). Cu precădere în ultimele luni, C.N.I. (I) se dovedește extrem de activ, desfășurînd o largă campanie propagandistică într-o serie de state indiene și inițiind noi direcții de acțiune — caracteristici subliniate și cu prilejul consfătuirii de partid desfășurate între 21—22 aprilie, la Delhi. Una din temele dezbaterilor — care, în final, a constituit și subiectul unei moțiuni — a constituit-o decizia guvernului Desai privind crearea de curți speciale de justiție pentru judecarea „exceselor comise în timpul stării de urgență", instituită de fostul premier Indira Gandhi între 1975—77.

Așadar, un efervescent context politic în India. Înțelegerea lui nu poate fi, însă, desprinsă de analiza situației economico-sociale.

CADRUL ECONOMICO-SOCIAL. „În tumultul controverselor politice — se arată, într-un articol publicat de curînd, în «Indian and Foreign Review», de către cunoscutul economist indian și fost ministru al planificării, Asoka Mehta — prea puțină atenție s-a acordat înfăptuirilor economice ale guvernului Janata. De fapt — apreciază Asoka Mehta — în parte, nu este surprinzător acest lucru, în condițiile în care chiar unii lideri ai partidului se referă la «nerealizări». Este, însă, vorba mai mult de o insatisfacție față de încetineala cu care este aplicat programul socio-economic al partidului, fără să se cerceteze în profunzime situația".

Trebuie ținut seamă de o serie de elemente, începînd cu datele generale ale statului indian — care găzduiește, pe o suprafață cît un continent, al doilea popor ca mărime din lume, popor a cărui dezvoltare nu poate fi înțeleasă în afara unor factori, între care creșterea demografică (13 milioane de nașteri anual, cît populația Australiei) și musonul, care permite sau nu acoperirea necesităților de hrană ale populației.

Trei perioade musonice bune și măsurile luate de actualul guvern au permis Indiei — a cărei agricultură formează peste 50 la sută din produsul național — să se degajeze de împrumuturile agricole, obținînd, în anul financiar 1977—78, 126 milioane de tone de cereale, ceea ce i-a adus situarea pe al patrulea loc în lume în ce privește producția de cereale. Peste 2,6 milioane hectare de pămînt au fost irigate în acest interval — cifră reprezentînd un alt record.

În industrie, investițiile de stat și particulare au crescut cu 15,5 la sută. Consecința : creșterea industrială, care scăzuse la 4 la sută în 1977, a revenit la 8 la sută anul trecut și are perspective să mențină acest ritm în anul în curs. În 1979, industria indiană — care contribuie cu peste

Aspect obișnuit pe o stradă din orașul Calcutta, capitala statului indian Bengalul de Vest

20 la sută la produsul național brut — prezintă, alături de sectoare tradiționale (textil, agroalimentar, artizanat), dezvoltarea cu succes a noilor ramuri, precum industria chimică, siderurgică, de echipament industrial ; astfel încît se apreciază că India poate produce aproape tot ce are nevoie, de la tractoare și mașini-unelte la bunuri de consum, repurtînd succese și în domenii industriale de vîrf, precum aeronautica, informatica și chiar în industria nucleară.

Fără a neglija dezvoltarea, în continuare, a acestor sectoare economice, actuala conducere de la Delhi a inițiat o strategie economică cu accente noi față de trecut. Dezvoltarea vertiginoasă a marii industrii, a marilor întreprinderi de stat sau particulare, în condițiile menținerii subdezvoltării unor importante sectoare rurale, riscă să producă discrepanțe în tabloul general al economiei indiene — au apreciat specialiștii indieni și membri ai partidului de guvernămînt. Se observa că însăși producția bunurilor de consum era limitată de cadrul strîmt al cererii interne, pentru majoritatea produselor industriale neexistînd decît o piață internă de mai puțin un milion de consumatori. S-a considerat necesar, de aceea, să se acorde prioritate agriculturii, artizanatului, industriilor mici și mijlocii de la sate, fiind lansată, concomitent, inițiativa transferării „industriei la țară" — cum sună unul din sloganurile noii politici economice. De curînd, de pildă, ministrul indian al industriei, anunța crearea, în viitorul apropiat, a 100 000 de mici unități industriale în zonele rurale, proiect pentru care au fost alocate 226 milioane dolari. „Acum, cînd dispunem de o industrie cu o tehnologie avansată, care ne asigură independența în majoritatea domeniilor, trebuie să îmbunătățim activitatea agricolă, pentru a absorbi surplusul de mînă de lucru, a dezvolta sectoarele agroalimentare și a evita risipa de bunuri" — a explicat ministrul indian al planului.

Noile direcții de acțiune economică stîrnesc unele controverse în diferite cercuri de afaceri și politice din India și chiar în rîndurile membrilor cabinetului. Principalele reproșuri — punînd în lumină și unele dificultăți ale actualului sistem economic — privesc modul în care se aplică măsurile luate, realizarea încă greoaie a investițiilor, insuficiența mijloacelor de transport și a energiei electrice, menținerea unui aparat birocratic dilatat și, de asemenea, reapariția unor conflicte sociale în anume sectoare (bancar, lucrători portuari etc.).

Există, însă, chiar și în cele mai sceptice cercuri politice și economice indiene, un nedisimulat interes pentru noua politică economică lansată de partidul guvernamental Janata, pentru roadele pe care au început să le dea planurile de dezvoltare, care prevăd, paralel cu infrastructurile tradiționale, industrializarea satelor, furnizarea de locuri de muncă și, implicit, crearea unor noi condiții de viață pentru un procent însemnat din cele 75 de procente din populația țării care trăiește în cele aproape 600 000 de sate indiene.

■

Controversele, luminile și umbrele scenei politice indiene pălesc în fața problemelor de esență economică și socială. Și, firesc, conștiința dimensiunii lor domină, în bună măsură, confruntările politice. De altfel, nu întîmplător, indiferent de celelalte aspecte abordate, din cadrul reuniunilor, atît ale partidului de guvernămînt, cît și ale opoziției, nu lipsesc temele preocupante pentru depășirea subdezvoltării economice, pentru mersul înainte al societății indiene. Chiar dacă modalitățile de atingere a acestor scopuri sînt concepute, deseori, diferit.

Liana Enescu

24 de ani de la semnarea Tratatului de la Varșovia

S-au împlinit, zilele acestea, 24 de ani de la semnarea Tratatului de la Varșovia de prietenie, colaborare și asistență mutuală — răspuns legitim la înființarea, cu șase ani înainte, a pactului Nord-Atlantic (NATO). Ceea ce definește, prin însuși documentul său constitutiv, acest tratat este caracterul său defensiv, el fiind conceput ca un mijloc de apărare a statelor membre împotriva unui atac imperialist în Europa. Țările socialiste fondatoare și-au exprimat, încă de la început, hotărîrea — pe care au reafirmat-o neîncetat de atunci — de a promova o politică de înțelegere și colaborare cu toate țările, de abținere de la folosirea forței sau a amenințării cu folosirea ei, de a milita pentru soluționarea tuturor problemelor litigioase pe calea tratativelor.

În virtutea scopului Tratatului, statele participante se angajează să contribuie la menținerea și consolidarea păcii pe continentul european și în întreaga lume, activitatea lor fiind călăuzită de obiectivele și principiile Cartei Organizației Națiunilor Unite. În acest sens, articolul 1 stipulează faptul că statele participante se angajează „să se abțină în relațiile lor internaționale de la amenințarea cu forța sau de la folosirea ei". Părțile contractante declară, de asemenea, că vor acționa într-un spirit de prietenie și colaborare în scopul dezvoltării și întăririi continue a legăturilor economice și culturale dintre ele, călăuzindu-se după principiile respectării reciproce a independenței și suveranității și neamestecului în treburile lor interne.

Acționînd în spiritul de înaltă responsabilitate față de destinele națiunii noastre socialiste, România — membră a Tratatului de la Varșovia — dezvoltă legături de colaborare și alianță cu țările participante, în conformitate cu angajamentele asumate și principiile recunoscute prin aderarea la Tratat, principii în virtutea cărora fiecare armată națională este subordonată exclusiv forurilor supreme de conducere ale țării respective, partidului și guvernului respectiv, răspunde în fața propriului popor. În același timp, țara noastră este preocupată constant de întărirea capacității de apărare a cuceririlor revoluționare ale poporului, a orînduirii noastre socialiste.

Răstimpul care a trecut de la fondarea Tratatului de la Varșovia — aproape un sfert de veac — a înregistrat importante mutații, evoluții marcante în viața internațională. În fața politicii imperialiste, colonialiste și neocolonialiste, de forță și dictat, îndreptată în scopul obținerii de noi sfere de influență și dominație, s-a ridicat tot mai viguroasă voința popoarelor de a pune capăt acestei politici, de a-și făuri propriul destin în libertate și independență, de a-și exercita deplin atributele suveranității asupra resurselor naționale, de a dezvolta relații de colaborare pe bază de egalitate, într-un climat de securitate și pace. Mai mult ca oricînd, realitățile lumii contemporane reclamă acțiunea unită și energică a forțelor progresului, a tuturor popoarelor, pentru a zădărnici politica de forță, de amestec în treburile interne, de încălcare a independenței și suveranității naționale. Analiza cursului vieții internaționale relevă preponderența forțelor progresului și ale păcii, capabile să preîntîmpine, prin lupta lor unită, evoluția situației mondiale în direcția unei confruntări militare.

În această lumină, Declarația adoptată la Consfătuirea Comitetului Politic Consultativ al țărilor participante la Tratatul de la Varșovia, desfășurată la Moscova în noiembrie 1978, subliniază necesitatea intensificării luptei pentru realizarea intereselor supreme ale omenirii în edificarea unei lumi fără arme și războaie, de colaborare pașnică, de prietenie și încredere reciprocă. Ea afirmă decizia statelor socialiste participante de a-și adînci activitatea și solidaritatea împotriva politicii imperialiste, colonialiste, de forță și dictat, în vederea soluționării problemelor complexe ale lumii contemporane pe calea tratativelor pașnice, pentru dezarmare, pentru destindere și pace în Europa și în întreaga lume.

Evoluțiile ultimului sfert de veac au evidențiat tot mai mult necesitatea dezvoltării largi a colaborării politice, economice între state, întărirea încrederii, a cursului spre destindere. În acest context, țările participante la Tratat au subliniat, ca prioritară, necesitatea accentuării caracterului și laturii politice atît a Tratatului de la Varșovia, cît și a pactului NATO, acționînd, astfel, în consonanță deplină cu procesul de dezangajare militară și dezarmare, ca parte componentă a edificării securității europene, a consolidării destinderii.

Dezarmarea și dezangajarea militară constituie, azi, premise indispensabile ale unei securități reale, trainice. Implinirea acestui proces, al cărui obiectiv este realizarea unei colaborări pașnice, în condiții de destindere și încredere reciprocă, reclamă măsuri concrete, eficiente. În această privință, România consideră că o importanță deosebită ar avea și desființarea concomitentă a celor două pacte militare — NATO și Tratatul de la Varșovia —, cerință pentru care țările participante la Tratatul de la Varșovia s-au pronunțat în repetate rînduri, inclusiv la Consfătuirea din noiembrie anul trecut. Pornind de la faptul că, pînă la realizarea acestui deziderat, sînt necesare măsuri practice, tranzitorii, menite a duce la sporirea încrederii, țara noastră apreciază că ar fi de o mare importanță realizarea unei zone demilitarizate între armatele celor două blocuri militare — NATO și Tratatul de la Varșovia. Este vorba de o măsură temporară, în ansamblul măsurilor generale de dezangajare militară, de reducere a înarmărilor, de trecere la acțiuni efective de dezarmare.

Promotoare a unei concepții realiste și dinamice asupra lumii contemporane, dedicată idealurilor nobile de pace și de prosperitate ale popoarelor, România activează neobosit pentru instaurarea în viața internațională a unui climat de securitate și destindere. Un climat care să asigure fiecărui popor condițiile unei dezvoltări libere și independente, într-o lume a colaborării și a păcii.

N. Pătrașcu

INTERVIUL NOSTRU

Günther Verheugen

secretar general al Partidului Liber-Democrat din R.F. Germania

„Împărtășim puncte de vedere comune sau similare în probleme de interes major"

Secretarul general al Partidului Liber-Democrat din R.F. Germania, Günther Verheugen, a făcut o vizită în țara noastră, la invitația Consiliului Național al Frontului Unității Socialiste. Oaspetele a fost primit de tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, președintele Frontului Unității Socialiste.

Înaintea plecării, secretarul general al Partidului Liber-Democrat din R.F. Germania a acordat revistei „Lumea" un interviu.

Referindu-se la primirea sa de către președintele Nicolae Ceaușescu, secretarul general al P.L.D. a declarat :

– Această întîlnire mi-a confirmat impresia pe care o împărtășesc interlocutorii președintelui Nicolae Ceaușescu : este un om de stat cu o clarviziune neobișnuită a problemelor politice contemporane. În cadrul primirii, domnia-sa mi-a prezentat, cu mare putere de convingere, punctele sale de vedere și am fost impresionat de temeinicia argumentelor. Temele abordate au fost securitatea și cooperarea în Europa, dezarmarea, probleme ale colaborării „nord-sud" și altele. Am constatat o identitate a punctelor de vedere în multe probleme prioritare.

– Cum apreciați evoluția relațiilor româno – vest-germane, în general, dintre Partidul Comunist Român, Frontul Unității Socialiste și Partidul Liber-Democrat, contactele directe dintre factorii de răspundere din ambele țări ?

– În cadrul raporturilor vest-germano – române, relațiile dintre partidul meu și F.U.S. ocupă un loc deosebit. Partidele liberale din Europa occidentală au, de obicei, puține relații cu asemenea organizații din țările est-europene. Contactele noastre cu F.U.S. sînt strînse, realitate determinată de un temei istoric : România a fost, după U.R.S.S., prima țară socialistă cu care am stabilit relații diplomatice ; în ce ne privește, am inaugurat atunci, prin acest act, am putea spune, o nouă fază a politicii noastre externe.

În cadrul actualei mele vizite, am putut constata dorința comună de a se crea o bază mai largă pentru colaborarea noastră. Contactele directe dintre factorii de răspundere din ambele țări au, în acest context, o mare însemnătate. Bineînțeles că nu vrem să ne limităm numai la întîlniri între factori de conducere. Trebuie să atragem, în acest circuit de contacte directe, mai mulți oameni de știință, publiciști etc., întîlnirile de acest fel aducînd o contribuție importantă la evoluția raporturilor noastre bilaterale. Factorii de răspundere ai partidelor și organizațiilor de masă și obștești trebuie să se cunoască personal, pentru a-și crea o imagine mai reală asupra realităților din țară, asupra oamenilor care ocupă poziții-cheie în diferite compartimente. Chiar și cele mai complete informații și date nu pot înlocui valoarea impresiilor nemijlocite.

– Vă rugăm să conturați mai cuprinzător domeniile punctelor noastre de vedere comune...

– Aș vrea să subliniez, mai întîi, marea similitudine a punctelor de vedere în evaluarea relațiilor noastre bilaterale. Sîntem de părere că ele se dezvoltă pozitiv, că mai există, în același timp, multe posibilități pentru lărgirea lor, în special pe tărîm economic. Știu că nu toate așteptările părții române și-au găsit împlinirea. Am încercat să explic o serie de cauze ale acestei situații, în primul rînd evoluția conjuncturii economice din R.F. Germania.

În aprecierea problemelor internaționale am constatat, de asemenea, multe aprecieri similare. Am în vedere mai ales necesitatea unor măsuri concrete în direcția dezarmării, a continuării mai intense a politicii de destindere în Europa, o contribuție mai substanțială a țărilor dezvoltate în favoarea statelor lumii a treia. M-a bucurat mult faptul că, în legătură cu această ultimă chestiune, am găsit înțelegere deosebită la președintele Nicolae Ceaușescu. În ce privește dezarmarea, împărtășim părerea că cheltuielile continue pentru înarmare frînează, în mod serios, evoluția pașnică a raporturilor internaționale. Avem opinii similare și în legătură cu situația din Africa australă și din Orientul Mijlociu. În ce privește situația din zona sudică a Africii, considerăm că este necesar să se elimine, cu mai multă hotărîre, ultimele vestigii ale rasismului și colonialismului. În legătura cu Orientul Mijlociu, e timpul să se ajungă la o stabilizare mai temeinică a situației din această regiune și să se concretizeze dreptul la autodeterminare al poporului palestinian. Cred că această foarte cuprinzătoare convergență a punctelor noastre de vedere cu privire la cele mai importante probleme bilaterale și de interes general creează premise certe pentru colaborarea noastră în vederea pregătirii unor acțiuni de viitor, inclusiv în foruri internaționale.

– În ce privește securitatea europeană...

– Sîntem de părere că Conferința general-europeană a fost un mare pas înainte. Aceasta nu înseamnă însă că ne putem mulțumi cu atît. Progresul trebuie continuat și dezvoltat. Belgradul nu ne-a asigurat un bilanț pozitiv. De aceea, trebuie să pregătim cu toată seriozitatea viitoarea conferință de la Madrid, astfel încît ea să fie capabilă să dea noi impulsuri dezvoltării multilaterale a politicii de destindere.

Ministrul de externe român, Ștefan Andrei, mi-a explicat poziția țării dumneavoastră în legătură cu buna pregătire a reuniunii de la Madrid. Cred că este o poziție constructivă pe care o voi înfățișa factorilor de răspundere din R.F.G. și pe care am vrea s-o analizăm după întoarcerea mea. Este, într-adevăr, important să evităm ca, în 1980, să ne împotmolim din nou în enumerarea de acțiuni nerealizate. Trebuie să ne hotărîm asupra unor pași concreți care întrunesc sprijinul tuturor. Consider că abia cînd vom fi siguri că reuniunea de la Madrid este bine pregătită, am putea stabili la ce nivel să aibă loc această conferință. Nivelul participării va rezulta, în mod logic, din situația pregătirilor.

– La masa rotundă de la Asociația de drept internațional și relații internaționale, la care ați binevoit să participați, v-ați referit, între altele, în legătură cu securitatea pe continentul nostru, și la termenul de „Europa ca putere a treia sau a patra"...

– Cred că această afirmație este mai mult expresia unui complex decît cea a unei concepții politice. Sînt convins că Europa, ca factor al păcii și ca element al dezvoltării pașnice mondiale, trebuie să aibă personalitatea ei distinctă, ea trebuie să înțeleagă și să exercite pe deplin rolul și menirea ei. Și dacă vorbim de necesitatea promovării unei politici europene, înțelegem că această politică să fie și atotcuprinzătoare. Europa trebuie să fie un exemplu din multe puncte de vedere. Trebuie să luptăm mai hotărît pentru libertatea și independența tuturor popoarelor, să nu permitem ca anumite lucruri și fenomene triste să fie înlocuite cu alte fenomene care frînează progresul real al omenirii.

– Care sînt obiectivele prioritare ale Partidului Liber-Democrat în planul vieții politice interne ?

– Avem de îndeplinit sarcini foarte complexe. Vor avea loc alegeri pentru parlamentul (vest)-european. Aceasta este, ca să spunem așa, o alegere foarte dificilă și chiar periculoasă, fiindcă nimeni nu poate prevedea ce influență va avea participarea – probabil slabă – a electoratului asupra raportului de forțe între partide. Un alt obiectiv important este congresul partidului nostru din luna viitoare. Pe ordinea de zi, figurează și probleme atît de complicate, precum folosirea energiei nucleare pentru compensarea penuriei de energie și direcțiile politicii noastre sociale. Aceste două probleme sînt deosebit de importante pentru partidul nostru, ele fiind de natură a ne asigura sau nu premisele pentru alegerile pentru Bundestag din 1980. Noi sperăm, bineînțeles, ca, sub conducerea lui Hans-Dietrich Genscher, să obținem rezultate mai bune decît ultima dată.

– Ați dori să schițați un bilanț al vizitei dumneavoastră în România ?

– Trebuie să remarc că sînt deosebit de satisfăcut de rezultatele convorbirilor avute. Am putut constata o largă coincidență în privința multor puncte de vedere ale celor două părți atît în probleme cu caracter bilateral, cît și în probleme internaționale actuale. Am ajuns la concluzia că pot fi intensificate contactele pentru a asigura noi progrese în evoluția relațiilor noastre bilaterale.

Interviu realizat de Reinhold Gross

Nerecurgerea la forță — principiu cardinal al relațiilor dintre state

dr. Aurel Preda

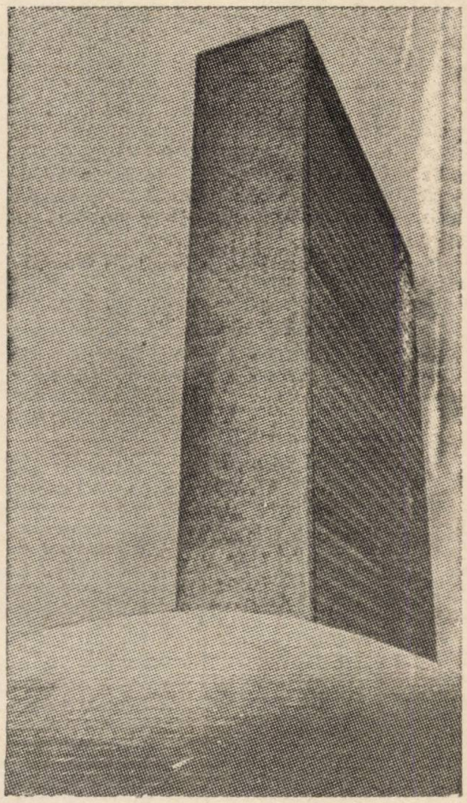

La sediul Națiunilor Unite de la New York se desfășoară lucrările celei de a II-a sesiuni a Comitetului special O.N.U. pentru întărirea eficacității principiului nefolosirii forței în relațiile internaționale. În baza mandatului încredințat de Adunarea Generală a O.N.U., sarcina Comitetului este de a examina propunerile și sugestiile prezentate de state în scopul elaborării și încheierii unui Tratat privind nefolosirea forței în relațiile internaționale și soluționării pașnice a diferendelor, *precum și a altor recomandări pe care le va considera corespunzătoare. Adunarea Generală a O.N.U. a încredințat acest mandat unui număr de 35 de state, între care și România.*

La 19 decembrie 1977, cu ocazia adoptării rezoluției 32/150, prin care a fost creat Comitetul special pentru întărirea eficacității principiului nefolosirii forței în relațiile internaționale, Adunarea Generală a O.N.U. și-a reafirmat încrederea că statele se vor abține în relațiile lor internaționale de la amenințarea cu forța împotriva integrității teritoriale, independenței politice și suveranității și că vor proceda la soluționarea diferendelor dintre ele, exclusiv pe cale pașnică, în conformitate cu principiile și scopurile Cartei Națiunilor Unite.

Imperativul excluderii depline a forței din relațiile internaționale și în consens cu acesta, acțiunea pentru asigurarea în practică a aplicării acestui principiu fac parte integrantă din eforturile pe care forțele democratice, progresiste le desfășoară în lumea contemporană, pentru promovarea și întărirea autorității justiției și dreptului în relațiile internaționale, pentru a reduce și lichida aria arbitrariului și a abuzului în raporturile interstatale.

Istoria arată, fără echivoc, că actele de folosire a forței și amenințare cu forța nu au fost niciodată ratificate de viață, că ele au complicat întotdeauna situațiile conflictuale, făcîndu-le să dăinuiască perioade îndelungate, spre deserviciul popoarelor, și au îngreunat, totodată, găsirea unor soluții juste și trainice în astfel de împrejurări. Soluțiile impuse prin forță nu pot fi durabile ; viabile sînt doar acele reglementări internaționale care au drept suport normele dreptului și moralei și care izvorăsc din imperativul respectării neabătute a principiilor independenței și suveranității naționale, a egalității în drepturi, neamestecului în treburile interne și avantajului reciproc. Esența politică, morală și juridică a unor asemenea reglementări constă în dreptul fiecărei națiuni de a-și hotărî de sine stătător destinele și căile de dezvoltare, fără imixtiuni din afară, de a-și afirma personalitatea și demnitatea și de a-și asigura condițiile de punere în valoare a potențialului uman, material și spiritual de care dispune.

Dar, abținerea de la folosirea forței și amenințarea cu forța reprezintă doar o parte din ansamblul obiectivului central de asigurare a unei păci durabile, care nu ar putea fi socotit ca fiind complet, dacă nu i s-ar adăuga capitolul dezamorsării stărilor conflictuale și rezolvării, în consecință, pe cale pașnică prin negocieri, a diferendelor între state. Este necesar, deci, ca părțile implicate într-un conflict să se străduiască să găsească modalitățile cele mai adecvate de rezolvare a acestuia, să creeze climatul de încredere necesar unei astfel de abordări și să asocieze, dacă este necesar, eforturilor proprii, sprijinul O.N.U. sau al altor organisme internaționale interesate.

Evidența legăturii dialectice dintre abținerea de la folosirea forței și amenințarea cu forța, pe de o parte, și obligația statelor de a-și soluționa diferendele dintre ele, exclusiv pe cale pașnică, pe de altă parte a fost desigur rațiunea care a stat la baza adoptării rezoluției 32/150, la 19 decembrie 1977, cînd Adunarea Generală a Națiunilor Unite a hotărît crearea unui organ de lucru în cadrul căruia să fie elaborat un *tratat internațional privind abolirea forței, indiferent de forma ei de manifestare, și rezolvarea pașnică a disputelor.*

Este greu de pretins, desigur, că realizarea mandatului încredințat Comitetului de către Adunarea Generală a O.N.U. ar putea, prin el însuși — izolat de complexul factorilor politici contemporani, de voința statelor implicate într-un conflict — să împiedice declanșarea unui act de război. Totuși, elaborarea unui instrument juridic internațional prin care statele și-ar asuma obligația de a scoate, din arsenalul lor politic, războiul, înlocuindu-l cu soluționarea pașnică a conflictelor internaționale ar fi de natură să adauge un element de certitudine legalității internaționale ; de asemenea, tratatul internațional privind abolirea forței în relațiile dintre state ar permite mecanismului internațional, instituit prin Carta Națiunilor Unite, să funcționeze mai prompt și mai eficace, în special în direcția prevenirii și reprimării actelor de agresiune.

Pornind de la concepția președintelui Nicolae Ceaușescu despre legătura dialectică existentă între nefolosirea forței și amenințarea cu forța, pe de o parte, și rezolvarea, exclusiv pe cale pașnică, a diferendelor internaționale, pe de altă parte, România a acționat, cu consecvență, pentru ca cele două laturi ale aceluiași proces — procesul asigurării păcii — să fie însoțite de măsuri efective în domeniile politic și militar, astfel încît să devină norme cu caracter general-obligatoriu ale relațiilor internaționale, adevărat fundament al păcii și securității în lume.

Reafirmînd poziția fermă a României în favoarea negocierilor ca unică alternativă rațională, în soluționarea deferendelor, președintele **Nicolae Ceaușescu** sublinia, recent, în cuvîntarea rostită cu prilejul sărbătoririi zilei de 1 Mai, rolul deosebit pe care Organizația Națiunilor Unite trebuie să-l aibă în eforturile de abolire a forței, de prevenire a folosirii ei în relațiile internaționale. **„În această ordine de idei** — sublinia șeful statului român — **considerăm că Organizația Națiunilor Unite ar trebui să-și asume o răspundere mai mare în eforturile pentru prevenirea conflictelor dintre state, creînd în acest scop — dacă este necesar — un organism permanent la care țările să poată apela pentru sprijinirea soluționării diferendelor pe calea tratativelor, înainte ca acestea să degenereze în înfruntări armate, în războaie. Este mai bine să se apeleze la Organizația Națiunilor Unite, la bunele ei oficii, decît la arme. Armele nu fac decît să complice, să dăuneze prieteniei popoarelor, păcii și destinderii. Tratativele, calea discutării directe a problemelor este singura cale rațională, rezonabilă, a prieteniei, a colaborării și păcii".**

În condițiile internaționale actuale, cînd este nevoie mai mult decît oricînd să se facă totul pentru destindere, încredere și colaborare între națiuni, adoptarea, pe planul dreptului internațional, a unui document juridic multilateral, cu vocație universală, care să consemneze obli-

gația statelor de a renunța la folosirea forței și la amenințarea cu forța, ar constitui un eveniment de mare importanță în procesul edificării unei securități reale pentru toate națiunile, fără deosebire de gradul lor de dezvoltare, poziție geografică, mărime, sistem economic și social. În consecință, România sprijină consecvent ideea elaborării, prin efortul conjugat al statelor, a unui document unic, coerent, cu valabilitate universală, care să stabilească obligația statelor de a exclude forța din relațiile dintre ele, în orice împrejurare. Este vorba, în esență, de un instrument internațional care, odată adoptat, să constituie o veritabilă dezarmare juridică a agresorului.

Pentru a răspunde la acest comandament, Tratatul trebuie să aibă un conținut larg, cuprinzînd atît interzicerea folosirii forței armate, cît și alte forme de utilizare a forței și presiunilor în relațiile internaționale — constrîngerea economică, politică, militară etc. —, precum și obligația de a soluționa, pe cale pașnică, diferendele și problemele internaționale.

În concepția României — sublinia, în luarea sa la cuvînt, în cadrul Comitetului, ambasadorul Teodor Marinescu, reprezentantul permanent al țării noastre la O.N.U. — un asemenea tratat va trebui să precizeze că principiul nerecurgerii la forță are un caracter absolut, constituie o normă imperativă de drept internațional, care nu permite nici o derogare, și că folosirea forței nu poate fi permisă decît în exercitarea dreptului de legitimă apărare individuală sau colectivă, în conformitate cu Carta O.N.U.

Aceasta impune, între altele : definirea clară a obligației statelor de a nu recurge la forță sau la amenințarea cu forța ; prevederea că nici un considerent, indiferent de natura sa, nu poate justifica folosirea forței sau amenințării cu forța împotriva altui stat ; angajamentul tuturor statelor contractante de a nu interveni în treburile interne ale altor state și de a nu sprijini, sub nici un motiv, cu forțe armate acțiunile unor grupuri care se ridică împotriva guvernelor legale ale unor state suverane și independente ; nerecunoașterea pe plan internațional a oricăror achiziții teritoriale sau avantaje speciale rezultînd din acțiuni de forță, amenințări sau presiuni îndreptate împotriva unității și integrității teritoriale a unui stat ; precizarea, cu caracter nelimitativ, a diferitelor forme de manifestare a forței și amenințării cu forța interzise prin tratat ; recunoașterea dreptului fiecărui stat la legitima apărare, individuală sau colectivă ; a dreptului popoarelor aflate sub dominație colonială sau ocupație străină de a recurge la lupta armată pentru eliberare națională, inclusiv de a cere și primi sprijin în acest scop ; obligația statelor posesoare de arme nucleare de a nu folosi sau amenința cu utilizarea armelor nucleare împotriva statelor neposesoare de asemenea arme ; obligația tuturor statelor de a depune eforturi pentru adoptarea de măsuri concrete de dezarmare, avînd în vedere legătura dintre principiul nerecurgerii la forță și cel al înfăptuirii dezarmării generale, în primul rînd nucleare.

Vital interesată în edificarea unei lumi mai bune și mai drepte, în stabilirea de relații prietenești și de cooperare între popoare, România, ca membră a Comitetului special pentru întărirea eficacității principiului nerecurgerii la forță în relațiile internaționale, consideră că un Tratat universal, care ar corespunde, pe de-a-ntregul, imperativului abolirii totale a forței din relațiile interstatale, ar constitui un mijloc eficient, menit să contribuie la edificarea legalității și securității internaționale.

Dosare în actualitate

Problema cipriotă

În capitala Ciprului, Nicosia, sînt programate să înceapă, mîine, convorbirile dintre președintele Spyros Kyprianou și liderul comunității cipriote-turce, Rauf Denktaș, cu participarea secretarului general al O.N.U., Kurt Waldheim. Anunțată încă din luna aprilie, întîlnirea ar urma să dureze două sau trei zile și reprezintă prima reuniune intercipriotă la nivel înalt din ultimii doi ani. Motiv suficient pentru a-i sublinia importanța și pentru a readuce voluminosul dosar al problemei cipriote în cea mai deplină actualitate.

Interesul cu care sînt așteptate actualele convorbiri se datorează, în esență, speranțelor că situația din Cipru își va găsi, în sfîrșit, o abordare nouă, constructivă, conform intereselor fundamentale ale statului cipriot, ale celor două comunități din insulă. Faptul că președintele Kyprianou (venit la conducerea țării după încetarea din viață a arhiepiscopului Makarios) va discuta, pentru prima dată, situația internă cu liderul comunității cipriote-turce constituie, prin el însuși, o evoluție importantă. Totodată, observatorii exprimă aprecierea că reuniunea de la Nicosia s-ar putea finaliza prin reluarea negocierilor intercomunitare propriu-zise — întrerupte din aprilie 1977 și care reprezintă, fără îndoială, cel mai bun mijloc pentru rezolvarea problemelor în suspensie, pentru crearea unui climat de pace și securitate în insulă, pentru restabilirea încrederii și cooperării între cele două comunități.

Urmărind cu atenție deosebită evoluția situației din Cipru (stat situat în apropierea zonei geografice din care ea însăși face parte), România s-a pronunțat constant, de-a lungul anilor, pentru soluționarea politică, pașnică, a problemei cipriote și, în acest scop, pentru desfășurarea unui dialog constructiv, sub auspiciile O.N.U., între cele două comunități. Aceasta, firește, reprezintă singura metodă rațională — verificată de practica relațiilor internaționale — pentru reglementarea oricărui gen de conflicte, pentru asigurarea păcii, securității și colaborării în diferite zone ale lumii. Rezolvarea politică a problemei cipriote — pornind de la interesele tuturor cipriotilor, ale stabilității și păcii în Mediterana orientală, în Balcani și pe plan mai larg — reclamă, în opinia țării noastre, respectarea independenței, suveranității, integrității teritoriale și nealinierii Republicii Cipru, crearea condițiilor pentru conviețuirea pașnică și cooperarea între comunitățile cipriotă-greacă și cipriotă-turcă.

În cele ce urmează — avînd în vedere importanța acordată actualelor convorbiri de la Nicosia —, prezentăm cititorilor un dosar selectiv al problemei cipriote, principalele coordonate pe care se înscrie situația actuală din insulă.

— cronologie —

1955 (aprilie) — Începutul luptei armate de eliberare de sub dominația colonială britanică.

1959 (6—11 ianuarie) — La conferința tripartită de la Zürich, reprezentanții Marii Britanii, Greciei și Turciei ajung la un acord privind acceptarea proclamării independenței Ciprului, în decurs de un an, excluzîndu-se atît unirea insulei cu Grecia (ENOSIS), cît și împărțirea ei.

17—19 februarie. Noua conferință asupra Ciprului, la Londra, cu participarea Marii Britanii, Greciei, Turciei și a reprezentanților celor două comunități din insulă. Sînt parafate, ca o continuare a acordului de la Zürich, principalele documente care definesc statutul de drept internațional și statutul constituțional ale Ciprului : **Tratatul asupra garanțiilor între Cipru, Marea Britanie, Grecia și Turcia ; Tratatul de alianță între Cipru, Grecia și Turcia ; Memorandum al Marii Britanii, Greciei și Turciei definind fundamentele ordinii constituționale a Republicii Cipru ; Declarația tuturor părților interesate prin care documentele respective sînt acceptate în totalitate.**

— Conform Tratatului asupra garanțiilor, noul stat se angajează să-și apere independența, integritatea teritorială și securitatea, să asigure aplicarea Constituției, să nu adere la nici o uniune politică sau economică și să împiedice împărțirea insulei. Dacă, în legătură cu încălcarea uneia din dispozițiile amintite, consultările între părți nu ajung la un numitor comun, fiecare din ele „poate adopta măsuri în scopul exclusiv de a restabili ordinea instituită prin acorduri".

— Din punct de vedere constituțional, Ciprul va fi o republică prezidențială, guvernată de un președinte cipriot-grec și un vicepreședinte cipriot-turc, fiecare cu drept de veto asupra măsurilor importante și cu puterea de a revoca Camera Reprezentanților (parlamentul).

— Ulterior, guvernul cipriot a exprimat rezerve asupra unora din prevederile acordurilor, apreciind că, prin conținutul lor, ele frînau evoluția statului și buna funcționare a diferitelor organisme ale puterii.

13 decembrie — Alegerea arhiepiscopului Makarios ca președinte al viitorului stat independent (reales în 1968 și 1973).

1960 (ianuarie) — Conferință la Londra, în cinci (Marea Britanie, Grecia, Turcia și reprezentanții celor două comunități), pentru elaborarea Constituției cipriote și stabilirea statutului bazelor militare engleze din insulă. Eșec. Negocierile sînt reluate la Nicosia și se încheie la 30 iulie. Marea Britanie își păstrează suveranitatea deplină asupra următoarelor zone din insulă: Akrotiri — Episkopi — Paramali și Dhekelia — Pergamos — Dios Nicolaos, unde posedă, și în prezent, baze militare.

16 august — Proclamarea independenței Ciprului, după secole de dominație străină.

1 octombrie — Proclamarea Republicii (Zi națională).

1962 (20 octombrie) — Vicepreședintele turco-cipriot se opune creării unei armate mixte. Neîncrederea între cele două comunități conduce la incidente și la imposibilitatea adoptării unor măsuri privind guvernarea.

1963 (30 noiembrie) — Prima criză constituțională. Pentru depășirea impasului în ce privește funcționarea organismelor legale, președintele Makarios propune 13 amendamente la Constituție. Cipriotii turci le resping.

21 decembrie — Izbucnesc incidente între cele două comunități. Precipitarea cri-

Pentru prima dată de la preluarea funcției de șef al statului cipriot, președintele Spyros Kyprianou (stînga) se va întîlni la 18 mai, la Nicosia, cu liderul comunității cipriote-turce din insulă, Rauf Denktaș, în vederea examinării situației din insulă

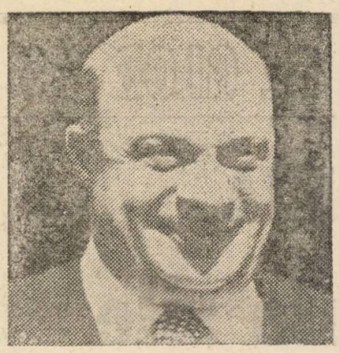

zei este evitată prin intervenția O.N.U.

1964 (4 martie) — Consiliul de Securitate hotărăște trimiterea unor forțe internaționale de menținere a păcii în Cipru (cu mandat reînnoit, periodic, pînă astăzi).

1967 (15 noiembrie). Noi incidente. O nouă mediere a O.N.U.

1968 (24 iunie) — Încep convorbirile intercomunitare pentru soluționarea problemelor constituționale apărute. Negocierile vor continua, cu intermitențe și fără rezultate concrete, pînă în 1974.

1970 (septembrie) — Generalul Grivas-Dighenis (fostul conducător al luptei armate de eliberare, decedat la începutul lui 1974) revine în Cipru și preia conducerea organizației ilegale „EOKA-b". Ostilă politicii președintelui Makarios, organizația militează pentru ENOSIS (unirea cu Grecia). Acțiunile ei teroriste sînt sprijinite, potrivit oficialităților de la Nicosia, de ofițeri greci din Garda națională cipriotă.

1974 (15 iulie) — Lovitura de stat împotriva președintelui Makarios, organizată de către ofițerii amintiți. Șeful statului se refugiază în străinătate. Timp de cîteva zile, „președinte" al țării devine Nikos Sampson, un lider al „EOKA-b".

20 iulie — Turcia debarcă forțe militare în Cipru. O zi mai tîrziu, noul „președinte" demisionează, șef de stat interimar devenind Glafkos Clerides.

25—30 iulie — Convorbiri tripartite la Geneva, cu participarea Marii Britanii, Greciei și Turciei. Se reafirmă validitatea acordurilor de la Zürich și Londra și se proclamă necesitatea unor convorbiri ulterioare pentru soluționarea crizei.

8—13 august — Noile convorbiri de la Geneva se încheie printr-un eșec.

14—16 august — A doua etapă a operațiunilor turcești în Cipru, încheiată prin stabilirea liniei strategice „Attila". Aceasta se întinde de la Famagusta (est) la Lefka și unele sate învecinate (vest), trecînd prin nord-vestul capitalei cipriote. Mărimea zonei ocupate, în jumătatea de nord a Ciprului, este apreciată la 38—40 la sută din teritoriul național. Peste 150 000 de ciprioți-greci s-au refugiat de aici în partea de sud a insulei.

1 noiembrie. Adunarea Generală a O.N.U votează rezoluția 3212, prin care se cere, între altele, respectarea independenței, suveranității, integrității teritoriale și nealinierii Republicii Cipru, retragerea trupelor străine din insulă și întoarcerea refugiaților la căminele lor. De atunci, Adunarea Generală va examina, în fiecare an, situația din insulă ; Consiliul de Securitate a adoptat 18 rezoluții în această privință.

7 decembrie. După un exil de cîteva luni la Londra, președintele Makarios revine în Cipru.

1975 (13 februarie) — Nordul insulei, aflat sub control militar turcesc, este proclamat unilateral „stat autonom și federat".

28 aprilie — Se reiau, la Viena, sub auspiciile secretarului general al O.N.U., Kurt Waldheim, convorbirile intercomunitare pentru stabilirea viitorului politic al insulei. Alte patru runde de convorbiri similare vor avea loc, la Viena și New York, pînă în februarie—martie 1976.

1977 (27 ianuarie) — Are loc, la Nicosia, prima întrevedere Makarios-Denktaș după 14 ani. Liderul comunității turco-cipriote declară că cipriotii turci ar fi dispuși la unele concesii teritoriale, păstrînd 32,8 la sută din suprafața insulei pentru administrația lor autonomă, în cadrul unui viitor stat federal.

12 februarie. A doua întîlnire Makarios-Denktaș, cu participarea secretarului general al O.N.U. Se acceptă principiul constituirii unui viitor stat federal cipriot — „unit, bicomunitar, independent și nealiniat". Se hotărăște reluarea negocierilor intercomunitare.

31 martie-7 aprilie — A șasea rundă a noilor negocieri intercomunitare, la Viena. Propunerile părții greco-cipriote (potrivit cărora celor două comunități ar fi urmat să le revină în jur de 80 la sută și, respectiv, 20 la sută din suprafața insulei, în cadrul viitorului stat federal) sînt respinse de partea cipriotă-turcă. La rîndul ei, partea cipriotă-greacă respinge propunerile de ordin constituțional ale negociatorilor cipriоți turci (apreciind că acestea merg în sensul creării unei „confederații" nu a unei federații cu un puternic guvern central).

3 august. Președintele Ciprului, arhiepiscopul Makarios, încetează din viață. Șef de stat interimar devine Spyros Kyprianou.

1978 (26 ianuarie) — Spyros Kyprianou este proclamat președinte al Ciprului pentru un mandat integral de cinci ani.

10 februarie — Comunicat privind autodizolvarea organizației teroriste „EOKA-b", aflată, de-a lungul anilor, la originea a numeroase evoluții negative ale situației din Cipru.

13—15 aprilie. La Viena, reprezentanți ai comunității cipriote-turce prezintă secretarului general al O.N.U., pentru prima dată, „propuneri complete" privind soluționarea problemei cipriote. Aduse la cunoștința președintelui Kyprianou de către Kurt Waldheim (19 aprilie), acestea sînt considerate „total inacceptabile".

24 mai — La sesiunea specială a Adunării Generale a O.N.U. consacrate dezarmării, președintele Kyprianou prezintă propunerea privind demilitarizarea totală a Ciprului și stabilirea unei forțe de poliție mixte a celor două comunități, sub direcția și controlul unei forțe internaționale a O.N.U.

9 noiembrie — Reafirmînd hotărîrile sale anterioare cu privire la Cipru, Adunarea Generală a O.N.U. cere Consiliului de Securitate, într-o nouă rezoluție, stabilirea unui calendar pentru retragerea trupelor străine din Cipru și adoptarea de sancțiuni în caz de nerespectare a acestei clauze.

28 noiembrie — Întrunit pe baza recomandărilor Adunării Generale, la cererea Ciprului, Consiliul de Securitate solicită aplicarea hotărîrilor O.N.U. de către părțile interesate, în termenele stabilite ; reprezentanții celor două comunități sînt invitați insistent să reia dialogul intercomunitar, sub auspiciile secretarului general al O.N.U. pe o bază convenită anterior ; totodată, Kurt Waldheim este rugat să prezinte, pînă cel mai tîrziu la 30 mai 1979, un raport asupra progreselor realizate.

1979 (10 ianuarie) — Guvernul cipriot acceptă reluarea dialogului intercomunitar pe baza unor propuneri ale secretarului general al O.N.U., din decembrie 1978. Acceptînd, de asemenea, reconvocarea negocierilor intercomunitare, liderul comunității cipriote-turce, Rauf Denktaș, a formulat o serie de „rezerve" față de ideile și sugestiile lui Kurt Waldheim.

11 aprilie. La O.N.U. se anunță oficial, că la Nicosia va avea loc, la 18 mai, o întîlnire intercipriotă la nivel înalt, între președintele Kyprianou și Rauf Denktaș, pentru deblocarea dialogului intercomunitar.

I. Madoșa

Date generale

● **Stat insular, situat la întretăierea căilor maritime dintre Europa, Asia Mică și Africa de Nord, Republica Cipru este a treia insulă, ca mărime, din Mediterana, după Sicilia și Sardinia. Suprafața : 3572 mile pătrate = 9251 km pătrați. Distanța față de țărmul Asiei Mici este de 44 mile, iar față de cele mai apropiate insule grecești (Rhodos și Carpathos) de 240 mile. Populația (1975) = 640 000 locuitori. Dintre aceștia, circa 76—78 la sută sînt ciprioți-greci, iar 18 la sută — cipriоți-turci. Restul procentelor este format, îndeosebi, din armeni maroniți.**

● **Teritoriu viu disputat de-a lungul istoriei, datorită poziției și bogatelor sale zăcăminte de cupru, Ciprul a fost stăpînit, în antichitate și evul mediu, de egipteni, hitiți, fenicieni, asirieni, perși, macedoneni, romani, bizantini, arabi. În cursul celei de-a treia cruciade (1191—93), insula e cucerită de regele englez Richard Inimă de Leu și stăpînită, apoi, de familia de Lusiguan ; revine în 1489 Veneției și este cucerită în 1570—71 de Imperiul Otoman. În 1878, la Congresul de la Berlin, Imperiul Otoman cedează Ciprul, temporar, Marii Britanii, care-l proclamă, la 1. V. 1925, colonie a coroanei britanice. Lupta de eliberare națională, începută în 1955, durează pînă în februarie 1959, cînd sînt semnate acordurile de la Zürich și Londra asupra Ciprului. Un an mai tîrziu, este proclamată independența țării.**

● **Ca urmare a evenimentelor din ultimii ani (vezi cronologia), guvernul cipriot își exercită autoritatea în zona sudică a țării, cuprinzînd circa 60 la sută din teritoriul național. În zona de nord, a fost proclamat unilateral „statul autonom federat" al cipriоților turci, cu guvern, constituție și organe legislative proprii.**

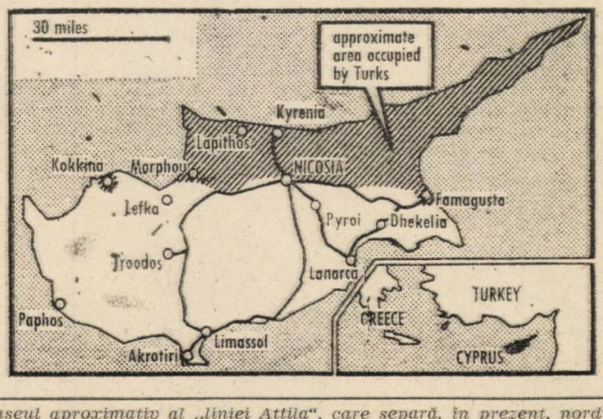

Traseul aproximativ al „liniei Attila", care separă, în prezent, nordul Ciprului, aflat sub control militar turcesc, de jumătatea sudică a țării. (După „Times")

REPORTAJ PE GLOB

SPANIA, în aceste zile

Corespondență specială din Madrid de la Victor Stamate

Cînd avionul care mă aducea de la București la Madrid a ieșit de sub perdeaua de nori, s-a ivit, în toată splendoarea lui, străvechiul pămînt al Castiliei, inima dintotdeauna a Spaniei. Cîmpiile înverzite se întîlnesc cu colinele de un roșu-gălbui, punctate de coroanele măslinilor. Din loc în loc, apar mari aglomerări urbane, legate printr-o rețea densă de panglici de asfalt. Puzderia de automobile viu colorate, gonind în ambele sensuri, par, de la înălțime, fantastice jucării propulsate de resorturi nevăzute.

La aeroportul internațional Barajas (pe unde am trecut ultima oară acum șase ani) constat cu surpriză că ceasurile electronice indică aceeași oră ca și ceasul pe care îl port la mînă. Din motive foarte serioase, pe care le voi explica mai încolo, Madridul și întreaga Spanie au trecut, de cîteva zile, la un nou fus orar, identic cu cel al Bucureștiului. Deci, nu mai trebuie să întorc minutarele cu două ore înapoi, ca altădată.

Străbatem marile artere ale Madridului, Paseo del Prado, Calle de Alcalá, Calle José Antonio, coborînd în vestita Puerta del Sol, apoi, pe Calle Mayor. Este partea orașului cu ritmul cel mai trepidant. Aici și pe străzile alăturate se află magazine de tot felul și pentru toate pungile, marile cinematografe, restaurante, braserii și cafenele cu veche tradiție, redacțiile ziarelor, sediile principalelor bănci, companii de aviație și turism, locul preferat de întîlnire al madrilenilor. Apoi, Plaza de Los Cibeles, unde, odată cu sezonul cald, pe o lungime de aproape un kilometru, s-au instalat anticarii. În Plaza de Toros, mii de amatori de coridă fac, ca de obicei, coadă la casele de bilete. La fel și la stadionul Vincente Calderón ; joacă Atletico Madrid — revelația acestui campionat spaniol. Admir și noile edificii cu zeci de etaje, numai din metal și sticlă, ca și ultimele pasaje subterane sau aeriene, care au descongestionat traficul rutier în zonele cele mai aglomerate ale capitalei.

Dar, cea mai frumoasă impresie mi-au făcut-o oamenii de azi ai Madridului, bărbați și femei de toate vîrstele. Privesc cu atenție mișcările, gesturile și, în mod deosebit, fețele, îi ascult cum vorbesc și, fără să vreau, în memorie se derulează crîmpeie din viața Madridului, așa cum l-am cunoscut cu ani în urmă. Nu exagerez deloc dacă spun că, astăzi, Madridul, spaniolii în general, pe care aveam să-i întîlnesc în zilele următoare, și la Toledo, Aranhuez, Avila sau Segovia, au căpătat o altă înfățișare, mai precis spus, au redevenit ceea ce au fost dintotdeauna ; jovialí, deschiși, exuberanți, dotați cu un farmec deosebit al dialogului, prietenoși, ospitalieri. Mi-a făcut o deosebită plăcere să-i aud pe spaniolii cu care am stat de vorbă spunînd la despărțire : „Iată telefonul meu, acesta este oricînd numărul dumneavoastră" sau, dîndu-mi cartea de vizită : „Aceasta este adresa casei dumneavoastră".

Puținii ani care au trecut de cînd Spania a pășit pe calea dezvoltării democratice s-au dovedit a fi, pentru imensa majoritate a poporului spaniol, ani de puternică redeșteptare civică și spirituală, începutul unui proces intern de transformări înnoitoare și, în același timp, de reconsiderare a locului și rolului Spaniei în Europa, în viața internațională în general. Procesul de democratizare, ca și programul de relansare economică întîmpină, în mod firesc, și o serie de dificultăți. Umbra celor patru decenii de dictatură franchistă nu a dispărut total — falangiștii, echipați în cămăși albastre, ca în vremurile lor bune, mai dau, din cînd în cînd, cîte o „reprezentație" pe străzile Madridului, agitînd lozinci antiguvernamentale, invocînd spiritul „generalissimului" sau chemînd la dezordine. Nu sînt ușoare nici problemele economice, politice și sociale sau cele privind autonomia unor provincii, nici cele privind inflația, șomajul sau actele teroriste. Efectele crizei de energie pe plan mondial se resimt și aici, ceea ce a determinat guvernul să schimbe fusul orar al țării (acum se întunecă abia după ora 22), obținîndu-se, în acest fel, o însemnată economie de energie electrică.

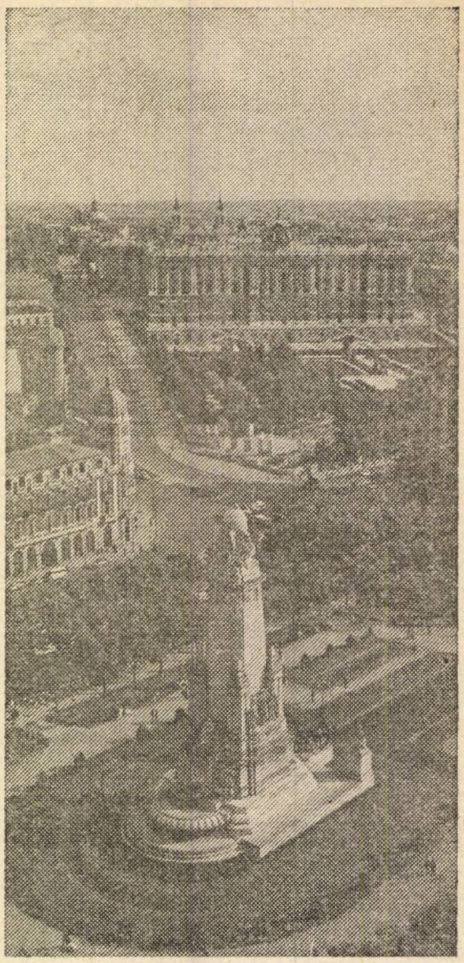

Peisaj madrilen

Regele Juan Carlos I (centru), premierul Adolfo Suárez (stînga) și vicepremierul Gutiérrez Mellado

Dar trăsătura dominantă a vieții de azi a Spaniei o reprezintă forța și capacitatea acestui minunat popor care, de-a lungul secolelor, și-a adus o contribuție din cele mai valoroase la tezaurul național și universal de valori materiale și spirituale. Prin efortul și sacrificiul multor generații de muncitori, țărani, intelectuali, oameni de cultură și știință, Spania se prezintă astăzi — în pofida dificultăților amintite și a altora — cu un potențial economic de prim rang, situîndu-se printre țările vest-europene cu un înalt nivel de dezvoltare. O imagine a nivelului economic și tehnic al Spaniei contemporane, al noilor sale disponibilități pentru export și cooperare economică internațională o prezintă activitatea multiplă pe care o desfășoară Institutul Național de Industrie (INI) din Madrid, pe care am avut plăcerea să-l vizitez. INI este un organism public, cu participare statală și particulară, creditat de guvern, și, totodată, cel mai puternic consorțiu industrial din Spania, îndeosebi în siderurgie, construcții de mașini și instalații industriale complete, șantiere navale, autovehicule, industrie petrolieră și petrochimică, energetică, aeronautică etc. INI, prin cele 70 de companii și societăți pe care le coordonează, este principalul exportator și partener spaniol în cooperarea cu țări de pe toate continentele.

În contextul actualelor preocupări ale guvernului spaniol de a dezvolta relațiile poli-

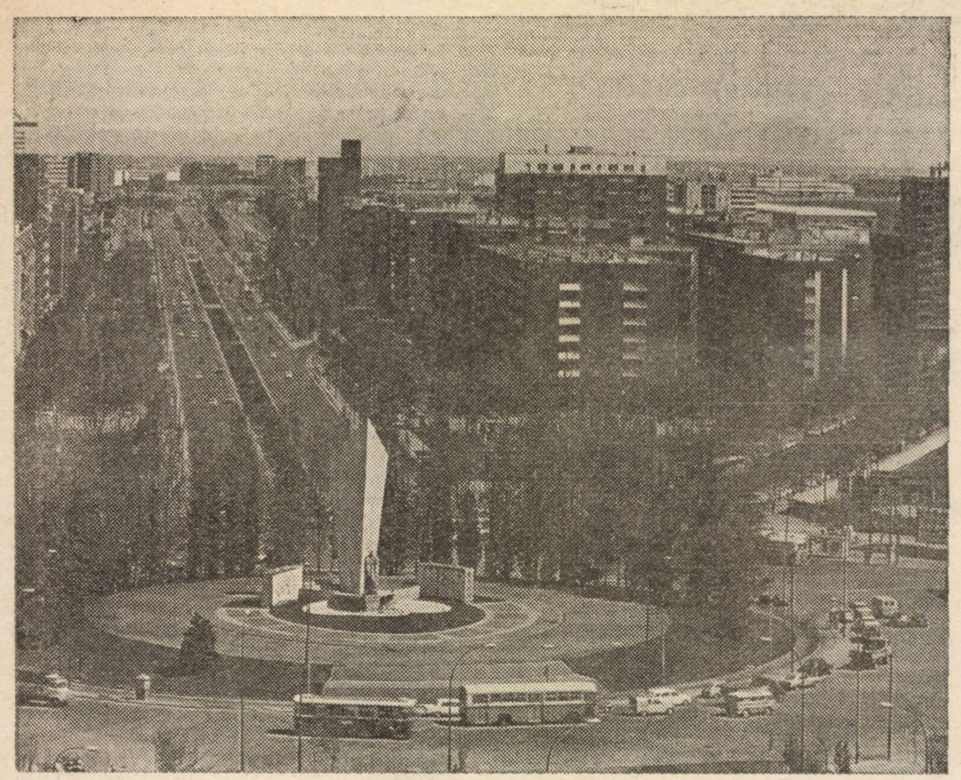

Piața Castilla — amintind regiunea în care se află capitala spaniolă

Toledo — oraș declarat monument național al Spaniei, datorită neprețuitei sale încărcături culturale și istorice

tice, schimburile comerciale și cooperarea economică cu alte state, indiferent de orînduirea lor socială, la Madrid a trezit un deosebit interes știrea privind vizita de stat pe care o va face în Spania, în zilele următoare, președintele Republicii Socialiste România, tovarășul Nicolae Ceaușescu, împreună cu tovarășa Elena Ceaușescu, la invitația regelui Juan Caros I și a reginei Sofia. Va fi aceasta prima vizită a unui șef de stat socialist în Spania democratică. Și faptul nu este întîmplător. Pentru că România și Spania sînt două popoare care nu și-au dezmințit, chiar atunci cînd vremurile au fost vitrege, raporturile de prietenie născute din originea lor comună, din afinitățile de limbă, cultură și civilizație. Raporturile acestea au fost concretizate, în ultimii ani, în cursul pozitiv al relațiilor bilaterale, în gradul sporit de colaborare, în încrederea reciprocă privind perspectivele acestei colaborări.

În anii de nouă istorie diplomatică (agenda politico-diplomatică româno-spaniolă s-a redeschis la 21 ianuarie 1977 cînd, după instalarea în Spania a noului regim democratic, cele două țări și-au restabilit oficial relațiile diplomatice la rang de ambasadă), raporturile bilaterale au cunoscut o dezvoltare continuă. Guvernele român și spaniol au inițiat un dialog politic, efectuînd schimburi de păreri, consultîndu-se în probleme ce le preocupă. Exemplele în acest sens nu lipsesc. Menționăm aici doar cîteva dintre ele, precum vizita ministrului român de externe la Madrid (decembrie 1977), vizita, în iulie 1978, la București, a președintelui Cortés-urilor, călătoriile — mai vechi sau mai noi — ale unor oameni de afaceri spanioli în România, schimburile reciproce de delegații la nivelul partidelor politice, sindicatelor, parlamentelor, ca și al unor personalități din lumea cultural-artistică, oameni de știință, cadre universitare etc.

În planul schimburilor comerciale și al cooperării economice (între anii 1971—1978, volumul schimburilor comerciale a crescut de circa 3,8 ori), un rol deosebit i-a revenit Acordului pe termen lung privind schimburile comerciale și cooperarea economică, industrială și tehnologică, document important, care a stabilit un cadru de durată pentru colaborarea economică româno-spaniolă.

Desfășurate la Madrid, în decembrie 1977, lucrările sesiunii Comisiei mixte româno-spaniole s-au materializat, și ele, într-o serie de documente vizînd măsuri concrete pentru dezvoltarea și diversificarea schimburilor comerciale, precum și măsuri pentru intensificarea cooperării bilaterale pe terțe piețe. Desigur, potențialul economic de care dispun România și Spania, cît și realizările de pînă acum ne permit să apreciem că există o bază bună pentru a trece la extinderea colaborării noastre, atît în ce privește schimburile economice și tehnico-științifice, cît — mai cu seamă — în direcția cooperării în producție, inclusiv prin cooperarea împreună în terțe țări.

Raporturile româno-hispanice sînt deosebit de semnificative și în alt plan. Contactele directe între oamenii politici, toate întîlnirile din acești ultimi ani fac dovada că țări cu sisteme social-politice diferite, precum România și Spania, pot colabora cu succes nu numai în beneficiul reciproc, ci și în beneficiul intensificării relațiilor dintre toate statele Europei, premisă obligatorie a desfășurării cu succes a procesului de edificare a securității și cooperării pe continent. Conștiente că viitorul pașnic al Europei nu poate fi clădit fără efortul conjugat al tuturor statelor care o compun, ambele țări acordă o mare importanță pregătirii temeinice a reuniunii din 1980 de la Madrid, chemată să adopte tocmai acele măsuri concrete necesare impulsionării traducerii în viață a prevederilor Actului final de la Helsinki. De altfel, pînă acum, și în alte probleme complexe ale vieții internaționale — cum sînt realizarea noii ordini economice internaționale, dezarmarea — țările noastre au conlucrat activ. Iată de ce există toate condițiile pentru întărirea acestei colaborări în vederea afirmării în viața internațională a principiilor de egalitate, de respect al independenței și suveranității naționale, de neamestec în treburile interne, de renunțare la forță și la amenințarea cu forța, de respectare a dreptului fiecărui popor de a fi stăpîn pe bogățiile naționale, pe propriu-i destin.

Sub acest semn sînt privite vizita președintelui României în Spania, convorbirile la nivel înalt de la Madrid, convorbiri ce vor exprima efortul comun de dezvoltare și amplificare pe mai departe a relațiilor româno-spaniole și care se vor solda cu noi acțiuni concrete pentru impulsionarea colaborării pe multiple planuri și vor reafirma încrederea reciprocă în virtuțile cooperării, prieteniei și înțelegerii internaționale.

■

...Noaptea tîrziu, cînd închei aceste succinte însemnări despre Spania de azi, pe Avenida Castellana — care, ziua, este un fluviu de automobile — trec rar mașini de utilitate publică. În fața magazinelor și localurilor, se descarcă în liniște tot felul de mărfuri. Din cartierul tipografiilor, camionete încărcate cu primele ediții ale ziarelor gonesc spre centrele de difuzare a presei.

Madridul se pregătește pentru o nouă zi.

REPORTAJ PE GLOB

NORVEGIA

Marea și muntele

Gheorghe Doru

Măturînd, în calea lor spre mare, imense cantități de aluviuni, ghețarii au făcut din Norvegia o țară destul de săracă în întinderi de pămînt fertil, o țară în care marea pătrunde adînc în uscat, iar din norvegieni un popor al mării. Un norvegian mi-a spus : „Marea este bună cu noi. Ce am fi noi fără mare ? Doar o mînă de oameni pe o grămadă de stînci !"

Și acum cînd îmi revine în minte imaginea dantelată a țărmului norvegian, neîntrerupta barieră de insule care-l apără pe zeci de mii de km de asaltul mării, îi dau dreptate prietenului meu norvegian. Atît de adînc pătrund apele oceanului în uscat, încît au decupat o coastă aproape tot atît de lungă ca aceea a Australiei, presărînd-o cu 50 000 de insule și insulițe. Nu e de mirare că 80 la sută din cei peste patru milioane de norvegieni trăiesc la mai puțin de 12 mile de apa sărată a oceanului. „Uscatul ne desparte, marea ne unește" — spun norvegienii, de secole, conștienți de puterea cu care natura a modelat Norvegia și pe locuitorii ei.

Într-una din puținele oaze agricole ale Norvegiei se află așezată capitala țării, Oslo. Înconjurat de coline împădurite, Oslo se află la încrucișarea unor importante drumuri comerciale, maritime și terestre, care unesc nordul Peninsulei Scandinave cu Europa centrală, Marea Baltică cu Marea Nordului și Oceanul Atlantic. O poziție deosebit de avantajoasă, dacă ținem seama de faptul că, fiind cuibărită la capătul fiordului cu același nume, în care se varsă riul Lo, între culmi deluroase, este la adăpost de vînturile puternice și de temperaturile scăzute.

Privit de pe înălțimile Holmenkollenului, orașul încîntă prin priveliștea vegetației bogate, de un verde închis, a parcurilor și grădinilor, a caselor zugrăvite în culori vii, a ghivecelor cu flori de la ferestre. O impresie de așezare patriarhală, datorită numeroaselor străzi și cartiere cu case din lemn și piatră, multe cu un singur etaj, dar mai toate cu grădină, respirînd liniștea specifică orașelor de provincie. Centrul orașului te readuce, însă, în atmosfera metropolitană. Aici se înalță edificii impozante — clădirea Stortingului (Parlamentul norvegian), construit în 1866, Teatrul Național, în fața căruia stau de strajă statuile lui Ibsen, Björnson și Holberg, și vechea clădire a Universității. Toate situate pe artera principală a orașului, Karl Johansgate, care-l străbate de la nord-vest la sud-est, de la Palatul regal pînă la Gara principală.

Deși norvegienii sînt un popor vechi, națiunea modernă norvegiană este una din cele mai tinere din Europa. Secolele de dominație daneză au luat sfîrșit la 17 mai 1814, prin votarea constituției norvegiene de către Adunarea Constituantă întrunită la Eidsvoll, eveniment care a marcat renașterea Norvegiei și a devenit sărbătoarea națională a țării, simbol al independenței sale. A trebuit, însă, să mai treacă încă 91 de ani, pînă la ieșirea ei din apăsătoarea uniune cu Suedia, în noiembrie 1905, cînd Norvegia și-a cucerit independența reală.

Dragostea de libertate a norvegienilor, spiritul de independență care le este caracteristic s-au manifestat cu putere în anii celui de-al doilea război mondial, în timpul ocupației hitleriste, cînd mii de patrioți și-au sacrificat viața în lupta de partizani sau în rîndurile armatelor aliate unde s-au înrolat voluntar. Despre această luptă neînfricată vorbesc exponatele Muzeului rezistenței, aflat în incinta vechii fortărețe medievale Akershus, nucleul vechiului Oslo.

În apropierea Akershusului se află portul care deservește traficul de persoane, de unde pornesc și sosesc, tot anul, nave de pasageri din mai toate porturile mari și mici ale Norvegiei, precum și de peste hotare. Mai departe, în suburbia vestică a orașului, la Lyaskiv, am admirat numeroasele cheiuri cu sirueletele impunătoare ale macaralelor pentru încărcarea și descărcarea cărbunilor, materialelor de construcții, fosfaților și îngrășămintelor chimice, precum și cheiul folosit de tancurile petroliere. Activitatea în port era febrilă. Zeci de nave, majoritatea sub pavilion norvegian, erau acostate de-a lungul lungilor dane. Faptul că peste 50 la sută din importurile și 20 la sută din exporturile țării trec prin portul Oslo dovedește elocvent importanța sa pentru economia norvegiană, care obține însemnate venituri de pe urma navigației. De peste 100 de ani, Norvegia se află pe unul din primele 3—4 locuri din lume în privința tonajului navelor sale, care, în 1977, se ridica la 27,6 milioane, reprezentînd 7 la sută din tonajul mondial. De menționat este faptul că din cele 2 833 de nave comerciale, 353 sînt tancuri petroliere cu un tonaj de aproape 16 milioane BRT — reprezentînd circa 9 la sută din flota mondială de tancuri petroliere.

Dar Norvegia nu face numai „căraușerie" maritimă cu petrol. Ea este prima țară industrială occidentală care a devenit, datorită bogatelor zăcăminte de petrol și gaze descoperite, în deceniul trecut în Marea Nordului, exportatoare de petrol. Specialiștii norvegieni apreciază că veniturile statului norvegian se vor ridica în anii '80, numai de pe urma exploatării acestei bogății, la circa 20 miliarde coroane, adică 4—5 miliarde dolari.

La aceasta se mai adaugă și faptul că, datorită bogatelor sale căderi de apă, Norvegia se găsește pe primul loc în lume în ce privește producția de energie electrică pe cap de locuitor. Volumul de energie electrică produs este de două ori mai mare decît acela al Statelor Unite și Canadei. Și aproape totalitatea acestei energii electrice provine din forța produsă de energia hidraulică — „aurul alb" al Norvegiei.

Aceste condiții și structuri geo-economice au particularizat, în decursul anilor, situația economică generală a Norvegiei și, pe de altă parte, au menținut țara în marginea crizei economiilor occidentale. Cu întîrziere, criza a fost resimțită și în Norvegia, obligînd guvernul să adopte măsuri energice. Producția industrială a scăzut anul trecut, potrivit cifrelor oficiale, cu 2,5 la sută — toate ramurile, cu excepția industriei constructoare și a producției de energie, înregistrînd un declin. O treime din petrolierele norvegiene rămîn neutilizate, iar industria navală cunoaște serioase dificultăți. Șomajul atinge acum 2,1 la sută. Inflația oscilează către 10 la sută. Guvernul de la Oslo a decis, mai întîi, în septembrie trecut, să înghețe toate prețurile și salariile pînă în ianuarie 1980. Coroana norvegiană a fost retrasă din „șarpele monetar" vest-european și nu participă la noul sistem monetar vest-european, întrucît se consideră că această participare ar avea efecte negative asupra independenței economice. Au fost concesionate sectoare din Marea Nordului unor companii străine, cu obligația ca acestea să se angajeze în crearea unor noi locuri de muncă în Norvegia, mai ales în industriile subansamblelor și a pieselor de schimb. În sfîrșit, guvernul consideră că diversificarea relațiilor economice și politice cu restul lumii și, în special, cu țările socialiste poate contribui în bună măsură la depășirea dificultăților. Toate aceste probleme s-au aflat, de altfel, pe agenda de lucru a recentului congres al Partidului muncitoresc, de guvernămînt, care a stabilit măsuri în vederea pregătirii alegerilor pentru organele puterii locale, ce se vor desfășura la toamnă.

Dacă bogăției oferite de apă și munte a Norvegiei îi mai adăugăm și zestrea vegetală a țării — marile păduri care acoperă un sfert din suprafața ei și care, odinioară, constituiau principala bogăție a locuitorilor, precum și cele trei milioane de tone de pește prinse anual de pescarii norvegieni (750 kg de pește de fiecare locuitor !) nu ne mai mirăm de dragostea și respectul pe care le au norvegienii pentru cele două elemente fundamentale ale naturii patriei lor — marea și muntele.

Oslo — o capitală și un oraș cu o personalitate distinctă

Yusuf Lule, noul şef al statului ugandez, într-un grup de militari

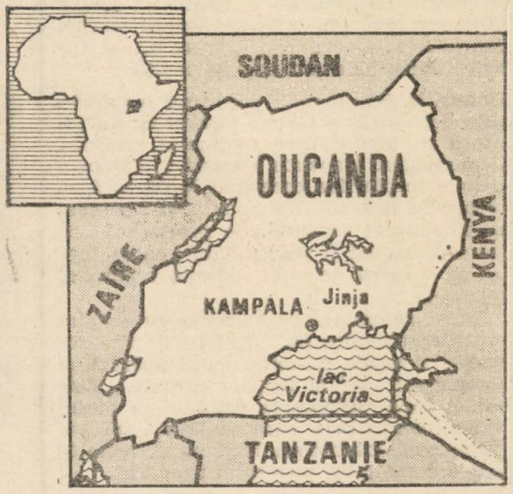

Uganda are 236 036 kmp şi 11 550 000 locuitori. Kampala a devenit capitală în 1962, în locul oraşului Entebbe, fosta reşedinţă a administraţiei coloniale britanice. Alte oraşe : Jinja (52 509 locuitori), Mbale (23 544), Mbarara (16 078), Tororo (15 977)
(Hartă reprodusă din **L'Humanité**)

Evoluţia evenimentelor din Uganda

Preluînd puterea, la 25 ianuarie 1971 (în timp ce Milton Obote, pe atunci şeful statului, lipsea din ţară, pentru a participa la o reuniune a Commonwealth-ului), regimul lui Idi Amin Dada a fost, după cum se ştie, răsturnat în aprilie anul acesta. Pentru a răspunde întrebărilor cititorilor noştri privind evoluţia evenimentelor care au dus la căderea regimului lui Idi Amin, am alcătuit o cronologie a principalelor momente politice din ţară, începînd din ianuarie 1978, cronologie pe care o prezentăm în continuare :

1978

17 ianuarie. Inaugurînd lucrările „Forumului Naţional" — prima adunare a reprezentanţilor poporului de la venirea sa la putere, Idi Amin Dada i-a condamnat cu vehemenţă pe ugandezii care s-au exilat, acuzîndu-i că răspîndesc o „propagandă dăunătoare" şi că pregătesc „o invadare a Ugandei".

15 martie. Aflat în Suedia într-o scurtă vizită, la invitaţia Partidului Social Democrat, fostul şef al statului ugandez, Milton Obote (care trăieşte în exil), declară : „Nu am venit să cerşesc arme sau fonduri, ci să atrag atenţia opiniei publice asupra soartei poporului ugandez" ; el precizează totodată că o nouă mişcare de rezistenţă e pe cale de a fi organizată în Uganda.

Aprilie. Idi Amin ordonă civililor să predea toate armele de foc. În acelaşi timp, criticînd corupţia din cadrul guvernului, anunţă că preia personal conducerea departamentelor poliţiei şi închisorilor. Se afirmă că numeroase persoane au fost arestate „pentru activitate subversivă".

5 iulie. Citînd pe Idi Amin, radio Kampala transmite că a fost dejucat un complot vizînd răsturnarea regimului ugandez. Cîteva zile mai tîrziu, din Nairobi, capitala Kenyei, se transmit ştiri după care, la Kampala şi în principalele oraşe ale Ugandei, ar fi difuzate manifeste care ar anunţa o „iminentă" răsturnare a regimului Amin de către „soldaţi creştini ugandezi" (grupare necunoscută pînă atunci) şi instituirea unui „guvern interimar", condus de fostul şef al Statului Major, I. Lumago, îndepărtat din armată cu două luni mai înainte.

Octombrie. În mai multe rînduri, la jumătatea lunii, radio Kampala a acuzat Tanzania că „a invadat teritoriul ugandez". La 30 octombrie, un comunicat guvernamental tanzanian anunţă că „forţele armate ugandeze au trecut frontiera cu Tanzania" şi precizează că au loc „lupte violente" între forţele armate ale celor două ţări.

Ziarul kenyan „The Daily Nation" scrie că unităţi din sudul Ugandei s-au răsculat împotriva mareşalului Idi Amin şi arată că răscoala începuse cu trei săptămîni înainte, în localitatea Mbarara.

14 noiembrie. Idi Amin afirmă că a ordonat retragerea trupelor ugandeze din regiunea tanzaniană ocupată — circa 1850 kmp. La 27 noiembrie sînt semnalate noi confruntări armate ugandezo-tanzaniene. La sfîrşitul lunii, ziarul „Daily News", din Dar es Salaam, scria : „Tanzania nu are nici o intenţie să readucă la putere pe fostul preşedinte ugandez Milton Obote. Recenta contraofensivă (tanzaniană — n.n.) nu are nimic comun cu Obote sau alte grupuri din afară sau din interiorul Ugandei".

5 decembrie. Se anunţă înlăturarea din funcţii a mai multor ofiţeri superiori ugandezi, care s-au opus invadării teritoriului tanzanian de către forţele armate ale Ugandei. Sursele din Kampala se referă, de asemenea, la existenţa unei situaţii încordate în cadrul armatei ugandeze.

1979

12 ianuarie. Într-o lungă declaraţie, Milton Obote lansează un apel la insurecţie împotriva mareşalului Idi Amin.

Februarie. Potrivit unor informaţii difuzate din capitala Kenyei, la Kampala au fost auzite, în noaptea de 4 spre 5 februarie, focuri de armă. Armata a stabilit numeroase puncte de control pe străzile din Kampala, îndeosebi în faţa clădirilor publice. O parte din oraş este lipsită de electricitate şi, în mare măsură, de apă.

La jumătatea lui februarie, Idi Amin adresează o scrisoare secretarului general al O.N.U., cerînd întrunirea Consiliului de Securitate „pentru a examina serios" conflictul ţării sale cu Tanzania, conflict „care s-a amplificat".

La sfîrşitul lunii se anunţă că şeful statului ugandez şi-a evacuat familia, iar unele ambasade străine din Kampala îşi trimit în ţară diplomaţii şi funcţionarii „în ipoteza căderii acestui guvern".

5 martie. Într-un interviu, Obote declară că peste două milioane de oameni trăiesc, la ora respectivă, în zonele ce nu se mai află sub controlul regimului Amin. El susţine că luptători de gherilă aflaţi în Uganda „se îndreaptă spre Kampala".

26 martie. Se anunţă că diferite grupări din exil ce se opun lui Idi Amin s-au întrunit la Moshi şi au format „Frontul Naţional de Eliberare a Ugandei". S-a procedat şi la alegerea unui comitet executiv compus din 11 persoane, prezidat de Yusuf Lule, fost rector al Universităţii din Makerere. Despre originea şi apartenenţa politică a membrilor comitetului, se arată că ei reprezintă un larg evantai. Potrivit comunicatului, ţelul acestei organizaţii este „răsturnarea regimului Amin, instaurarea legii şi ordinii". Au fost create trei comitete : unul militar pentru coordonarea ofensivei în vederea înlăturării regimului de la Kampala, unul pentru probleme politice şi diplomatice şi ultimul pentru problemele financiare şi administrative.

Situaţia este confuză în Uganda, de unde parvin ştirile cele mai contradictorii privind „poziţia forţelor rebele, o tentativă de lovitură de stat, precum şi locul unde s-ar afla Amin". Radio Kampala arată că „vestul Ugandei a fost izolat, iar oraşul Mityama (45 km vest de capitală) a căzut în mîinile inamicului". Aeroportul internaţional de la Entebbe este bombardat de artilerie.

În aceeaşi zi, Uganda cere convocarea de urgenţă a Consiliului de Securitate, învinuind Tanzania „de agresiune". Spre sfîrşitul lunii, se înmulţesc ştirile privind bombardarea Kampalei şi înaintarea „trupelor rebele". Idi Amin critică energic „indisciplina de care dau dovadă unele elemente ale armatei ugandeze".

Între timp, Yusuf Lule declară că forţele de sub comanda sa „sînt în măsură să cucerească Kampala, dar că asaltul a fost amînat pentru a permite populaţiei civile şi străinilor să părăsească oraşul".

3 aprilie. Se anunţă că aeroportul internaţional Entebbe a fost închis din cauza bombardamentelor şi atacurilor aeriene. O zi mai înainte, fuseseră bombardate ora-

şele Entebbe, Kampala şi Jinja — în ultimul aflîndu-se şi Idi Amin.

7 aprilie. Mai multe ştiri susţin că numeroşi refugiaţi ugandezi, diplomaţi străini şi oameni de afaceri au părăsit Uganda. Comunicatele sînt neclare asupra soartei Kampalei. Se semnalează, între altele, intense dueluri de artilerie în capitală.

11 aprilie. Se anunţă cucerirea capitalei Ugandei de către forţele potrivnice lui Idi Amin şi răsturnarea regimului acestuia. Comunicatul transmis de radio Kampala ordonă militarilor care mai luptă încă să se predea imediat, iar populaţiei i se cere să-şi păstreze calmul. Se precizează că „nimeni nu va fi persecutat" pentru faptul că a lucrat în administraţia regimului Idi Amin.

Seara, se anunţă componenţa guvernului provizoriu condus de Yusuf Lule, care deţine şi funcţiile de ministru al apărării şi comandant şef al forţelor armate. Totodată, Lule adresează naţiunii un mesaj radiodifuzat prin care se angajează „să instaureze autoritatea legii şi să restabilească demnitatea poporului ugandez".

17 aprilie. Zambia, Tanzania, Botswana, Etiopia şi Mozambic sînt primele state africane care au recunoscut noul guvern ugandez. La fel procedează şi Anglia care rupsese relaţiile diplomatice cu Uganda, în iulie 1976, şi Canada. S.U.A. anunţă că, la New York, au avut contacte cu reprezentanţi ai „Frontului Naţional de Eliberare", înainte ca acesta să preia puterea la Kampala.

19 aprilie. Ministrul de externe al noului guvern ugandez, Otema Halimadi, declară că ţara sa va respecta principiile nealinierii şi drepturile omului, precum şi Cartele O.N.U. şi O.U.A. Adresîndu-se diplomaţilor de la Kampala, O. Halimadi a subliniat că noul guvern doreşte „prietenia tuturor ţărilor din lume şi nu ostilitatea lor".

30 aprilie. Noile autorităţile ugandeze anunţă că au fost ocupate principalele puncte de frontieră — Malaba şi Busia — dintre Uganda şi Kenya. De asemenea, ele s-au instalat la Mbale şi Tororo.

8 mai. Senatul american a votat anularea sancţiunilor comerciale impuse Ugandei de S.U.A. şi ridicarea embargoului asupra ajutorului destinat acestei ţări.

Ministrul de finanţe al noului guvern ugandez a declarat că, pe vremea guvernării lui Idi Amin, economia ţării a suferit pierderi de cel puţin 2 miliarde dolari. În acelaşi timp, el arată că economia ugandeză posedă bazele necesare pentru a fi viabilă şi a putea fi refăcută : importante resurse naturale, un sol fertil şi mînă de lucru. Economia va fi planificată în funcţie de aceste elemente şi va trebui să se bazeze pe o tehnologie care să favorizeze micile uzine la nivelul satelor. Va fi acordată prioritate restabilirii sistemului monetar, rezervele de devize străine fiind foarte scăzute — a precizat ministrul ugandez.

12 mai. În ofensiva lor pentru a distruge ultimele puncte de rezistenţă ale trupelor fidele încă lui Idi Amin, forţele armate ale noilor autorităţi au ajuns la periferia localităţii Lira, capitala districtului de nord al ţării. Potrivit declaraţiilor comandanţilor militari, nu se aşteaptă la o rezistenţă prea mare în ocuparea localităţii Lira, dar se întrevede posibilitatea unor dificultăţi în bătăliile pentru oraşele Gulu şi Arua (din regiunea natală a lui Amin) aflate sub controlul forţelor lui.

Cronologie realizată de Dumitru Constantin

AMERICA LATINĂ

Dezvoltare şi independenţă (I)

Opţiuni economice externe

„Evaluarea păcii" — aşa se numeşte documentul final al celei de-a XVIII-a sesiuni a Conferinţei ministeriale a Comisiei economice O.N.U. pentru America Latină (C.E.P.A.L.), desfăşurată recent la La Paz, în Bolivia. Cum se întîmplă întotdeauna la lucrările acestui organism al Naţiunilor Unite, reuniunea a dat prilejul unui amplu bilanţ al roadelor eforturilor de dezvoltare a continentului latino-american, plasînd această regiune în contextul general al evoluţiilor economice internaţionale şi comerţului mondial. Un prilej asemănător l-a oferit, săptămîna trecută, reuniunea miniştrilor de externe ai ţărilor membre ale Grupului andin, desfăşurată la Quito (Ecuador).

Au apărut, cu evidenţă, preocupările esenţiale ale statelor Americii Latine pentru o dezvoltare accelerată şi de sine stătătoare a economiilor naţionale, pentru înlăturarea practicilor discriminatorii ce afectează produsele zonei pe pieţele statelor capitaliste dezvoltate. Participarea regiunii la schimburile economice internaţionale constituie încă unul din aspectele care au relevat, cu deosebită pregnanţă, necesitatea edificării unei noi ordini economice mondiale, imperativul unei dezvoltări armonioase şi echitabile. Aceste abordări reflectă specificul regional, dar ridică, în acelaşi timp, probleme vitale, de interes larg, pentru ţările în curs de dezvoltare, pentru toate statele lumii.

Luat în ansamblu, continentul Americii Latine a realizat, în ultimele trei decenii, un proces dinamic al dezvoltării economice, care poate fi apreciat ca foarte semnificativ. Produsul brut intern a crescut cu o rată medie anuală de 5,5 la sută, un ritm superior faţă de cel înregistrat în alte zone în curs de dezvoltare, excluzînd ţările exportatoare de petrol, şi chiar mai mare decît al ţărilor industrializate cu economii de piaţă, luate în ansamblu. Dinamismul economic al regiunii latino-americane apare inferior numai în comparaţie cu ritmul înregistrat de ţările socialiste şi Japonia. Realizînd un produs mediu pe cap de locuitor de 1 300 de dolari, America Latină se plasează, deci, pe un loc intermediar la scara activităţii economice mondiale.

Faţă de unele reale progrese, persistă, totuşi, în regiune, insuficienta ocupare în producţie a mîinii de lucru şi un nivel critic al sărăciei : una din patru persoane nu are de lucru, în timp ce mai mult de o treime din populaţie trăieşte din venituri ce nu pot acoperi necesităţile de bază. Către sfîrşitul secolului, mîna de lucru activă va continua să crească numeric foarte mult, şomajul ameninţînd să rămînă şi pe mai departe o gravă problemă. Soluţionarea acestor necesităţi cere unele modificări în strategia dezvoltării şi, paralel, un mai mare ritm de creştere. Actualul stil de dezvoltare — arată documentele C.E.P.A.L. — se caracterizează prin consumul foarte ridicat şi diversificat al păturilor populaţiei cu veniturile cele mai mari, precum şi printr-o insuficientă acumulare de capital. În ceea ce priveşte ritmul de creştere, s-a calculat că ar fi necesară o rată de circa 8 la sută anual pentru a putea fi rezolvate problemele şomajului.

Este cadrul în care participarea statelor Americii Latine la schimburile economice internaţionale evidenţiază o dezvoltare cu puternice contraste. Însăşi structura comerţului exterior latino-american este foarte asimetrică, în sensul că diferă foarte mult compoziţia exporturilor de cea a importurilor. Şi aceasta nu întîmplător, ci decurgînd din caracteristicile dezvoltării economice. De pildă, în exporturile regiunii, materiile prime, inclusiv combustibilii, reprezintă încă 85 la sută din cifra totală. Chiar pentru Argentina şi Brazilia,

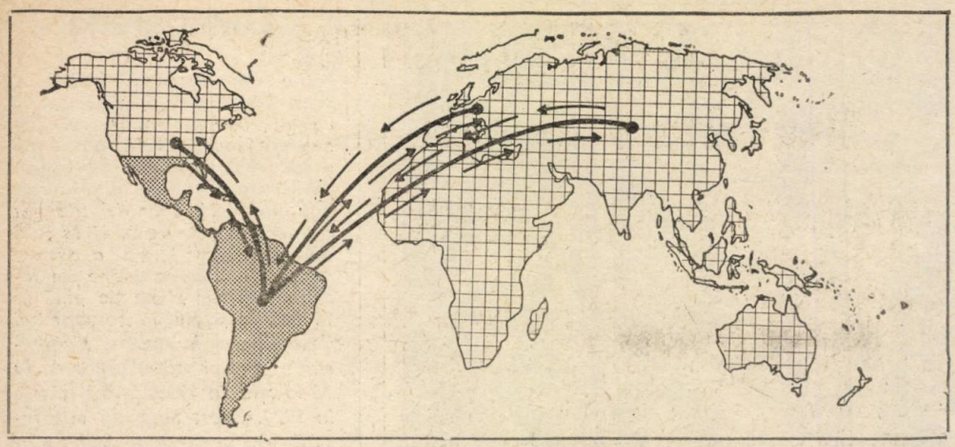

Extinderea legăturilor economice externe dincolo de pieţele tradiţionale — o necesitate obiectivă, în conformitate cu cerinţele comerţului mondial

această proporţie se apropie de 75 la sută, fiind ceva mai redusă pentru Mexic, datorită exporturilor de utilaje. Or, se ştie că cererea de produse de bază creşte mult mai lent în comerţul mondial decît cererea de produse manufacturate : între 1950—1975, proporţia materiilor prime şi a alimentelor în totalul comerţului mondial a scăzut de la 46,4 la 19 la sută, în timp ce proporţia mărfurilor finite a crescut de la 43,7 la 60,4, iar cea a combustibililor de la 9,9 la 18,6, datorită mai ales creşterii preţurilor. În aceste condiţii, este clar că America Latină a pierdut treptat poziţii în comerţul mondial.

Ţinînd cont de această realitate, ţările Americii Latine s-au preocupat, în general, de creşterea industrializării şi modernizarea tehnologiei. Participarea produselor manufacturate la produsul total al regiunii a sporit de la 18 la sută, cît era în 1950, la 24 la sută în 1975, cu procente mai mari pentru unele ţări. Aceasta a dus la o creştere a capacităţii competitive a regiunii, în comparaţie cu perioade mai vechi. Pe de altă parte, se constată că există, în zonă, mînă de lucru calificată, experimentată şi cu un nivel de educaţie generală destul de ridicat, cu toate că mari contingente de populaţie se află încă într-o situaţie inversă. Şi totuşi, în cinci ţări — Argentina, Brazilia, Chile, Uruguay şi Venezuela — persoanele cu pregătire medie şi superioară reprezentau, încă la începutul acestui deceniu, circa o cincime din totalul forţei de muncă.

Un factor care a afectat direct rata creşterii exporturilor latino-americane l-a constituit criza economică mondială, obligînd statele latino-americane — după cum se arată în documentele C.E.P.A.L. — fie să-şi ajusteze rata de creştere a economiei prin restrîngerea ei pînă la nivelurile permise de capacitatea de import, fie să recurgă la creşterea progresivă a datoriei externe.

Desigur, în cadrul relaţiilor economice externe ale statelor latino-americane un rol important îl au raporturile cu vecinul nordic, pe de o parte, şi cu Europa occidentală, pe de altă parte. Aşa cum se menţionează în documentele O.N.U., trecerea în revistă a relaţiilor economice ale Americii Latine cu Statele Unite arată că „noua diviziune internaţională a muncii, la o privire atentă, pune în evidenţă dependenţa crescîndă a S.U.A. şi a altor ţări industrializate, nu numai de canalele comerciale, ci de întregul progres economic al Americii Latine şi al altor ţări în curs de dezvoltare". Trebuie relevat, în acest sens, că America Latină reprezintă una din pieţele cele mai mari din lume, ceea ce conferă regiunii o puternică forţă de negociere — folosită pînă acum doar parţial — pentru obţinerea unui mai bun tratament în comerţul cu ţările dezvoltate, precum şi condiţii mai adecvate, referitoare la beneficiile rezultate din acţiunea în zonă a întreprinderilor transnaţionale. Statele Unite aplică, faţă de aceste ţări, sistemul generalizat de preferinţe. Eficienţa sistemului, în ceea ce priveşte continentul latino-american, este, însă, afectată de faptul că circa 700 de produse sînt excluse de pe această listă, multe interesînd real sau potenţial America Latină (textile, încălţăminte, produse agricole).

Piaţa comună vest-europeană este al doilea partener important al continentului. Cu toate acestea, exporturile latino-americane către C.E.E. nu au reuşit să crească în ritmul importurilor din această regiune, ceea ce a făcut ca soldul comercial al ţărilor Americii Latine cu Piaţa comună — sold care a fost pozitiv pînă în 1970 — să se transforme azi într-un deficit.

O sensibilă creştere a schimburilor latino-americane se înregistrează, în ultimul timp, către ţările socialiste. În 1960, Argentina şi Brazilia acopereau 90 la sută din aceste exporturi, iar azi 75 la sută. După cum relevă datele oficiale, aceeaşi concentrare se remarcă şi în rîndul ţărilor de destinaţie : U.R.S.S. şi Polonia absorb aproape două treimi din exporturile latino-americane către ţările socialiste membre ale C.A.E.R. (excluzînd cele din Cuba). Compoziţia schimburilor regiunii cu aceste ţări, mai ales în ceea ce priveşte structura exporturilor, înregistrează — după cum remarcă documentele C.E.P.A.L. — o preponderenţă a bunurilor primare, chiar în cazul unor ţări ca Argentina, Brazilia şi Columbia, ale căror exporturi de produse manufacturate sînt deja de certă importanţă. În acelaşi timp, însă, între ţările socialiste şi cele din America Latină au fost semnate circa 200 de acorduri comerciale, de plăţi şi de cooperare economică, tehnică şi ştiinţifică, care reprezintă baza pentru dezvoltarea şi a altor forme de relaţii economice pe termen lung.

Un factor deosebit de pozitiv în dezvoltarea de ansamblu a Americii Latine îl constituie adîncirea considerabilă a cooperării regionale. În ciuda dificultăţilor întîmpinate, legăturile reale între ţările latino-americane au crescut vertiginos. Între 1960—1977, exporturile în interiorul regiunii au crescut cu un ritm mediu anual de 42,7 la sută — de 2,7 ori mai mult decît exporturile către exteriorul continentului. Se observă că dintre diversele forme de cooperare multilaterală pe plan regional — Grupul andin, Asociaţia latino-americană a liberului comerţ (ALALC), Piaţa comună a Americii Centrale, Piaţa comună din Caraibe şi altele — cele mai bune rezultate le înregistrează Grupul andin. Organizaţia va împlini, luna aceasta, zece ani de existenţă, motiv pentru care, la 26 mai, urmează a avea loc reuniunea la nivelul şefilor de stat din ţările membre (Peru, Ecuador, Bolivia, Columbia, Venezuela). Este de remarcat că, în ultimii ani, a căpătat amploare aşa-numita „integrare de fapt", termen prin care C.E.P.A.L. vizează să definească procesul de concretizare în acţiuni şi proiecte specifice, a acordurilor de principiu. S-au obţinut, pe această cale, numeroase progrese înregistrate în domeniul, de pildă, al infrastructurii fizice — transporturi, comunicaţii, energie — ca şi în domeniul dezvoltării sectoarelor productive, al complementării tehnologice şi cooperării financiare.

Această colaborare, în spiritul întrajutorării şi solidarităţii, apare cu atît mai binevenită cu cît ea se constituie într-o necesară contrapondere la creşterea prezenţei companiilor transnaţionale în zonă : investiţiile lor directe în America Latină au crescut, în 1977, cu circa 16 la sută, în comparaţie cu 8 la sută, în 1976, şi 11 la sută în perioada 1971—1975. Politicile guvernamentale în materie relevă atitudini diferite. În general, se încearcă o punere de acord între beneficiile tehnologice şi economice pe care le aduce activitatea companiilor multinaţionale şi necesitatea adaptării acţiunii acestora la norme de conduită care să asigure respectarea legilor şi politicilor ţărilor în care acţionează, ca şi a priorităţilor de dezvoltare economică şi socială ale regiunii. În unele cazuri, s-a produs o liberalizare a reglementărilor privind volumul pătrunderii investiţiilor străine în economia naţională (Chile), în altele se negociază, de la caz la caz, contractele şi acordurile semnate cu unele companii străine (Argentina, Brazilia), în timp ce alte ţări, ca Mexic şi membrii Grupului andin, acordă reglementărilor o deosebită importanţă.

Aşa cum relevă documentele Comisiei O.N.U. pentru America Latină, unul din aspectele de cea mai mare preocupare pentru regiune este tocmai influenţa negativă asupra balanţei de plăţi a acţiunii companiilor transnaţionale care operează în sectorul manufacturat. O soluţie ar constitui-o, se arată în studiile de specialitate ale O.N.U., creşterea capacităţii de negociere a ţărilor regiunii, prin sisteme administrative şi de informaţie eficientă, care să ducă la formarea de grupuri negociatoare capabile să poată face faţă presiunilor companiilor transnaţionale. Într-adevăr, acest rol îl îndeplineşte Sistemul economic latino-american (S.E.L.A.), forum în care statele continentului îşi pun de acord poziţiile în vederea unor negocieri ulterioare cu terţi.

■

Problemele cu care este confruntată America Latină, dincolo de caracterul lor specific, reprezintă preocupări ce stau în faţa celor mai multe ţări în curs de dezvoltare. Depăşirea cadrului „tradiţional" al structurilor economiei, diversificarea produselor de export, industrializarea şi orientarea producţiei către mărfurile manufacturate — plătite atît de scump la import, printr-un mare volum de materii prime — constituie premisele indispensabile dezvoltării, ale racordării la necesităţile imperativului creşterii economice.

Analizînd dezvoltarea continentului în ultimii zece ani şi stabilind priorităţile social-economice pe perioada 1980—1990, documentul final a recentei sesiuni a C.E.P.A.L., intitulat sugestiv „Evaluarea păcii", relevă că progresul ţărilor Americii Latine în următorul deceniu va fi posibil prin reformularea strategiei internaţionale a dezvoltării. Cu alte cuvinte, prin consolidarea efortului propriu al fiecărui stat în parte, pe calea edificării unei noi ordini economice internaţionale, în care să fie recunoscut şi respectat dreptul la o dezvoltare liberă şi neîngrădită, la adăpost de practicile protecţioniste, în conformitate cu interesele şi necesităţile numărului mare de state aflate în curs de dezvoltare.

Anca Voican

Soare

În apropierea orașului pakistanez Karachi a luat ființă prima stație experimentală pentru utilizarea energiei solare. În cadrul acestei stații, se folosesc seturi de baterii care stochează energia electrică obținută și o redistribuie. Bateriile astfel încărcate sînt deja folosite de Compania națională a electricității și gazului natural. Specialiștii apreciază că, în condițiile de climă din Pakistan, posibilitățile de folosire a energiei „Astrului zilei" sînt deosebit de favorabile.

Poziție

Președintele francez, Valéry Giscard d'Estaing, a afirmat — într-o alocuțiune radiodifuzată — că nu se va angaja în favoarea vreunei liste anume la alegerile pentru Parlamentul vest-european. Șeful statului francez a precizat că rolul președintelui Republicii nu este acela de a indica cine anume trebuie să fie reprezentanții țării în acest parlament. „Dimpotrivă, datoria mea este de a aminti care este poziția Franței, ce înseamnă — după părerea mea — prezența și rolul Franței în Europa, adică abordarea alegerilor sus-menționate în raport cu prezența și rolul Franței".

Primarul Romei, Giulio Argan, a luat parte la dezvelirea plăcii comemorînd moartea fostului lider democrat-creștin Aldo Moro, asasinat cu un an în urmă de „Brigăzile roșii"

Demografie

Țările din America Latină și zona Caraibilor mențin, de 25 de ani, cea mai înaltă rată de creștere demografică din lume — specifică un raport întocmit de UNICEF și dat publicității la Ciudad de Mexico. Potrivit datelor cuprinse în document, 41 la sută din populația totală a acestei regiuni, de 358 milioane de locuitori, sînt în vîrstă de pînă la 14 ani. Totodată, în aproape trei decenii s-a înregistrat o diminuare a ratei mortalității : de la 15 la mie, în 1950, la 8,5 la mie în 1979. Acest fenomen este însoțit de o creștere rapidă a populației urbane — în 1975, 61 la sută din populația de la sud de Rio Grande trăia în orașe. La sfîrșitul secolului, continentul latino-american va număra circa 50 de orașe cu peste un milion de locuitori și 5 cu peste 20 milioane de locuitori.

1000+1

Amendament

Senatul american începe, săptămîna aceasta, dezbaterea unui proiect de lege în virtutea căruia persoana care va urma după Z. Brzezinski în funcția de consilier al președintelui S.U.A. pentru problemele securității naționale va trebui să aibă și confirmarea Senatului. Problema urmează să fie abordată sub forma unui amendament adus de senatorul Edward Zorinski la legea cu privire la aprobarea fondurilor necesare Departamentului de Stat și Agenției pentru comunicații internaționale, în anul fiscal viitor. Amendamentul prezentat de Zorinski este considerat a fi un nou pas în direcția întăririi controlului Congresului asupra politicii externe americane. Explicînd motivele pentru care a prezentat amendamentul, Zorinski a spus : „Este clar că, practic, noi avem doi secretari de stat — unul la Departamentul de Stat și unul la Casa Albă. Unul dintre ei este răspunzător în fața Senatului, prin procesul de confirmare. Este timpul ca și celălalt să aibă un statut similar".

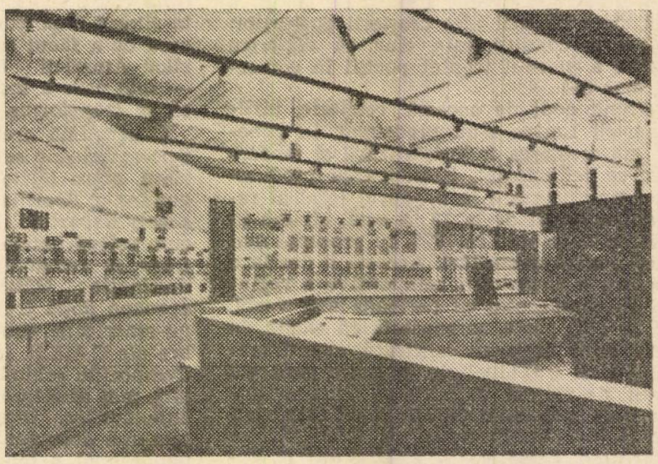

Cu cei 16,285 kilometri lungime, noul tunel din munții Gotthard (Elveția) va fi — în septembrie 1980, cînd se va da în folosință — cel mai mare din Europa. Costul total al lucrării — 700 milioane franci elvețieni. În imagine, una din stațiile de control

Vizită

Referindu-se la vizita pe care președintele Iugoslaviei urmează să o efectueze în U.R.S.S., Mirko Kalezici, purtător de cuvînt al Secretariatului federal pentru afacerile externe, a declarat că I. B. Tito și L. Brejnev „vor avea un schimb general de vederi privind promovarea, în continuare, a relațiilor bilaterale și asupra problemelor internaționale actuale". „Vizita are loc într-un moment de evoluție pozitivă a relațiilor bilaterale între cele două țări în toate domeniile, pe baza unor principii stabilite în comun. Ne așteptăm la un dialog rodnic în toate problemele de interes reciproc — un dialog care, fără nici o îndoială, va avea o semnificație mai amplă, întocmai la fel ca toate întîlnirile anterioare —, la o abordare a problemelor internaționale și a situației internaționale complexe și la dezvoltarea pe mai departe a relațiilor prietenești, la întărirea înțelegerii reciproce și a cooperării reciproc avantajoase" — a spus Kalezici.

Compensații

La Beijing, a fost semnat un acord asupra compensațiilor reciproce derivînd din reglementarea problemelor legate de o serie de bunuri și proprietăți, între guvernele R.P. Chineze și S.U.A. Acordul a fost semnat cu prilejul vizitei oficiale în China a ministrului comerțului al S.U.A., Juanita Kreps — informează agenția „China Nouă".

Export

„Doresc să subliniez că noul regim din Iran este pe deplin conștient de obligațiile sale și are toate intențiile de a continua aprovizionarea pieței mondiale cu produsul său de bază, petrolul" — a declarat Cyrus Ebrahimzadeh, adjunct al ministrului economiei și finanțelor. Acesta a precizat că producția și exportul de petrol iranian se află aproape de nivelul existent înainte de evenimentele din februarie și și-a exprimat aprecierea față de înțelegerea și cooperarea de care a dat dovadă O.P.E.C.

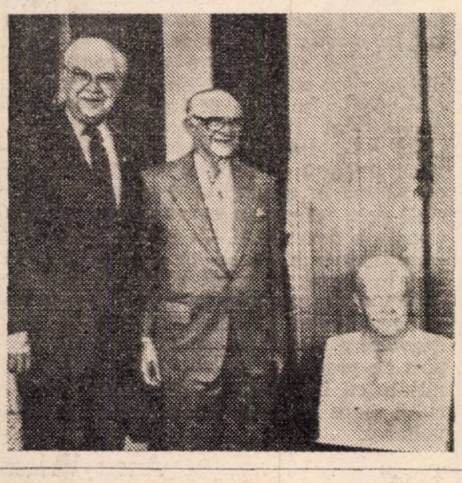

Armand Hammer, directorul companiei „Occidental Petroleum", a primit, la Washington, statuia bustului său, realizată de un artist sovietic, în semn de recunoaștere a activității sale în sprijinul lărgirii relațiilor economice dintre S.U.A. și U.R.S.S. În imagine, de la stînga : ambasadorul sovietic, Anatoli Dobrinin și Armand Hammer

Prințul Fahd al Arabiei Saudite (stînga), aflat în vizită la Paris, s-a întîlnit cu președintele țării-gazdă, Valéry Giscard d'Estaing

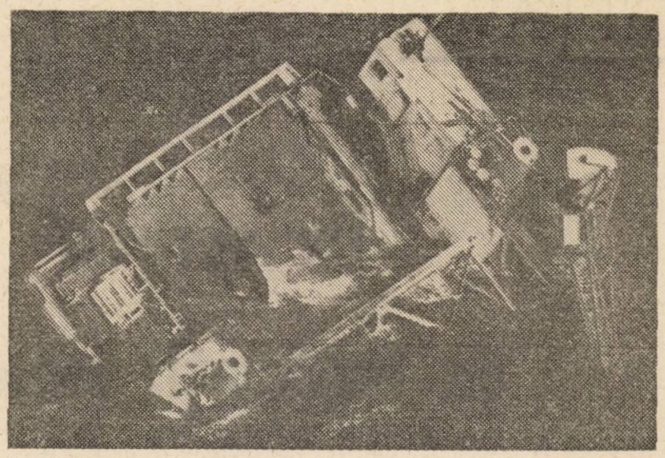

În Golful Mexic, lîngă Galveston (Texas), o sondă de foraj marină s-a prăbușit, din motive încă necunoscute

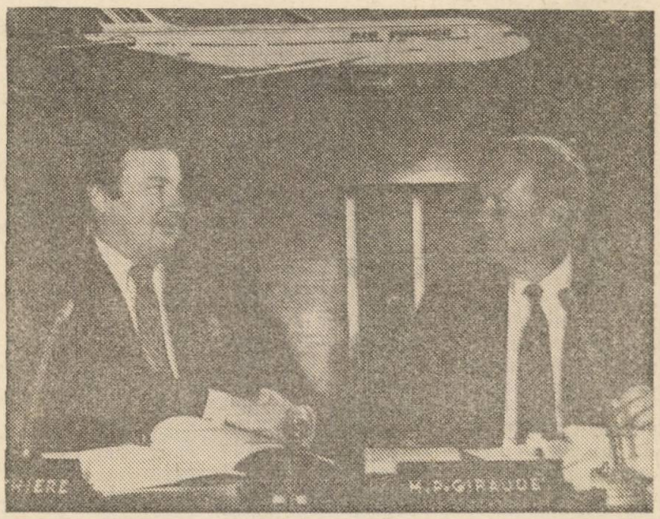

Printr-un acord semnat la Paris, compania franceză de aviație „Air France" a achiziționat încă 11 avioane „Airbus". „Air France" speră să dețină, pînă în 1990, 50 de asemenea „coloși ai aerului"

Anaconda

Fostul senator democrat-creștin chilian, Patricio Aylwin, a condamnat reluarea activității în țară a cunoscutei companii americane „Anaconda". Aylwin, fost președinte al Senatului, a declarat că reintoarcerea în Chile a sus-numitei societăți, odată cu recenta achiziționare a unui zăcămînt de cupru, „repugnă conștiinței majorității chilienilor". „Anaconda a părăsit această țară în urmă cu opt ani, după ce parlamentul aprobase, în unanimitate, o reformă a Constituției chiliene pentru a înscrie naționalizarea bunurilor companiilor străine, printre care cele trei mari mine aflate în posesia societății americane. Aylwin a reamintit că naționalizarea a fost rezultatul unui consens național și că, pentru a justifica revenirea companiei în Chile, ar trebui modificată Constituția încă în vigoare.

Patrimoniu

Potrivit datelor transmise de agenția Taniug, cutremurul de la 15 aprilie a provocat, pe coasta adriatică din Muntenegru, distrugerea sau deteriorarea a 450 monumente istorice și de artă – cifră în care nu au fost incluse vechile cetăți din Herțeg Novi, Kotor, Risan, Budva, Bar și Ulcini. Unele din aceste monumente erau de o importanță excepțională, fiind socotite ca făcînd parte din patrimoniul cultural mondial. În prezent, sînt degajate ultimele dărîmături, înainte ca monumentele să fie examinate cu atenție, pentru a se constata dacă mai pot fi refăcute.

Brevet

Consumul băuturilor alcoolice este interzis nu numai pentru conducătorii auto, ci și pentru... piloții amatori ! Acest punct de vedere a stat la baza sentinței pronunțate de judecătorul unui tribunal din orașul danez Roskilde. Acesta l-a condamnat pe un pilot, în singele căruia, la analiză, a fost găsită o concentrație de alcool de 3,12 grame la mie. Verdictul : închisoare pe patru luni, precum și suspendarea brevetului de pilot, inclusiv a... permisului de conducere auto ! Starea de ebrietate avansată a contravenientului a fost constatată nu în timpul zborului, ci după aterizare, în momentul în care încerca să-și „gareze" avionul. Apreciind eronat distanțele, a avariat cu o aripă a aparatului ușa hangarului.

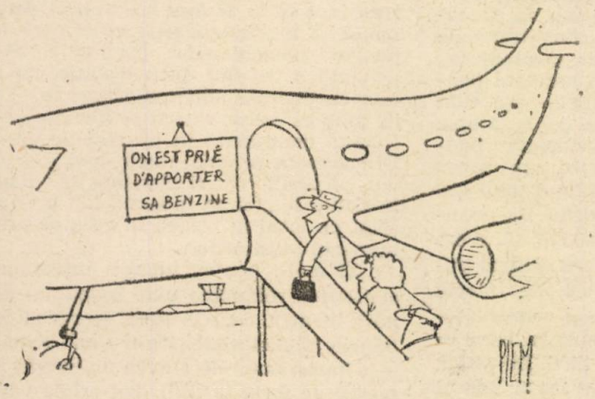

„Vă rugăm să aduceți cu dv. cota de benzină necesară"
(„Le Figaro")

Expediție

În a 55-a zi a încercării temerare a grupului de schiori sovietici de a ajunge pe jos la Polul Nord, ei au realizat cel de-al 1 000-lea kilometru al traseului, parcurgînd astfel două treimi din distanța pe care o au de străbătut. De-a lungul celor 1 000 de kilometri, au fost nevoiți să treacă numeroase fose între banchizele de gheață, au escaladat munți de gheață, au suportat viscole și geruri puternice. Pînă la Polul Nord – care constituie punctul final al marșului lor – schiorii mai au de străbătut 500 de kilometri.

Narcotice

Presa japoneză a publicat „Cartea albă privind narcoticele pe anul 1978", elaborată de un colectiv al Ministerului Sănătății și Asigurărilor Sociale. În Japonia se înmulțesc, de la an la an, crimele legate de procurarea, vînzarea și consumul de stupefiante. Numărul persoanelor arestate anul trecut pentru operațiuni ilicite cu narcotice a crescut de peste 10 ori, în comparație cu 1970, atingînd 18 000. Proporții deosebit de alarmante cunoaște răspîndirea criminalității în rîndul tineretului. „Cartea albă" atrage atenția asupra activizării bandelor de gangsteri, care au făcut din comerțul ilicit cu narcotice principala lor sursă de venituri.

Zăcăminte

Cele peste 200 de expediții geologice care și-au desfășurat activitatea în diferite zone ale Indiei, în anul financiar 1978/1979, au depistat noi zăcăminte de minereu de fier, cărbune, bauxită, aur. Au fost descoperite primele rezerve de plumb din India. În cadrul explorărilor geologice în curs de desfășurare, o atenție particulară se acordă descoperirii de noi zăcăminte de țiței. În perioada menționată, rezerve notabile de țiței au fost identificate în regiunea Arunachal-Pradesh și statul Gujarat. De asemenea, au fost efectuate foraje în statele Assam, Uttar Pradesh și Tripura.

Rubrică realizată de Anca Voican

OTTAWA

Un scrutin cu implicații majore

După cinci ani, canadienii cunosc din nou atmosfera caracteristică unei confruntări electorale decisive. Decisivă, deoarece, la 22 mai, ei vor fi chemați la urne pentru a reînnoi cele 264 de locuri ale Camerei Comunelor de la Ottawa. Și mai ales pentru că rezultatele apropiatului scrutin vor avea implicații majore asupra vieții politice a Canadei.

Numeroși comentatori își explică, astăzi, de ce premierul Pierre Elliott Trudeau a șovăit atîta înainte de a organiza alegeri legislative, declanșate, de regulă, înaintea termenului obișnuit. Probleme deosebit de complexe — de la cele de natură economico-socială pînă la acelea constituționale — par departe de a putea primi soluții imediate, tranșante. O competiție electorală la nivel național atrage după sine bilanțuri pe care Partidul liberal al lui Trudeau — aflat în fruntea guvernului de unsprezece ani — a dorit să le evite, căutînd, în schimb, finalizarea unor proiecte îndelung disputate. Inevitabilul s-a produs la începutul lunii aprilie, cînd Camera inferioară a Parlamentului de la Ottawa a fost dizolvată. Ceea ce a coincis, în mod natural, cu debutul unei campanii electorale, în cursul căreia principalele partide politice ale țării și-au dezvoltat strategii deja cunoscute, iar alegătorii, în cadrul sondajelor de opinie, au refuzat să-și nuanteze opțiunile.

Iată de ce, la numai cîteva zile înainte de scrutin, după o lună și jumătate de dezbateri televizate, mitinguri și turnee electorale, nici una din cele două formațiuni politice principale ale țării — Partidul liberal și Partidul progresist conservator — n-au marcat vreun punct în plus. În ce măsură electoratul canadian este dispus să-și prelungească încrederea în experiența premierului Pierre Elliott Trudeau — lider al Partidului liberal — sau să acorde credit mai tînărului Joseph Clark — liderul Partidului progresist conservator — rămîne, încă, un semn de întrebare. Comentatorii preferă să-și compenseze lipsa de apetit pentru pronosticuri hazardate cu observații mai detaliate asupra programelor electorale și a contextului politic și economico-social.

Este limpede, pentru oricine, că jocul electoral se concentrează asupra a două teme centrale : situația economică și problema unității naționale. Dictate deopotrivă de realități stringente ale țării, cele două subiecte au căpătat, însă, valori diferite, chiar opuse, pentru liberali și pentru conservatori.

Dificultățile economice pe care le-a întîmpinat Canada în ultimul an reține mai mult atenția partidului lui Joseph Clark, înclinat să insiste pe critica activității guvernului liberal în acest domeniu. Nu este mai puțin adevărat că, potrivit cotidianului „International Herald Tribune", sondajele de opinie indică o anume stare de spirit a majorității canadienilor, îngrijorați de problemele inflației, șomajului și stagnării economiei. Statistici ce arată că 8 la sută din populația activă a țării nu are de lucru, că inflația se ridică la 9 la sută și că moneda națională — dolarul canadian — a pierdut 20 la sută din valoarea sa în trei ani sînt des reluate de propaganda electorală a conservatorilor.

Premierul Trudeau, în schimb, își axează campania pe ideea unității naționale. Federalist convins, liderul liberalilor rămîne consecvent în ceea ce o corespondență a Agenției France Presse numea „lupta pentru unitatea țării, pentru asigurarea unui guvern puternic, capabil să valorifice bogățiile naturale în beneficiul tuturor locuitorilor și să țină frîu tendințelor de regionalism, autonomie sau separatism". În același sens, Pierre Elliott Trudeau și-a reînnoit apelurile sale în favoarea realizării unei reforme constituționale a țării. El preconizează, chiar, posibilitatea organizării unui referendum național pentru o nouă constituție care — așa cum arăta, recent, la un miting de la Maple Leaf Gardens Stadium — „va asigura pentru toți canadienii drepturi și șanse egale..." Declarîndu-se partizanul unui guvern federal puternic, Trudeau își precizează conceptul : „Este imposibil să avem o Canadă unită fără un guvern central puternic". Nu este lipsit, totuși, de interes faptul că, în esență, liberalii și conservatorii nu se deosebesc prea mult în ceea ce privește chestiunea unității țării. De altfel, Joseph Clark s-a declarat — ca și liderul liberal — categoric împotriva oricărei tendințe de separatism, ce se manifestă în unele cercuri din provincia Quebec.

Angajări și de o parte și de alta. Desigur, într-un domeniu destinat să sensibilizeze mai mult electoratul : cel economico-social. Deși evită cu precauție extinderea dezbaterii în această problematică, premierul Trudeau a prefigurat o serie de programe de asistență socială a bătrînilor și de asistență fiscală a contribuabililor. La rîndul său, Joseph Clark a lansat idei și priorități generoase. Cea care a atras mai mult atenția : dezvoltarea industriei prelucrătoare în Canada, menită să sporească nivelul transformării, în țară, a resurselor naturale, exportate într-o cantitate disproporționată în stare brută (Canada este al treilea producător mondial în sectorul minier, dar importă 80 la sută din echipamentul necesar).

Echilibrul ce ține în balanță cele două partide principale va fi, după cît se pare, — fapt confirmat de sondaje — fructificat de a treia formațiune politică a țării : Noul Partid Democratic (N.D.P.). Cu un procent previzibil de 15 la sută din voturi, în cazul în care nici liberalii și nici conservatorii nu vor obține numărul de sufragii suficient victoriei, N.D.P. devine cheia majorității. Liderii acestui partid propun măsuri de control al prețurilor, subvenții pentru anumite produse alimentare, reducerea impozitelor la salariile mici, diminuarea șomajului, o serie de naționalizări, dar și un control sever al cheltuielilor pentru ajutor social. Partid al schimbării, sprijinit de sindicate, N.D.P. se remarcă printr-o platformă de orientare social-democrată. Ceea ce îi îndeamnă pe observatori să îl considere mai mult un eventual aliat al liberalilor, decît al conservatorilor. Partidul lui Trudeau a făcut deja o serie de pași în această direcție. Primul ministru a numit, la începutul anului, în postul de guvernator general, pe Edward Schreyer, membru al N.D.P.

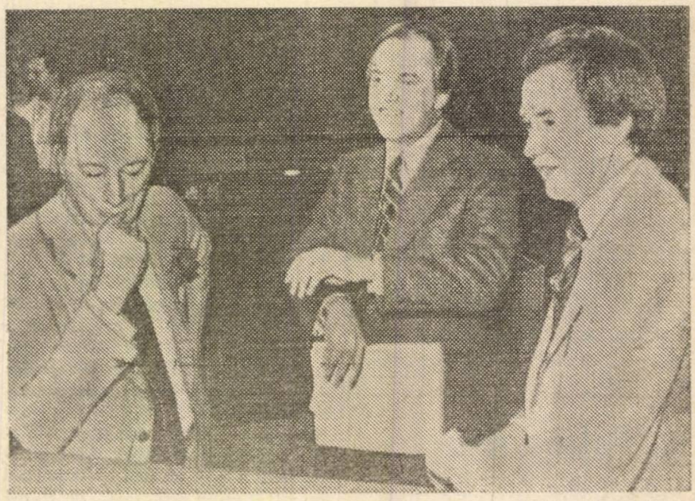

Înaintea scrutinului de la 22 mai, o ultimă dezbatere televizată între liderii principalelor partide : Pierre Elliott Trudeau (Partidul liberal), M. Broadbent (Noul Partid Democratic) și Joseph Clark (Partidul progresist conservator)

Dincolo de succesul strategiilor electorale sau de echilibrul posibilelor alianțe, scrutinul de la 22 mai are o miză determinantă și în repartizarea geografică a audienței principalelor partide. În această privință a devenit, prin tradiție, un lucru cert că liberalii sînt majoritari în Quebec, în timp ce conservatorii se bucură de o influență dominantă în provinciile din vest. Din această pricină, după cum s-a observat, alegerile vor fi cîștigate sau pierdute în Ontario, „inima industrială" a Canadei, aflat pe locul al treilea în ceea ce privește numărul locuitorilor.

...22 mai : pentru liberali înseamnă posibilitatea reînnoirii unei îndelungi guvernări. Pentru conservatori — revenirea pe băncile ministeriale. Pentru noii democrați — o șansă bună de a avea un cuvînt în raportul de forțe al țării. Tot atîtea variante pentru opțiunile alegătorilor canadieni...

Marcel Negreanu

C.E.E. în fața scadenței electorale (I)

Europa „celor nouă" în căutarea identității

Emoție amestecată cu tristețe — descopereau reporterii în atmosfera ședinței care a marcat sfîrșitul unei instituții. „Bătrînul" parlament vest-european, cu 198 membri desemnați de către cele nouă adunări naționale, și-a încheiat definitiv cariera. S-au rostit cuvîntări din care n-au lipsit elogiile, jocurile de artificii ale oratoriei compunînd o ambianță solemnă. Tristețea s-a cuibărit în sala din Luxemburg în care a avut loc reuniunea finală, pentru că foarte mulți dintre deputați știau că nu-și vor mai regăsi locurile în viitorul parlament. Listele de candidați sînt cunoscute de pe acum și calculul hîrtiei indică posibilitatea ca abia 30—40 din cei 198 de membri ai „vechiului" parlament să revină pe băncile Adunării formate prin scrutinul direct, din iunie, și pe care vor lua loc 410 deputați aleși de un corp electoral evaluat la 180 000 000 (populație totală : 260 000 000). Desigur, cei 198 au avut prilejul să audă pe Roy Jenkins, președintele Comisiei C.E.E., declarîndu-i „pionieri care văd, în alegerile directe, încununarea eforturilor lor". Emilio Colombo, președintele instanței sortită să fie înlocuită de un parlament născut în urna de vot, evoca „patrimoniul de experiență". Slabă compensație pentru cei „uitați", care au petrecut mulți ani pe băncile unei instituții împovărată de obscuritate și care sînt înlăturați din scenă tocmai atunci cînd reflectoarele își proiectează luminile.

Reflectoarele aprinse la 10 iunie vor marca un moment destinat istoriei ? Destui oameni politici din Europa occidentală asociază scrutinul comunitar unei istorii ce refuză claritatea. Multe speranțe sînt investite în acest act electoral, destinat să stimuleze acțiunea comună a celor nouă state ce fac parte din C.E.E., să permită depășirea obstacolelor acumulate de-a lungul timpului, deschizînd, astfel, drumul către realizarea unor proiecte ambițioase. Sceptici n-au dispărut : ei nu cred, cu adevărat, în valoarea experimentului, contestă șansele sale de reușită.

Alegerile din iunie alimentează o largă categorie de controverse. Tematica vest-europeană este, în acest caz, subordonată priorităților naționale. În fapt, votul de la începutul lunii iunie, care nu va schimba nici guverne, nici politici, vot care nu va avea nici o autoritate practică pe plan intern, este, totuși, condiționat de situația politică din fiecare țară. Elementele de politică interioară sînt determinante în această bătălie electorală pe care inițiatorii ei au sperat s-o ridice dincolo de granițe, însă care rămîne profund ancorată în realități naționale. Este, categoric, factorul-cheie al întregii construcții comunitare : Europa „celor nouă", în pofida interdependențelor pe care le-a creat, a țesăturii de interese economice și politice, continuă — cum este și normal — să fie sensibilă la argumentele naționale.

Ce reprezintă această Europă a „celor nouă" ? 1 526 000 kmp, 260 000 000 locuitori. Populația activă depășește 100 000 000 persoane : 8 la sută în agricultură, 41 la sută în industrie, 51 la sută în servicii. 52 000 000 vest-europeni (20 la sută din totalul populației) frecventează școlile. 4 000 000 dintre ei sînt înscriși în învățămîntul superior. „Fișa economică" indică (date statistice privind 1977) o producție cerealieră de 104 460 000 tone ; oțel : 126 000 000 tone ; minereu de fier : 53 000 000 tone ; electricitate : 1 114 081 miliarde W/h ; petrol : 46 800 000 tone ; automobile : 11 800 000 etc. C.E.E. deține 21 la sută din flota comercială mondială. La fiecare mie de locuitori există 309 telefoane și 267 aparate de televiziune. Pentru fiecare 100 000 locuitori funcționează 172 medici și sînt la dispoziție 1023 paturi de spital. C.E.E. — realizînd peste 35 la sută din schimburile economice la scară planetară — poate fi apreciată drept prima putere comercială a lumii.

Punînd punct acestei succinte prezentări statistice, se cuvine să facem o primă observație : Europa „celor nouă" nu reprezintă o zonă omogenă, cu același nivel de dezvoltare sau cu niveluri apropiate. Piața comună reproduce, în cadrul ei, multe din disparitățile specifice contemporaneității. Aceste disparități generează dificultăți și tensiuni de două categorii : *comunitare* — între statele mai dezvoltate și cele mai puțin dezvoltate ; *interne* — adică în cadru național, între regiunile care au cunoscut progrese economice și cele rămase în urmă. În Atlasul Băncii Mondiale (ediția 1978), Danemarca este instalată în plutonul de frunte cu 7690 dolari (P.N.B. per capita), iar Irlanda se află destul de departe, cu numai 2620. O distanță oarecum la fel de mare separă R.F.G. de Italia. Dar, în interiorul fiecărei țări vest-europene, se constată diferențe, uneori substanțiale. Dacă luăm în considerare media națională de dezvoltare din R.F.G. drept 100, Hamburgul atinge 156, iar Sarre doar 85. După aceleași criterii, în Italia, Calabria realizează doar 56 procente din media națională, Bretania, în Franța, 74, iar Ulsterul, în Marea Britanie, 82. „Disparitățile dintre regiunile bogate și cele sărace n-au fost deloc reduse" — apreciază cotidianul belgian „Le Soir". Decalajele riscă să se amplifice în cazul în care porțile C.E.E. se vor deschide pentru cei trei candidați cu o economie dominată de agricultura mediteraneană (Grecia, Spania, Portugalia).

Un săptămînal parizian a încercat să investigheze realitățile sociale ale celor nouă avînd drept criteriu *„bonheur national brut"* (bonheur = fericire). Olandezii ar fi în partea de sus a clasamentului, urmați de danezi, în timp ce ultimii ar fi irlandezii. Desigur, tabelele din „Le Point" sînt discutabile din punct de vedere al rigorii științifice și al exactității datelor. Ele exprimă, însă, un fapt cert : inegalitatea situațiilor sau ceea ce „L'Unità" califica drept „dezechilibre profunde". Faptul acesta devine mai frapant atunci cînd examinăm statistica șomajului, oferită lunar, la Bruxelles, de autoritățile comunitare. 6 la sută (adică peste 6 000 000 persoane) din populația activă a C.E.E. șomează. Există un puternic contingent de șomeri în Italia, Franța și Marea Britanie. Securitatea slujbelor atinge un nivel mai ridicat în R.F.G. Oricum, șomajul a devenit un fenomen cronic, bîntuind de mulți ani viața economică a statelor occidentale, fără a i se fi găsit o terapeutică eficientă. Discuțiile pe această temă s-au purtat în Comisia de la Bruxelles, ca și în Consiliul vest-european, la nivel înalt. S-au lansat proiecte, s-au sugerat măsuri. Inutil. Bu-

Cei opt miniștri de externe din C.E.E. s-au întîlnit, la sfîrșitul săptămînii trecute, cu noul lor coleg britanic, lordul Carrington. Întîlnirea neoficială a „celor nouă", desfășurată la Chateau de Mercues, a prilejuit un examen al problemelor ce vor fi dezbătute la reuniunea la nivel înalt a C.E.E. (21—22 iunie) de la Strasbourg. Tematica a cuprins și alte probleme ale actualității internaționale. Lordul Carrington i-a asigurat pe colegii săi că noul guvern conservator va acorda prioritate problemelor Pieței comune. Jean François-Poncet a salutat în numele Franței angajamentul britanic de a aduce o contribuție hotărîtă la soluționarea problemelor C.E.E.

nele intenții, proclamate generos, nu sînt suficiente pentru a diminua șomajul...

Problema armonizării politicilor naționale reprezintă o permanență a dezbaterii comunitare. „Le Soir" se întreba dacă duminica de iunie în care se va vota pentru parlamentul vest-european va putea asigura „cel de al doilea suflu" indispensabil construcției comunitare, începute demult dar neîncheiate. Orice examen al drumului parcurs din 1951 — cînd a fost semnat acordul privind crearea Comunității vest-europene a cărbunelui și oțelului (C.E.C.A.), — trecînd prin Piața comună (apărută pe baza tratatului semnat la Roma, la 25 martie 1957) și pînă la Sistemul monetar vest-european (intrat în funcțiune la 13 martie 1979) indică dificultatea definirii unor orientări comune. Absența unei politici coerente în materie de energie sau avatarurile uniunii economice și monetare sînt concludente. În același timp, există conștiința intereselor comune într-o lume în care reîmpărțirea piețelor și a zonelor de influență este, deseori, brutală. Această conștiință obligă la suplețe, la un plus de receptivitate față de partenerii care nu încetează a fi, în anumite condiții, concurenți (vezi ambiguitatea raporturilor Bonn—Paris). Complexitatea realității, amalgamul intereselor, limitele convergențelor, dar și granițele pe care nu le pot depăși divergențele își pun amprenta pe întreaga evoluție comunitară.

Franz-Josef Strauss, liderul social-creștinilor vest-germani, primul ministru al Bavariei, sublinia că membrii C.E.E. „n-au reușit să găsească o formă de cooperare politică care să le permită să vorbească cu o singură voce, atunci cînd li se pun probleme vitale". Strauss crede că „voința Europei (occidentale) de a deveni, în sfîrșit, o forță politică în stare să vorbească cu o singură voce în toate problemele care privesc existența sa, se găsește îngropată sub dosarele producției de unt, de fructe sau de carne...". Aluzia la factorul economic care alimentează divergențele (interminabilele discuții privind exportul de produse agricole și micile dar ascuțitele „războaie" comerciale) este logică. Dar nu se poate face abstracție de soarta fiecărui popor, de interesele și destinele sale. Pentru că, cei ce militează pentru identitatea specifică a Pieței comune nu pot să treacă cu vederea cele nouă identități naționale. Distanța dintre „dorințe și realitate", pe care o semnala liderul conservator de la München, provine tocmai din contradicțiile de neevitat, din ciocnirea de interese. Faptul că vest-europenii vor merge la vot în aceeași zi (sau aproximativ : între 7—10 iunie) nu va modifica de la sine situațiile. Scrutinul direct nu reprezintă un remediu automat al dificultăților de toate genurile.

Identitatea vest-europeană, în favoarea căreia se pronunța fostul premier belgian Leo Tindemans, tot în coloanele ziarului „Le Soir", nu poate fi produsul unei acțiuni de factură pedagogică, chiar dacă este vorba de termene lungi. În fond, identitatea C.E.E. este inseparabilă de realitățile țărilor membre. Prima putere comercială a lumii s-a aflat, mulți ani, în „vacanță" în momentul marilor crize politice (expresia provine de la Elysée). Absența unei „singure voci" este consecința stărilor de lucruri, extrem de complicate, care definesc existența C.E.E. Și, totuși, în lumea de astăzi Piața comună reprezintă o realitate de certă importanță. Ponderea ei va crește după votul din iunie ? Va aduce acest scrutin un nou elan în realizarea proiectelor acoperite de praful dezamăgirilor trecute ? Sau singurul efect practic va fi acela că, în locul a 198 deputați, se vor afla 410 ? Întrebările domină o campanie electorală care nu suferă prin uniformitate, ci doar prin incapacitatea (momentană) de a polariza interesul opiniei publice.

Eugeniu Obrea

LISABONA

Alternative politice

Dezbaterile Adunării Republicii (parlamentul portughez) pe marginea proiectului de buget și de plan pe anul 1979, începute la 15 mai, la Palatul São Bento, se desfășoară pe fundalul agravării crizei economice și sociale (ritmul inflaționist este de 25 la sută, concomitent cu creșterea șomajului și cu cea a deficitului comercial cu străinătatea — 120,6 miliarde escudos în 1978), ca și al unei latente crize politice.

De votul final al deputaților depinde, în fapt, însăși supraviețuirea guvernului Mota Pinto, care, cu numai două luni în urmă (în martie), a mai fost pus în minoritate pe aceeași temă. A continuat să-și exercite, însă, mandatul, în urma deciziei șefului statului, generalul Antonio Ramalho Eanes, care a cerut partidelor să acorde cabinetului un răgaz de reflecție pentru a modifica și redefini unele puncte ale controversatului proiect de buget și plan.

Situația — cel puțin așa afirmă observatorii de la Lisabona — nu pare să fi suferit ameliorări de natură să dea satisfacție partidelor politice. De aici, presupunerea că, din nou, cabinetul Mota Pinto (cabinet „independent", format ca urmare a intervenției directe a președintelui Eanes) ar putea să nu primească votul de încredere al parlamentarilor.

Cum o asemenea evoluție era previzibilă, președintele Eanes și-a intensificat, în aceste ultime săptămîni, contactele cu liderii diverselor formațiuni politice, sugerînd încheierea unui acord între principalele două partide — Partidul Socialist Portughez (P.S.P.) și Partidul Social Democrat (P.S.D.), — acord menit să constituie o soluție la actuala criză politică. Precizările președintelui au fost, și de această dată, publice, la fel ca și cele două alocuțiuni rostite la 25 aprilie (cf. „Lumea" nr. 19.). Prin intermediul cotidianului „Diario de Noticias", generalul Ramalho Eanes a afirmat că sprijinul pe care, personal, l-a dat guvernului „independent" al lui Mota Pinto se datorează unei absențe, în momentul actual, a „oricărei alte alternative" democratice. Contrar soluției alegerilor anticipate, avansată de partide, șeful statului sublinia că un asemenea act s-ar solda „cu o nouă distribuire a forțelor în parlament" ce ar permite „apariția de noi evenimente politice mobilizatoare". Cu alte cuvinte — sînt de părere observatorii — ar fi vorba de crearea unor noi partide sau fronturi politice, deci de dispersarea forțelor, ceea ce ar accentua dificultățile pe calea stabilizării vieții politice portugheze. Ca șef al statului major general al forțelor armate, generalul Eanes înlătura, în cadrul aceluiași interviu, orice posibilitate de intervenție directă a militarilor în viața politică a țării. Recunoștea, totuși, că mai există încă „tentația unei intervenții a armatei într-o situație de degradare intolerabilă a vieții politice, de agravare alarmantă a crizei economice și, deci, de incapacitate de găsire a unui răspuns democratic la problemele fundamentale".

Conștiente de forța, ca și de rolul pe care îl au de jucat pe scena politică lusitană, partidele au redeschis discuțiile privind fie formarea unui guvern acceptat în mod democratic, fie optarea pentru alegeri anticipate. Purtător de cuvînt al unor asemenea perspective, secretarul general al partidului socialist, Mario Soares, declara săptămînalului „O Jornal" că alternativa trebuie să fie aceea a unui guvern sprijinit de o majoritate parlamentară și care să rămînă în funcție circa un an, pînă la încheierea actualei legislaturi. Dacă, însă, acest lucru nu va fi posibil, Portugalia va trebui — sublinia Mario Soares — să se prezinte anticipat la urne, în cursul lunii octombrie.

Pînă la această oră, pare greu de conceput supraviețuirea actualului cabinet. Se așteaptă ca, imediat după votul asupra proiectului de buget, să fie prezentate în parlament două moțiuni de cenzură : una a comuniștilor, cealaltă a social-democraților. Ambele partide și-au anunțat din timp această intenție. Un asemenea act — este de părere P.C. Portughez — ar corespunde „voinței exprese a muncitorilor", într-un moment social marcat de greve în sectoare precum căile ferate, minele sau birourile de turism.

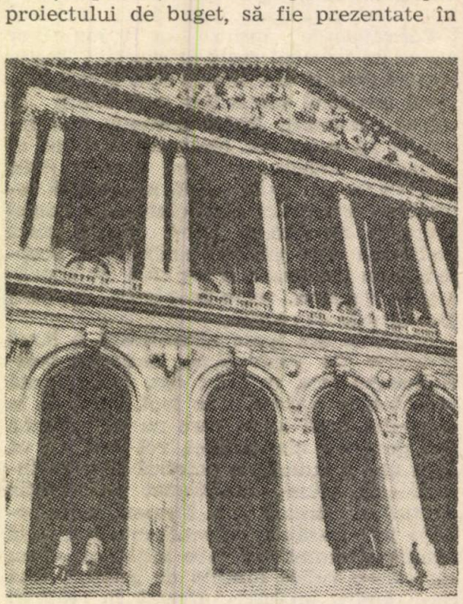

Palatul São Bento, sediul guvernului și parlamentului portughez, se află, în aceste zile, în vizorul politic...

Cum însă, conform Constituției, ultimul cuvînt îl va avea președintele, punerea în minoritate a guvernului Mota Pinto nu înseamnă dizolvarea automată a parlamentului. Acest lucru generalul Eanes l-a subliniat chiar în una din alocuțiunile sale de la 25 aprilie : alegerile anticipate nu vor fi convocate decît „dacă și cînd voi considera eu că acestea vor fi în interesul național".

Este, de aceea, hazardată orice anticipare a evenimentelor de pe scena politică lusitană. Noi alianțe politice pot răsturna, în orice moment, situația. Și, firește, eventualele decizii prezidențiale.

Rodica Dumitrescu

BASEL

Conferința internațională de solidaritate cu poporul palestinian

Corespondență de la Crăciun Ionescu

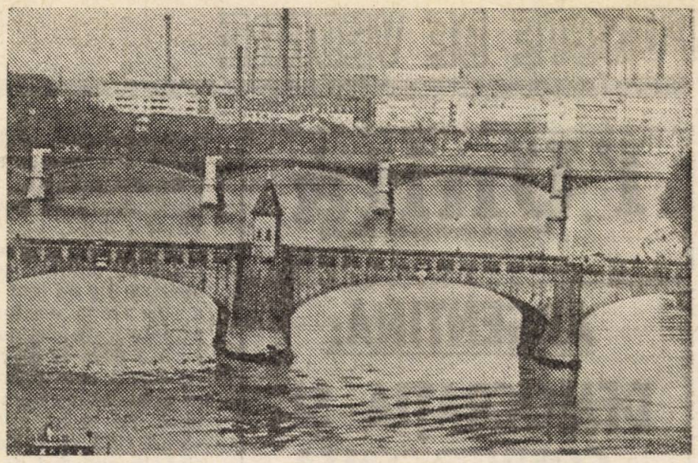

Basel. Podurile de pe Rin

Basel — orașul elvețian cu vocația reuniunilor internaționale, situat pe malurile Rinului, în nord-vestul Confederației Helvetice, la punctul unde se întîlnesc frontierele a trei state : Elveția, Franța și Republica Federală Germania — a găzduit recent o importantă conferință de solidaritate cu lupta poporului palestinian, întrunind o largă participare de peste hotare.

La această conferință internațională, organizată din inițiativa și la invitația Consiliului Mondial al Păcii și Mișcării Elveține pentru pace, în colaborare cu Organizația pentru Eliberarea Palestinei, au luat parte 200 de persoane — parlamentari, reprezentanți ai unor partide politice, sindicate, comitete naționale pentru apărarea păcii și alte organizații de masă — din 60 de țări de pe toate continentele. Erau prezenți, de asemenea, reprezentanți ai unor organisme ale O.N.U., precum și ai unor organizații de masă cu caracter internațional : Federația Sindicală Mondială (F.S.M.), Federația Mondială a Tineretului Democrat (F.M.T.D.), Uniunea Internațională a Studenților (U.I.S.), Organizația de solidaritate cu popoarele afro-asiatice etc.

Delegația palestiniană — cuprinzînd membri ai Comitetului Executiv al Organizației pentru Eliberarea Palestinei, ai Consiliului Central al O.E.P., precum și primari ai unor orașe arabe din teritoriile ocupate —, condusă de Faruk Kaddumi, șeful departamentului politic al O.E.P., a fost salutată cu deosebită căldură de participanți, într-o emoționantă manifestare de solidaritate cu poporul palestinian, cu lupta sa pentru realizarea drepturilor legitime la autodeterminare.

Conferința de la Basel a fost deschisă de Romesh Chandra, președintele Consiliului Mondial al Păcii. Faruk Kaddumi, șeful departamentului politic al O.E.P., a rostit, la rîndul său, o amplă cuvîntare, înfățișînd obiectivele luptei poporului palestinian, aspirațiile sale la o patrie proprie, liberă și suverană.

Timp de trei zile, cît a durat conferința, au luat cuvîntul, în plenul ei sau în comisii, peste 80 de participanți, exprimîndu-și întreaga simpatie și sprijinul lor activ pentru cauza justă a poporului palestinian.

Delegația Comitetului național pentru apărarea păcii din România a reafirmat, în intervențiile sale, solidaritatea activă, pe multiple planuri, cu lupta poporului palestinian pentru înfăptuirea aspirațiilor legitime la autodeterminare și dezvoltare independentă într-o patrie liberă și suverană, sprijinul larg acordat de România Organizației pentru Eliberarea Palestinei, în vederea realizării cît mai complete a unității de acțiune a poporului palestinian în eforturile ce le depune pentru soluționarea problemelor sale vitale.

S-a subliniat faptul că țara noastră s-a pronunțat și se pronunță consecvent pentru reglementarea pe cale politică, prin tratative, a problemelor din Orientul Mijlociu, pentru o soluție globală care să ducă la instaurarea unei păci juste și trainice, pe baza retragerii Israelului din teritoriile arabe ocupate în urma războiului din 1967, a soluționării problemei poporului palestinian, în conformitate cu dreptul său la autodeterminare — inclusiv la constituirea unui stat propriu, independent —, a asigurării securității, suveranității și integrității teritoriale a tuturor statelor din zonă. România a afirmat, întotdeauna, cu cea mai mare fermitate, că realizarea unei păci drepte și trainice în regiune, asigurarea securității și liniștii tuturor statelor din această parte a lumii sînt de neconceput fără soluționarea justă a problemei poporului palestinian. Țara noastră și-a exprimat în modul cel mai clar poziția potrivit căreia edificarea păcii în Orientul Mijlociu nu poate fi înfăptuită decît cu participarea directă, nemijlocită, la tratative, a

FARUK KADDUMI :
„Apreciem sprijinul ferm și constant acordat de România poporului palestinian"

poporului palestinian, a Organizației pentru Eliberarea Palestinei, exponent legitim, autentic și recunoscut al acestuia.

S-a menționat că poporul român — prieten sincer al poporului arab palestinian și sprijinitor al luptei acestuia pentru dobîndirea drepturilor sale legitime la autodeterminare, la crearea unui stat palestinian de sine stătător, independent și suveran — a stabilit, de mult timp, cele mai calde relații de prietenie cu Organizația pentru Eliberarea Palestinei, România fiind printre primele țări care a recunoscut O.E.P. ca unic reprezentant al poporului palestinian. Țara noastră a acordat un susținut sprijin politic și diplomatic O.E.P., în diverse manifestări internaționale și, îndeosebi, la Națiunile Unite, numărîndu-se printre statele care au sprijinit de la început, în acest înalt forum internațional, ideea necesității creării unui stat palestinian independent, fiind de asemenea printre inițiatorii înscrierii, pe agenda O.N.U., a problemei palestiniene, precum și a rezoluției prin care se acordă Organizației pentru Eliberarea Palestinei statutul de observator la Națiunile Unite.

Delegația română a subliniat la conferința internațională de la Basel poziția țării noastre, în sensul că, în prezent, este mai necesar ca oricînd să fie intensificate eforturile pentru a se ajunge la o soluționare globală a conflictului din Orientul Mijlociu, să se acționeze cu hotărîre în direcția găsirii căilor de participare la aceasta a tuturor țărilor din regiune, pentru întărirea colaborării și solidarității între țările arabe. O deosebită importanță ar avea, în acest sens, realizarea unei reuniuni internaționale, fie prin reconvocarea Conferinței de la Geneva, fie sub altă formă, la care să participe toate țările interesate, cei doi copreședinți — Uniunea Sovietică și S.U.A. —, inclusiv Organizația pentru Eliberarea Palestinei, ca reprezentant legitim al poporului palestinian, acțiune ce ar urma să se desfășoare sub egida sau cu participarea activă a O.N.U.

Delegația română a arătat că poziția principială, constructivă a României socialiste, privind necesitatea reglementării situației din Orientul Mijlociu, în vederea unei păci globale, juste și durabile, a fost reafirmată de președintele Nicolae Ceaușescu, în cursul recentei sale vizite oficiale în mai multe state din Africa, expresie a sentimentelor de profundă și activă solidaritate a poporului român cu popoarele acestui continent, cu lupta lor pentru consolidarea independenței și suveranității naționale, pentru progres economic și social, pentru dezvoltarea multilaterală.

Intervențiile delegației române s-au bucurat de viu interes și largă audiență, numeroși participanți cu care am discutat exprimînd simpatia și admirația pentru poziția principială și constructivă a României, a șefului statului român, în problema soluționării situației din Orientul Mijlociu, apreciind călduros întreaga politică externă a țării noastre. În mod deosebit, delegații palestinieni au adresat delegaților români mulțumiri pentru conținutul intervențiilor făcute în cadrul conferinței, pentru întregul sprijin pe care poporul român îl acordă continuu cauzei poporului palestinian.

Într-o convorbire cu delegația română, **Faruk Kaddumi,** membru în Comitetul Executiv și șef al departamentului politic al O.E.P., a ținut să aducă mulțumirile sale personale, rugînd, totodată, să se transmită poporului român, conducerii partidului și statului nostru cele mai bune sentimente din partea poporului palestinian, a conducerii O.E.P. pentru **„sprijinul ferm și constant acordat de România poporului palestinian, Organizației pentru Eliberarea Palestinei, în lupta lor pentru asigurarea dreptului inalienabil la autodeterminare".**

Conferința de la Basel de solidaritate cu poporul palestinian a constituit un nou prilej de afirmare a sentimentelor opiniei publice internaționale și, se înțelege, și ale poporului român, în sprijinul cauzei drepte a palestinienilor.

La sfîrșitul conferinței a fost lansat un apel pentru aplicarea efectivă a rezoluțiilor O.N.U. în problema palestiniană, pentru mobilizarea opiniei publice mondiale, pe scară cît mai largă, în vederea realizării drepturilor naționale inalienabile ale poporului palestinian — cheia păcii în Orientul Mijlociu.

l'Unità
ORGANO DEL PARTITO COMUNISTA ITALIANO
ROMA

ARGENTINA: DEMOCRAȚIA ȘI „CONVERGENȚA CIVILO-MILITARĂ"

Declarații ale lui Rubens Iscaro,

membru al Secretariatului P.C. din Argentina

ÎN CONVORBIREA avută cu Gian Carlo, Giuliano Pajetta și cu Anselmo Gouthier, Rubens Iscaro a relevat că „procesul început la 24 martie 1976 de forțele armate din Argentina încă nu s-a precizat. Aceasta permite extremismului de dreapta, ca și celui de stînga, să prezinte o situație falsă despre țară. Comuniștii luptă, însă, pentru a fi cunoscute atît perspectivele pe care vrem să le promovăm, cît și fenomenele negative pe care dorim să le modificăm prin luptă".

P. C. din Argentina — a menționat interlocutorul — și-a stabilit poziția pe baza documentului publicat la 25 martie imediat după lovitura de stat, document în care se afirmă că aceasta, deși nu este metoda cea mai potrivită pentru soluționarea crizei naționale, a creat totuși „o nouă realitate". O cale de ieșire — se adaugă — nu poate fi oferită de mișcarea de gherilă sau de terorismul extremei stîngi, pe care P. C. din Argentina le respinge. Trebuie înfruntate cauzele profunde ale crizei ; o criză care își are originea în „cei doi piloni corupți" ai structurii economico-sociale : latifundia și monopolurile internaționale. În sfîrșit, P. C. din Argentina a propus o platformă de urgență „care să servească drept bază pentru un guvern civil-militar de amplă coaliție democratică".

Întrebat pe ce se întemeiază optimismul său în ce privește evoluția procesului politic argentinian spre democrație, R. Iscaro a răspuns :

„În primul rînd, pe unitatea clasei muncitoare și a poporului argentinian — care nu au fost atrase pe pozițiile extremismului — cît și pe posibilitățile de luptă pentru o democrație reînnoită ; în al doilea rînd, pe declarațiile unor importante sectoare moderate și democratice ale forțelor armate, avînd în vedere, totuși, limitele oricărui proces în care intervin factori imponderabili. Credem că trebuie să se țină seama de promisiunile făcute de forțele armate și, îndeosebi, de generalul Videla, care a afirmat, în mai multe rînduri, că procesul nu este îndreptat împotriva nici unui sector politic și urmărește, conform spuselor sale, să instaureze «o democrație republicană reprezentativă și federală», punînd capăt «tradiționalului ciclu de alternare între guverne constituționale și guverne militare» ; el a relevat necesitatea unui dialog cu civilii, făcînd o deosebire clară «între ceea ce este subversiune și ceea ce este gîndire politică, în cele mai diferite manifestări teoretice și ideologice» ; el s-a pronunțat pentru un viitor instituțional cu partidele politice, deoarece nici un sector, singur, nu este capabil să soluționeze problemele țării. La declarațiile de mai sus trebuie adăugate pe acelea ale generalului Viola, comandant al armatei, în primele luni ale acestui an, care a spus că poporul trebuie să aibă «o profundă convingere» că obiectivul politic al actualului regim «se va baza, în totalitate, pe principiile democratice»" și că «anul 1979 va fi hotărîtor pentru desăvîrșirea procesului, iar dialogul și participarea vor fi puse în aplicare cu toată tăria»".

Acestea sînt — după părerea lui Iscaro Rubens — „luminile". Există, firește, și „umbre" : aspirația unor grupuri ce se inspiră din concepția lui Pinochet și care ar vrea să prelungească la infinit dictatura ; realitatea dramatică a deținuților și dispăruților ; suferințele impuse poporului de o politică economică antinațională ; suspendarea activității partidelor și mișcării sindicale. „Dar, împotriva tuturor acestora, se poate și trebuie să se ducă lupta prin înțelegerea între partide și unitatea poporului".

„Ținînd seama de promisiunile făcute de sectoarele moderate și democratice ale forțelor armate, P. C. din Argentina și-a exprimat hotărîrea de a sprijini o astfel de politică de pace și unitate națională : deschiderea imediată a unui dialog democratic, fără discriminări, între guvern și partidele politice, pentru a pune capăt terorismului și a garanta pe deplin libertatea și drepturile cetățenești ; stabilirea de punți programatice minime pentru o politică economică menită să îmbunătățească condițiile de viață ale clasei muncitoare și poporului și să apere patrimoniul național ; convergența între civili și forțele armate pentru soluționarea procesului, prin convocarea unei Adunări naționale constituante, și pentru un guvern de tranziție civil-militar de amplă coaliție democratică".

Împotriva violenței, pentru o „cale pașnică" și un efort comun al civililor și militarilor, s-au pronunțat, cu diferite prilejuri, peroniștii și Uniunea civică radicală. La 9 noiembrie 1978, nouă partide, între care și comuniștii, au publicat o declarație comună în care se afirmă între altele : 1) „statul de drept" este unica soluție capabilă să apere viața și libertatea cetățenilor atît împotriva exceselor terorismului, cît și împotriva exceselor puterii ; 2) dată fiind înfrîngerea clară a subversiunii, trebuie să se realizeze eliberarea tuturor deținuților politici și sindicali ; 3) planul economic, falimentar, trebuie revizuit și trebuie adoptate măsuri împotriva inflației, chiar dacă ele păgubesc pe privilegiați și speculanți ; 4) soluția instituțională nu trebuie să excludă pe nimeni. Iscaro Rubens a conchis că „P.C. din Argentina își continuă lupta pentru o amplă înțelegere a partidelor democratice, sindicatelor, bisericii, sectoarelor moderate ale forțelor armate și altor organizații sociale, pentru instaurarea în țară a unei democrații reînnoite — obiective ce trebuie să fie proprii unei convergențe civilo-militare".

Le Monde diplomatique

INDONEZIA: O NOUĂ STRATEGIE PETROLIERĂ

PRINCIPAL producător de petrol în Asia de sud-est — cu 1,63 milioane de barili pe zi (b/z) —, Indonezia exportă, zilnic, 1,36 milioane barili, în special spre Japonia (48 la sută) și spre Statele Unite (36 la sută), procurîndu-și astfel 56 la sută din încasările provenite din export. Cu rezerve petroliere apreciate la 14 miliarde de barili, dar care riscă să se epuizeze în următoarele decenii, această țară trebuie să-și întrebuințeze veniturile petroliere pentru a finanța programul de transferare a unei părți din populația insulei Java spre alte insule ale arhipelagului, pentru a realiza proiectele de industrializare, ca și ridicarea nivelului de trai al unei populații din rîndul căreia 40 de milioane de oameni trăiesc cu mai puțin de 100 de rupii (în jur de 75 de centime) pe zi, ca și pentru a găsi noi surse de energie, care

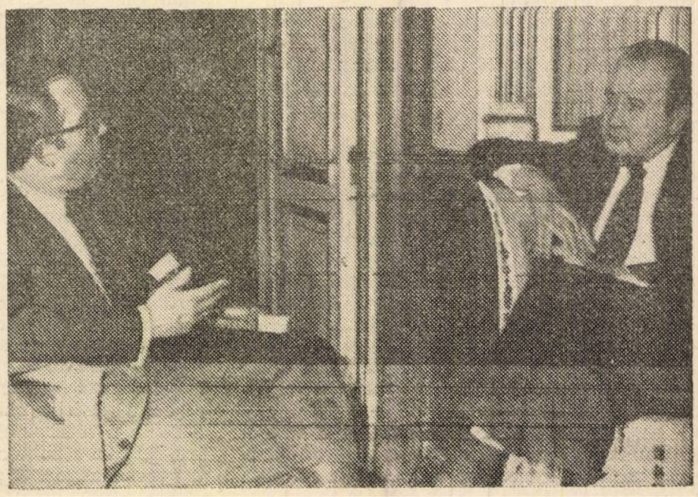

În vizită de o zi la Madrid, ministrul vest-german al afacerilor externe, Hans-Dietrich Genscher (dreapta), a avut convorbiri cu omologul său spaniol, Marcelino Oreja

să permită menținerea nivelului exporturilor petroliere indoneziene.

În fapt, este vorba de un „pariu pe petrol". Reușita sau eșecul acestui plan vor influența evoluțiile socio-economice — și inclusiv politice — din Indonezia, cu implicații și asupra regiunii — o regiune strategică pentru traficul petrolier : drum de transport al petrolului din Orientul Apropiat spre Japonia, avînd drept tranzit strîmtorile Malacca și Lombok.

Deciziile și prioritățile politicii economice indoneziene sînt inseparabile de politica în domeniul energiei și dezvoltării, aceasta fiind însă în fapt foarte vulnerabilă față de orientările celorlalți producători de petrol din lume. După ce, pînă în 1975, a cunoscut o perioadă euforică sub efectul „boom"-ului petrolier, politica energetică indoneziană a devenit, astăzi, o preocupare pentru conducerea de la Jakarta și, mai ales, pentru conducătorii companiei naționale petroliere „Pertamina". Nerealizarea unor ambițioase proiecte ale fostei conduceri a companiei, cuprinzînd domenii extrem de variate — de la turism la siderurgie și la producția de orez —, bazate pe împrumuturi pe termen scurt, au condus la falimentul din 1975, care a pus statul indonezian în fața unei datorii de 10 miliarde de dolari, progresiv redusă de atunci, cu concursul Băncii centrale. Aceasta a creat numeroase probleme. Întîi cea a echilibrului și a repartiției între consumul național și exporturi. Cererea internă este de 250 000 barili zilnic și se prevede un consum petrolier național de 4 milioane de barili pe zi în anul 2000.

Această tendință este, fără îndoială, accentuată de efectele creșterii rapide a populației și cele ale diminuării progresive a unor surse de energie tradiționale (cărbune, lemn). Pe de altă parte, menținerea și creșterea exporturilor petroliere indoneziene solicită dezvoltarea de surse alternative de energie (hidroelectricitate, cărbune, gaze), dar, mai ales, o conciliere a acestei politici cu prioritățile programului de dezvoltare națională și, în special, de industrializare vizînd celelalte sectoare ale economiei.

Al treilea element al politicii energetice se situează la nivelul rafinării petrolului. Indonezia exportă un țiței de calitate superioară (conținînd un procent redus de sulf) și care se vinde scump, dar trebuie să importe petrol din Orientul Mijlociu pentru a satisface cererea locală de carburanți diverși (neofalină, kerosen, petrosin etc.). Or, capacitățile de rafinare ale Indoneziei sînt încă limitate și tratarea petrolului importat revine rafinăriilor din Singapore. În acest context, în august 1978, s-a publicat știrea că „Pertamina", în condițiile noii sale strategii, solicită împrumuturi pentru a finanța, printre altele, construirea unei mari rafinării.

În plus, producția indoneziană trebuie să facă față și concurenței altor țări atît pe piața petrolieră regională, cît și mondială. În apropiere de Indonezia, Malayezia este în plin avînt petrolier și contează pe o producție de 400 000 de barili pe zi, la începutul anilor '80. Creșterea relativ slabă a consumului său intern (de la 131 000 b/z la 188 000 b/z, în 1982) va întări, fără îndoială, capacitatea sa de concurență.

La rîndul său, un alt stat vecin — Singapore — și-a asumat un rol important pe piața petrolieră locală și mondială. Cu o capacitate de rafinare de 1 milion de barili pe zi, companiile străine, printre care British Petroleum, Shell, Exxon, Caltex și-au creat o bază în Singapore pentru reglementarea stocurilor și aprovizionarea cu carburanți în spațiul regiunii. Singapore este în măsură să acopere insuficiențele Malayeziei și ale Indoneziei în domeniul rafinării. În sfîrșit, el servește de bază de conducere a operațiunilor de prospectare și forare în întreaga regiune.

În această conjunctură, se constată o tendință de scădere a producției petroliere în Indonezia (1,63 milioane b/z, în 1978, față de 1,68 milioane b/z, în 1977), care ar putea să se accentueze în 1979. Creșterea veniturilor din export s-ar putea realiza, în mod firesc, printr-o creștere a producției în cursul următorilor ani. În ultimii ani, „Pertamina" descurajase noile explorări și puneri în exploatare de zăcăminte petrolifere. În prezent, această politică a fost corectată, dar există perspectiva epuizării zăcămintelor în exploatare, iar Indonezia riscă să aibă o balanță comercială deficitară în cursul anului 1979. Importanța creșterii producției și a reluării cercetărilor de noi zăcăminte apare, de aceea, ca unul din obiectivele celui de al treilea plan cincinal de dezvoltare — „Repelita III" —, care prevede 582 milioane de barili pentru anul fiscal 1979—1980 și 668 milioane barili pentru 1983—1984.

PROFIL

BRUNO KREISKY

cancelarul federal al Republicii Austria

Recentul scrutin parlamentar desfășurat în Austria s-a soldat cu o victorie netă a Partidului Socialist, liderul acestuia, Bruno Kreisky, avînd posibilitatea să formeze un nou cabinet monocolor și să-și prelungească, în acest fel, mandatul de cancelar federal al Austriei.

Bruno Kreisky s-a născut la 22 ianuarie 1911, la Viena. A urmat studii de drept și economie națională la universitățile din Viena și Stockholm, obținînd titlul de doctor în științe juridice.

În anul 1934 — după o lungă activitate în mișcarea tineretului socialist —, Bruno Kreisky devine membru al Partidului Socialist Democrat. După interzicerea acestui partid, în același an, el continuă să lupte în ilegalitate, ca activist al „tineretului socialist revoluționar" ; este arestat și condamnat, în 1936, la un an și jumătate închisoare.

După anexarea Austriei de către Germania nazistă, în 1938, este arestat de Gestapo. Reușește să evadeze, stabilindu-se pînă la sfîrșitul războiului în Suedia, unde, ca emigrant politic, își continuă studiile de economie națională, fiind, totodată, corespondent al unor ziare vest-europene.

Reintors în patrie, în 1945, intră în diplomație. În perioada 1946—1950, ocupă postul de secretar la Legația Austriei din Stockholm, iar în 1951, i se încredințează funcția de director adjunct al Cabinetului președinției Consiliului de Miniștri. Din 1953 pînă în 1959, deține postul de secretar de stat la Ministerul de Externe, făcînd parte din delegația austriacă la tratativele în vederea încheierii Tratatului de stat (1955), prin care se afirmă integritatea și neutralitatea Austriei. În 1956, este ales membru al parlamentului, iar în iulie 1959 este numit ministru federal pentru afacerile externe, funcție pe care o deține pînă în 1966. La congresul din 1967 al Partidului Socialist Austriac este ales președinte al acestui partid, iar, în 1970, devine cancelar federal.

Camera Reprezentanților a respins săptămîna trecută planul președintelui Carter privind introducerea unei raționalizări a benzinei în caz de penurie, mai precis în situația în care rezervele de petrol ale S.U.A. ar fi scăzut cu cel puțin 20 la sută. Președintele Carter și președintele Camerei Reprezentanților Thomas O'Neill și-au exprimat regretul, declarînd că mulți parlamentari s-au lăsat călăuziți de interese locale. Casa Albă a cerut membrilor Congresului care se ocupă de problemele energetice (în imagine o parte a senatorilor din comisia energetică, condusă de Henry Jackson) să elaboreze, împreună cu Administrația, în termen de 90 de zile, un nou plan

DER SPIEGEL

„Auschwitz: noua generație întreabă"

Serialul de televiziune american, „Holocaust", prezentat, între alte țări, și în R.F. Germania, a readus, în aceste săptămîni, în conștiința multor telespectatori vest-germani mai vîrstnici, capitolul cel mai întunecat — după cum se exprimă revista *„Der Spiegel"* — al istoriei germane — uciderea, în al doilea război mondial, a milioane de oameni în lagărele de concentrare naziste. Serialul a provocat o puternică neliniște și în rîndul tinerei generații din R.F.G., prea puțin informată despre ororile comise de naziști. Iată ce scrie, în legătură cu aceasta, revista „Der Spiegel", într-un articol intitulat *„Auschwitz : Noua generație întreabă" :*

„E drept că Bonnul oficial a recunoscut vina germană, e drept că diferite grupuri alcătuite, în special, din tineri cetățeni vest-germani — trimiși adesea de școală — au făcut călătorii la Auschwitz și au căpătat o mai mare conștiință a coresponsabilității, dar grosul societății vest-germane n-a reacționat. Pentru masa cetățenilor, Auschwitz n-a constituit o temă de discuție.

Cît de puțin se interesau ei de aceasta o dovedesc și lucrările istoricilor vest-germani care s-au ocupat de această problemă. Nici o monografie nu lasă să se vadă ce gîndesc și ce știu ei despre Auschwitz ; cercetarea perioadei lui Hitler este lăsată mai degrabă în seama colegilor americani sau polonezi. Desigur, cazul Auschwitzului nu este singular. Iar cei peste 30 de ani n-au fost suficienți istoricilor din R.F.G. pentru a prezenta o imagine de ansamblu a exterminărilor în masă și a sistemelor lagărelor de concentrare.

Chiar și procesele desfășurate la Frankfurt pe Main, în anii '50 și '60, în legătură cu cele petrecute la Auschwitz și în care au fost condamnați 26 de foști „funcționari ai morții", în majoritate de calibru mai mic, n-au putut determina vreo schimbare. Dimpotrivă, la periferia societății s-au înmulțit grupările extremiste de dreapta care încearcă să bagatelizeze exterminarea evreilor sau chiar să o tăgăduiască complet. Cînd, în 1977, istoricul britanic David Irving a formulat teza absurdă că Hitler n-ar fi știut nimic despre uciderea evreilor, el a găsit o oarecare înțelegere în Republica federală".

Referindu-se la serialul de televiziune „Holocaust", care a provocat o mare efervescență în R.F.G., revista scrie : „Pentru prima dată în istoria postbelică de trei decenii, un mare număr de cetățeni vor să știe adevărul, întregul adevăr despre cel de-al treilea Reich și ororile lui. Școlile și universitățile se pregătesc pentru noi dezbateri, mijloacele de informare în masă din R.F.G. prezintă noi programe referitoare la național-socialism. Tema preferată : Auschwitz și exterminarea evreilor".

„Mai intens decît oricînd, tinerii cer explicații de la cei în vîrstă, întrebîndu-i cum a fost posibil să existe Auschwitzul într-o lume care mai păstra încă formele buneicuviințe burgheze.

«Cum a fost posibil ?» — generația vîrstnică va trebui să găsească un răspuns mai convingător decît formula-standard «Noi n-am știut nimic». Căci tocmai istoria «fabricii de moarte» de la Auschwitz arată că prea multe sectoare ale societății au fost implicate în sistemul de exterminare al lagărelor de concentrare. De Auschwitz sînt răspunzători nu numai un pumn de ofițeri SS."

„Oroarea Auschwitzului — scrie în continuare «Der Spiegel» — a fost atît de inimaginabilă, suferința colectivă a victimelor, atît de anonimă, încît dezvăluirile făcute după război despre crima secolului, comisă de cel de-al treilea Reich, i-au lăsat straniu de indiferenți pe mulți oameni din R.F.G. Numai puțini s-au aplecat să mediteze asupra propriei lor răspunderi în legătură cu Auschwitzul ; pentru mulți, pentru prea mulți, crimele de la Auschwitz erau oarecum ireale...

Auschwitzul a fost cel mai mare lagăr de exterminare și de concentrare pe care l-au întreținut naziștii. Auschwitzul a fost centrul exterminării evreilor, din ordinul lui Hitler. Auschwitzul a însemnat genocid în proporții inimaginabile, el a fost un infern al sadismului, bestialității, al plăcerii de a ucide.

Lumea nu mai văzuse așa ceva : crima industrializată, «genocidul pe bandă rulantă» (cum scrie istoricul american Raul Hillberg). Șuvoiul celor sortiți morții devenise atît de mare, încît asasinii de multe ori nu mai făceau față muncii lor de călăi. Autocompătimindu-se, comandantul lagărului de la Auschwitz în perioada finală a războiului, Rudolf Höss, se lamenta : «Uciderea era ușoară, dar întîmpinam greutăți mari cu arderea». Într-adevăr, ucigașii și comandanții lor nu cunoșteau răgazul, căci tot mai mulți oameni erau trimiși fără milă la gazare. La Auschwitz mureau zilnic 4 000 pînă la 8 000 de oameni. În cele din urmă au fost exterminați aproape 3 milioane de evrei. Dar evreii n-au fost singurele victime ale acestei lumi de oroare a dementei rasiste. Odată cu evreii și-au pierdut viața 11 000 de țigani, au fost uciși aproape 10 000 de prizonieri de război sovietici, mii de deținuți polonezi s-au aflat la cheremul călăilor lor".

Cu aceste reflecții își prefațează revista „Der Spiegel" serialul despre ororile de la Auschwitz, pe care a început să-l publice după adevărata furtună declanșată în R.F.G. de filmul „Holocaust", în intenția de a întregi cu mărturiile vii, ale unui supraviețuitor al lagărului morții, tabloul conturat de televiziunea americană. Revista a publicat, în fragmente, lucrarea polonezului Wieslaw Kielar, astăzi în vîrstă de 59 de ani, fost deținut la Auschwitz, operator și regizor în prezent, care și-a scris memoriile, publicate în 1972 în editura Wydawnictwo Literacki, din Cracovia, și apreciate drept una dintre cele mai zguduitoare cărți despre lagărele de exterminare. Cartea a fost distinsă, pentru meritele ei literare și istorice, cu premiul revistei poloneze „Polityka", precum și cu Premiul de stat al Ministerului Artei și Literaturii. Avocații de la Frankfurt pe Main care l-au audiat pe Kielar ca martor, în aprilie 1968, în cel de-al treilea proces Auschwitz, au fost puternic impresionați de concretețea și veridicitatea depozițiilor lui.

Kielar, fiul în vîrstă de 20 de ani al unui director de fabrică din Polonia, căuta să stabilească contactul cu luptătorii din Rezistența poloneză. Gestapoul a aflat și a pornit pe urmele lui. La 7 mai 1940, Kielar a fost arestat pe stradă. La 14 iunie, Kielar a fost urcat într-un tren al poliției secrete și, împreună cu alți 728 de deținuți polonezi, trimis spre o destinație necunoscută...

În continuare, publicăm extrase din cartea lui Kielar.

„Nimeni nu mai iese de aici"

Lagărul de exterminare Auschwitz ; deținutul nr. 290, Wieslaw Kielar, povestește :

„Ne-am oprit într-o stație mare de cale ferată. Pe clădirea gării era scris numele localității : Auschwitz. Cineva ne spune că este Oswiecim. Deodată, ușile vagonului nostru se deschid larg. Cineva de afară strigă, cu o voce înspăimîntătoare : «Toți afară ! Afară, bandiți blestemați !». Însoțitorii noștri ne ajută, în maniera lor, să coborîm din vagon. Ne lovesc în spate cu patul carabinelor. Din fericire, bătaia n-a durat prea mult, deoarece au început să ne așeze în rînduri. Apoi, ne îndreptăm spre o clădire mare înconjurată de un gard înalt. Printr-o ușă îngustă, coborîm pe scări spre pivniță. După ce străbatem cîteva încăperi de la subsol, ni se iau toate lucrurile personale, iar în locul lor primim un cartonaș cu un număr. Din acest moment, numărul ne înlocuiește numele. Am primit numărul 290. Așa am devenit, simplu, numere.

Ce înseamnă un lagăr de concentrare aveam să aflăm în curînd. Știam că cei îmbrăcați în haine vărgate sînt și ei deținuți aduși de la lagărul de concentrare Sachsenhausen. De multe ori, «vărgații» erau mai răi decît SS-iștii. Ni s-a spus că trebuie să ne adresăm vărgaților cu formula «Herr Kapo».

Din ordinul «kapo»-ului nr. 1 a trebuit să ne înghesuim toți — și eram peste 700 — prin ușa îngustă a barăcii pentru a intra în încăperea ce avea să servească drept dormitor.

(Va urma)

Traducere și adaptare de S. Grigoriu

R. F. G. Demonstrație recentă a foștilor deportați din lagărele de concentrare naziste

Evenimentele din San Salvador

Ion Dumitru, Cluj-Napoca. Redăm mai jos filmul evenimentelor din San Salvador, unde un comando al „Blocului popular revoluționar" (B.P.R.), organizație de extremă stîngă creată în 1975, a ocupat două ambasade, luînd ostatici. Precizăm că B.P.R. este alcătuit din diverse organizații opuse guvernului.

— vineri, **4 mai,** membri ai B.P.R. au ocupat ambasadele Franței și Costa Ricăi din San Salvador, precum și catedrala din oraș, cu scopul de a obliga guvernul salvadorian să elibereze cinci lideri ai B.P.R., arestați în luna aprilie. Sînt luați ca ostatici cei doi ambasadori și alți funcționari ai celor două ambasade. Ambasadorul Franței își prezentase scrisorile de acreditare la 26 aprilie ;

— forțele de securitate salvadoriene încercuiesc cele două ambasade ;

— la **5 mai,** B.P.R., publică ansamblul condițiilor pentru eliberarea ostaticilor. Punctul central al revendicărilor constă în eliberarea de către guvernul salvadorian a lui Facundo Guardado, secretar general al B.P.R., a lui Numa Alberto Escobar, însărcinat cu afacerile politice și a altor trei membri ai B.P.R. ;

— un reprezentant al comandoului declară că viețile ostaticilor nu sînt în pericol ;

— la **6 mai,** ocuparea ambasadelor continuă. Președintele salvadorian Carlos Humberto Romero declară că nu se pune problema unor negocieri cu o „grupare subversivă și teroristă" ;

— la San Salvador, are loc o manifestație de sprijin cu „Blocul popular revoluționar" ; participă muncitori, cadre didactice, studenți.

— la **7 mai,** este întărit dispozitivul care supraveghează cele două ambasade ;

— membrii comando-ului refuză oferta de azil politic din partea statului Costa Rica ;

— în timpul unei manifestații populare de sprijin cu revendicările B.P.R., sînt ucise mai multe persoane ;

— la **8 mai,** personalul ambasadei costaricane, păzită doar de trei membri ai B.P.R., reușește să evadeze ;

— un reprezentant al B.P.R. declară că refuză orice confruntare militară și că acțiunile blocului au vizat reprezentanțele diplomatice ale unor țări cu veche tradiție democratică, „pentru a face cunoscută situația grea care există în Salvador" ;

— doi din cei cinci membri arestați ai B.P.R., a căror eliberare o cere grupul de comando, sînt puși în libertate. Printre ei se află secretarul general al mișcării, Facundo Guardado, în vîrstă de 24 de ani ;

— în seara zilei de **11 mai,** membri ai B.P.R. ocupă o nouă ambasadă, cea a Venezuelei ;

— la **12 mai,** grupul de comando cere, în plus, eliberarea tovarășilor lor arestați cu prilejul evenimentelor în curs.

Mihail Rădulescu, București. Începînd din luna aprilie a.c., în Australia a început aplicarea sistemului metric și în comerțul cu amănuntul. Introducerea acestui sistem a început în Australia cu peste șapte ani în urmă. Primii care l-au aplicat au fost automobiliștii, prin înlocuirea milelor terestre cu kilometri și galoanelor cu litri la benzină. Sistemul metric se va generaliza în Australia abia peste cîțiva ani.

Ziua mondială a telecomunicațiilor

Manole Ionescu, Brașov. În acest an, tema Zilei mondiale a telecomunicațiilor este „Telecomunicații pentru toți". Ea a fost aleasă pentru a sublinia faptul că telecomunicațiile, în general comunicațiile, sînt indispensabile vieții omului, oriunde s-ar putea afla. Ziua mondială a telecomunicațiilor este sărbătorită în fiecare an la 17 mai de către cele 154 țări membre ale Uniunii internaționale a telecomunicațiilor (UIT). Aceasta semnifică aniversarea semnării primei Convenții telegrafice internaționale, la Paris, în 1865. UIT este instituția specializată pentru telecomunicații a Națiunilor Unite. Aceasta reglementează, planifică, coordonează și normalizează telecomunicațiile de orice fel. UIT a luat ființă în 1865, are sediul la Geneva și cuprinde patru organisme permanente : Secretariatul general, Comitetul internațional de înregistrare a frecvențelor, Comitetul consultativ internațional pentru radiocomunicații și Comitetul consultativ telegrafic și telefonic.

Ion Panait, București. Există, într-adevăr, un astfel de proiect. În 1983 o sondă spațială sovietică va lansa în atmosfera planetei Venus un balon-sondă realizat în colaborare cu specialiști francezi. Aerostatul va pluti într-o zonă cuprinsă între altitudinile de 30 și 60 km unde temperatura medie este de 37°C, iar cea maximă nu depășește 70°C. Constituit dintr-un aliaj din mai multe materiale care trebuie să-i asigure rezistența la condițiile vitrege (nori de acid sulfuric) care domnesc în atmosfera planetei, balonul va avea greutatea de 50 kg, va transporta o încărcătură de instrumente științifice în greutate de 30 kg. Un alt proiect prevede lansarea în atmosfera venusiană într-un viitor mai îndepărtat a unui balon solar al cărui fluid interior va fi încălzit de razele Soarelui. Un prototip al acestui balon a fost testat cu succes pe Pămînt în 1977.

I. Ștefănescu, Ploiești. Este vorba, într-adevăr, despre întrebuințarea unei noi forme de energie : cea a mareelor. După cercetări de mai bine de două decenii s-au obținut o serie de rezultate în acest sens. Astfel, în Franța, în localitatea Rance, încă în urmă cu zece ani, a fost instalată o centrală mareemotrică avînd o producție anuală de 500 milioane kWh. Condiția de bază pentru instalarea unei asemenea centrale este posibilitatea de izolare a unui bazin de mare printr-un baraj. Uzina de la Rance are 24 de turbine. În timpul fluxului ele sînt puse în mișcare de apa venind din mare în bazin. În medie, funcționarea uzinei cu putere completă însumează, anual, 2000 de ore. Dar, deocamdată, centrala de la Rance e singura de acest fel. Mai există însă un proiect — tot francez — de construire a unei centrale mareemotrice în insulele Chausey.

Constantin Lițiu, Reghin. N.A.S.A. nu are planuri de a trimite în viitorul imediat nave cosmice pe Lună. Firma „Boeing" construiește, în continuare, mai multe tipuri de avioane. Ne pare rău, dar nu avem informații privind numărul avioanelor construite pînă acum de această firmă.

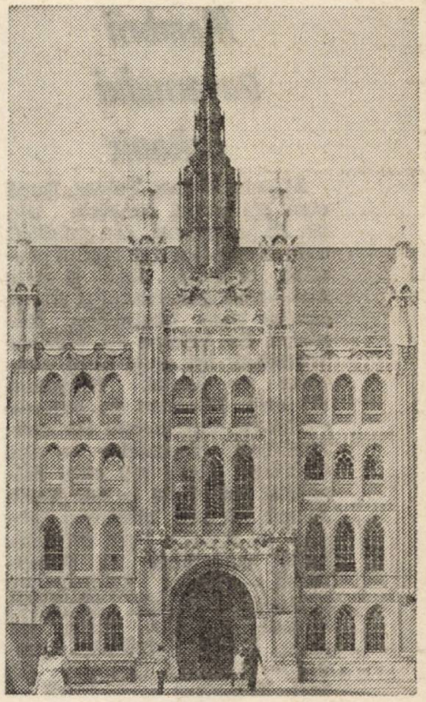

T. Petru, Ploiești. Guildhall (în **imagine**), „casa breslelor", este una din importantele clădiri ale City-ului londonez, unde au loc diferite întîlniri ale corporațiilor. Construcția a început în anul 1411. Guildhall a fost parțial distrus de marele incendiu din 1666 și, ulterior, din nou avariată în 1940, în timpul unui raid aerian nazist. Fațada de sud este în întregime construită după desenele arhitectului George Dance (secolul 18). La Guildhall au loc banchetele anuale ale lordului primar al Londrei. Tot aici se află o bibliotecă cunoscută și o galerie de artă.

Victor Tănăsescu, București. Vă mulțumim pentru observațiile dv. justificate în legătură cu notele la serialul „Memoriile lui Hervé Alphand".

Alexandrina Mihăilescu, Rîmnicu Vîlcea. 1. Fostul președinte argentinian Maria Estela Martinez de Peron nu desfășoară nici un fel de activitate politică și are domiciliu forțat.

2. Am răspuns în legătură cu situația șahului în numerele trecute ale revistei.

3. Jacqueline Onassis locuiește la New York. Un timp a fost redactor la o editură newyorkeză.

Radu Ștefănescu, Bîrlad. Vă sugerăm consultarea rubricii „Profil" din nr. 4/1977.

POSTA REDACȚIEI

Membrii guvernului britanic

Aftenie Bostan, Tulcea. După cum ați putut constata din nr. 20 al revistei, am publicat date biografice ale noului premier britanic. Iată și lista membrilor guvernului și cîteva scurte date biografice. **Ministru de interne** — William Whitelaw (62 ani). **Lord cancelar** — lordul Hailsham (71 ani). **Ministru de externe** — lordul Carrington (59 ani). **Ministrul finanțelor** — Sir Geoffrey Howe (53 ani). **Ministrul industriei** — Sir Keith Joseph (61 ani). **Ministrul apărării** — Francis Pym (57 ani). **Lord președinte al Consiliului** — lordul Christopher Soames (60 ani). **Ministrul muncii** — James Prior (51 ani). **Lordul sigiliului privat** — Sir Ian Gilmour (52 ani). **Ministrul agriculturii** — Peter Walker (47 ani). **Ministrul mediului înconjurător** — Michael Heseltine (46 ani). **Secretar pentru Scoția** — George Younger (47 ani). **Secretar pentru Țara Galilor** — Nicholas Edwards (45 ani). **Secretar pentru Irlanda de Nord** — Humphrey Atkins (56 ani). **Ministrul serviciilor sociale** — — Patrick Jenkin (54 ani). **Cancelar al Ducatului de Lancaster și lider al Camerei Comunelor** — Norman St. John-Stevans (51 ani). **Ministrul comerțului** — John Nott (47 ani). **Ministrul energiei** — David Howel (43 ani). **Ministrul educației și științei** — Mark Carlisle (49 ani). **Secretar de stat la trezorerie** — John Biffen (48 ani). **Ministru fără portofoliu** — Angus Maude (68 ani). Mai există alte șase posturi, situate la nivel subministerial și doar între acestea se află o femeie — Sally Oppenheim (48 ani), **ministru de stat pentru comerț și problemele consumului.** Datele biografice ale ministrului de externe vor fi publicate în cadrul rubricii „Profil". **William Whitelaw,** lider adjunct al partidului conservator, are 60 de ani. În 1970 a fost numit lider al Camerei Comunelor ; între 1972 și 1973 — secretar de stat pentru Irlanda de Nord. **Sir Geoffrey Howe,** 53 ani, a fost avocat la Londra, între 1952 și 1961. Ales în 1964 în Camera Comunelor, a răspuns, din partea conservatorilor, de problemele sindicale și sociale. În 1970 este numit consilier al coroanei ; între 1972 și 1974 — ministrul comerțului și consumului ; din 1975 — purtător de cuvînt în problemele economice. **Sir Joseph Keith,** 61 ani, a fost membru al guvernului Mac Millan în 1962 ; între 1970 și 1974 — ministru pentru problemele sociale. **Peter Walker,** 47 ani, deputat de Worcester din 1961, a fost ministru al locuințelor, în 1970, ministru al mediului înconjurător (1970—1972), ministru al industriei (1972—1974). **Francis Pym,** 57 ani, a fost secretar la trezorerie (1970—1973), apoi secretar pentru problemele Irlandei de Nord (1973—1974). **Sir Cristopher Soames,** 59 ani, ginerele lui Winston Churchill, a fost ministru adjunct al apărării, membru al consiliului privat, ministru al agriculturii (1960—1964), ambasador în Franța, vicepreședinte al Comisiei de la Bruxelles a C.E.E. (1973—1977).

„Revoluția verde"

Constantin Oprișiu, București. În cursul actualului deceniu s-a vorbit mult de „revoluția verde" ca de un mijloc de luptă contra foametei, flagel bîntuind într-o serie de țări în curs de dezvoltare. Este vorba de o inițiativă a două institute americane — unul instalat în Mexic, care a pus la punct, după cel de-al doilea război mondial, varietăți de grîu de mare randament, propice pentru țările tropicale, și al doilea — instalat în Filipine, care produce, din 1962, varietăți de orez cu dezvoltare foarte rapidă (120 de zile) și cu randament ridicat. În practică, aceste noi varietăți de semințe de grîu și de orez au dovedit o mare capacitate de adaptare ; de asemenea, randamentul lor este foarte mare, atingînd uneori și sută la sută. Aceasta i-a determinat pe mulți specialiști să vorbească despre miracolul „revoluției verzi" și despre posibilitatea salvării a milioane de victime ale foametei. Noile varietăți de cereale au fost cultivate, în 1970, pe o suprafață de peste 17 la sută din terenurile cultivate cu grîu în state din așazisa „lume a treia", din care 36,8 la sută din India și 45,6 la sută în Pakistan. În ce privește orezul, în Filipine, 42 la sută din orezării cuprindeau semințe din noile soiuri, a căror producție atinsese 5,3 milioane tone în 1970. La rîndul său, India a realizat, în 1970, o producție de orez de 63,3 milioane tone. Aceste progrese au permis țărilor care au aplicat „revoluția verde" să-și compenseze deficitul în cereale. Cu toate aceste succese s-a constatat totuși că „revoluția verde" nu a rezolvat problema foametei. De ce ? În primul rînd, utilizarea acestor cereale de înalt randament necesita, în paralel, folosirea intensivă de îngrășăminte și pesticide. Rezultă din aceasta că țările respective au trebuit să-și mărească importurile de îngrășăminte și mașini agricole. Din păcate, această practică a constituit un teren propice de dezvoltare a inegalităților sociale din pricina concentrării acestei producții „moderne" în mîinile marilor fermieri și proprietari funciari. La aceasta se adaugă rămînerea în urmă a zonelor, ale căror condiții pedoclimatice fac imposibilă cultivarea acestor soiuri. Cu alte cuvinte, „revoluția verde" — speranța înfometaților — a sfîrșit prin a deveni un miraj. Pentru că, așa cum a subliniat Paul Bairoch în cartea sa „Lumea a treia în impas" : „problema esențială nu rezidă în descoperirea unei tehnici de creștere a producției și productivității, ci în difuzarea rapidă și generalizată a acestor tehnici și adaptarea lor la condițiile ecologice și pedoclimatice și chiar sociale a diferitelor regiuni ale lumii".

Vasile Georgescu, Lugoj. Aeroglisorul de buzunar — PSL 003 — a fost conceput de francezul Michel Peissel. Cu acest aparat, care circulă pe o pernă de aer, și se poate deplasa cu o viteză de 60 km pe oră, transportînd trei pasageri, s-au făcut experiențe și în cadrul unor expediții în Himalaia (1972) și în Mexic (1975).

Gherghe Gugiu, str. Pietrele Doamnei nr. 5, București, sector 7, tel. 49.14.18, vinde colecția revistei „Lumea" pe primii zece ani.

Vasile Mercean, București. În perspectiva alegerilor prezidențiale din vara acestui an, în capitala Boliviei s-a anunțat că patru organizații politice au constituit o coaliție pentru a sprijini candidatura la președinție a lui Victor Paz Estenssoro, lider al aripii istorice a Mișcării Naționaliste Revoluționare (M.N.R.). Din coaliție, denumită Alianța Revoluției Naționale (A.R.N.), fac parte sectorul „istoric" al Mișcării Naționaliste Revoluționare, Partidul Revoluționar Autentic, Partidul Democrat Creștin și Frontul Revoluționar de Stînga. Purtători de cuvînt ai A.R.N. au făcut cunoscut că noua coaliție va dura patru ani și, în caz că va cîștiga alegerile din luna iulie, va constitui baza guvernului civil ce va fi format. Victor Paz Estenssoro îl va avea ca principal contracandidat la scrutinul din această vară pe Hernan Siles Zuazo, liderul Mișcării Naționaliste Revoluționare de Stînga, care va reprezenta Frontul Unitatea Democratică și Populară. Frontul U.D.P. a fost considerat ca adevăratul învingător al consultării electorale din iulie 1978, ale cărei rezultate au fost calificate de observatorii politici ca frauduloase, menite să favorizeze candidatura generalului Juan Pereda Asbun, susținut de cercurile guvernamentale ale fostului președinte Hugo Banzer.

LUMEA

Redacția și administrația : București, Piața Scînteii nr. 1. Telefon 17 60 10 Internațional 18 50 81. Abonamentele se fac la oficiile poștale, factorii poștali și difuzorii voluntari din întreprinderi și instituții. Cititorii din străinătate se pot abona prin ILEXIM — serviciul import-export presă — Calea Griviței nr. 64-66, P.O.B. 2001, telex 011226, București.

C.P.C.S.

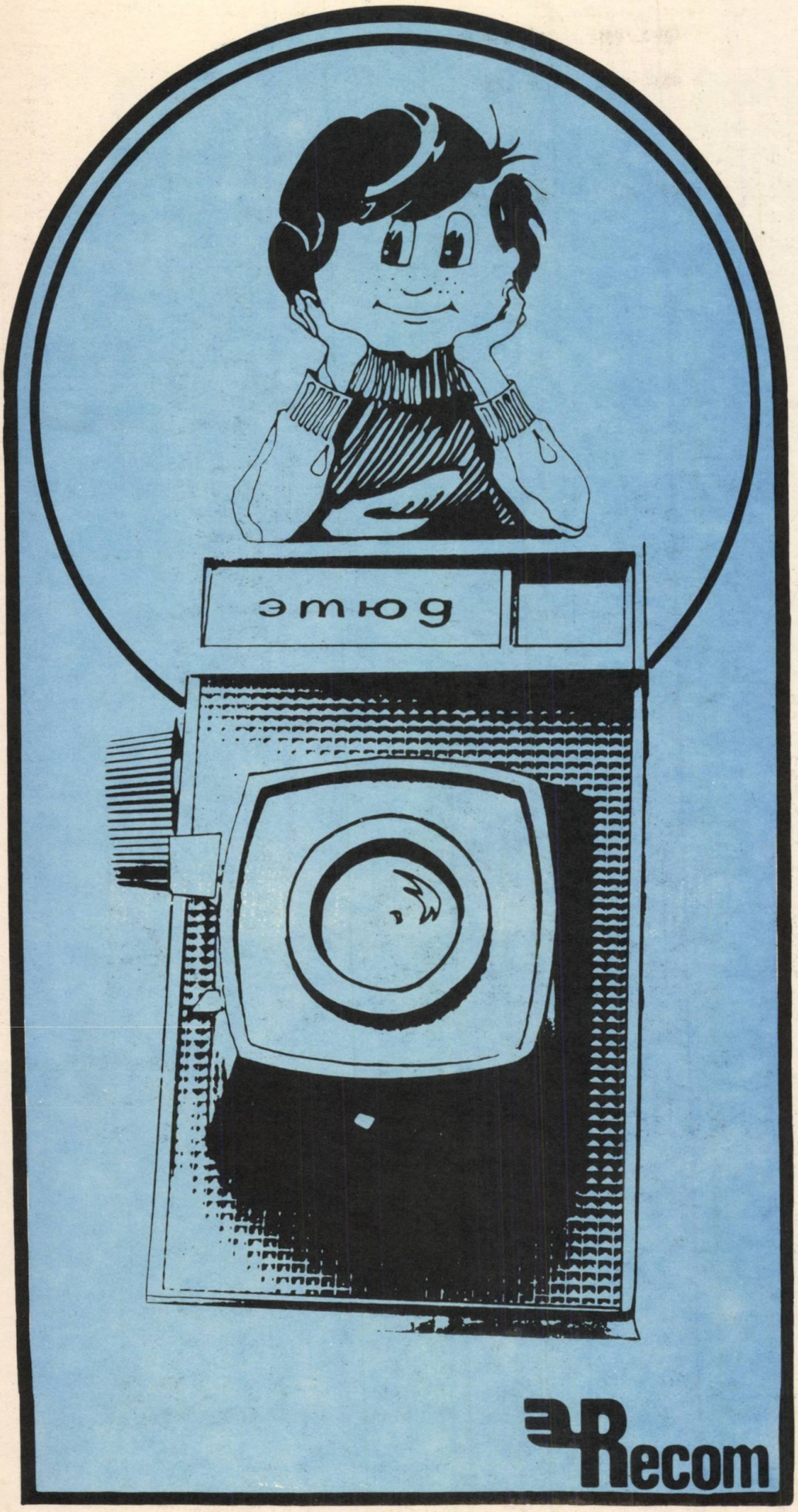

ETIUD — un aparat fotografic special pentru copiii dv. ! Costă numai 70 de lei !

Deși este un aparat simplu, ETIUD permite realizarea unor fotografii color și alb-negru de bună calitate.

Aparatul fotografic ETIUD poate fi cumpărat de la magazinele cu articole foto și jucării sau de la raioanele respective din magazinele universale ale comerțului de stat.

ETIUD oferă copiilor o preocupare interesantă, plăcută și utilă.

Pentru copiii dv., de la 15 mai la 15 iunie, magazinele comerțului de stat au organizat „LUNA DESFACERII MĂRFURILOR PENTRU COPII".

Cumpărați, în aceste zile, articole de îmbrăcăminte ce le veți dărui copiilor dv. de 1 IUNIE.

În magazine vă așteaptă :

– Confecții (rochițe, fuste, sarafane, pantaloni, compleuri, costume) cu o linie proprie modei anului 1979, cu broderii și accesorii metalice.

– Încălțăminte ușoară, flexibilă, comodă, rezistentă, cu fețe din materiale textile sau din imitație de piele.

1 IUNIE – BUCURIA COPIILOR !

Recom

Lei 2

Nr. 24 7 iunie 1979

LUMEA

SĂPTĂMÎNAL DE POLITICĂ EXTERNĂ

Dialog permanent cu poporul, largă deschidere spre lume

ROMA
După alegeri

MANILA
UNCTAD-V: bilanțul dezbaterilor

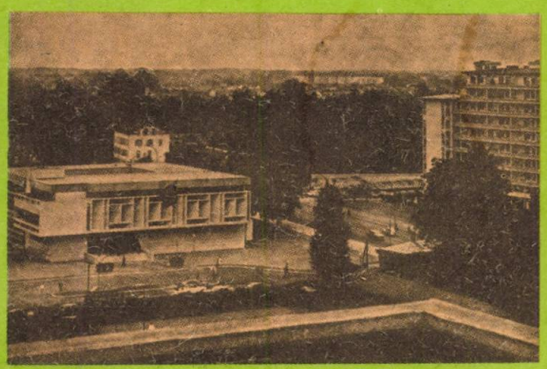

PIAȚA COMUNĂ
Un vot în nouă țări

PANORAMIC
Afacerea secretă de la Pretoria

PREȘEDINTELE NICOLAE CEAUȘESCU ÎN VIZITĂ DE LUCRU ÎN ÎNTREPRINDERI ȘI ȘANTIERE ALE CAPITALEI

Profundă dragoste și stimă față de tovarășul Nicolae Ceaușescu, înaltă responsabilitate pentru înfăptuirea obiectivelor stabilite de Congresul al XI-lea și Conferința Națională ale P.C.R. — acestea sînt sentimentele cu care a fost întîmpinat tovarășul Nicolae Ceaușescu de către muncitorii, specialiștii și cadrele de conducere din unitățile industriale și șantierele vizitate, în Capitală, în ziua de joi 31 mai — „Întreprinderea de avioane", „Automatica", diferite șantiere de construcție din centrul Bucureștiului, platforma industrială Militari, întreprinderea „Electrotehnica".

Expresie a permanentului dialog cu oamenii muncii, această nouă vizită de lucru a secretarului general al partidului a prilejuit o analiză temeinică a modului cum sînt transpuse în viață importantele obiective ale dezvoltării industriei, îndeosebi a ramurilor ei de vîrf, în consens cu exigențele de continuă înnoire și modernizare a structurii producției, de perfecționare a tehnologiilor și a pregătirii cadrelor, de stimulare a creației științifice și tehnice originale.

În toate locurile vizitate, manifestările prilejuite de prezența secretarului general al partidului s-au desfășurat sub semnul puternicei afirmări a hotărîrii neabătute a oamenilor muncii de a întîmpina cu noi succese cea de a 35-a aniversare a eliberării patriei și Congresul al XII-lea al P.C.R.

LUMEA

Săptămînal de politică externă

apare în limbile română, engleză, franceză, rusă, germană, spaniolă

24 (815)

7 iunie 1979

ARTICOLE, CORESPONDENȚE

Permanent dialog cu țara, neîntrerupte mărturii ale deschiderii spre lume 2

UNCTAD-V. După reuniunea de la Manila. Iosif Socaciu 5

Colombo. Reuniunea ministerială a țărilor nealiniate. Paul Diaconu 6

Roma. Rezultatul alegerilor. Radu Bogdan 7

Bonn. Premise ale unor viitoare confruntări. Bazil Ștefan 8

N.A.T.O. Aceleași opțiuni, aceleași neconcordanțe 10

Salisbury. Un guvern larg contestat. C. Dumitru 11

Washington. Polarizări pentru o campanie îndepărtată. Stelian Țurlea 12

C.E.E. în fața scadenței electorale (III). Nouă scrutinuri naționale pentru un parlament vest-european. Eugeniu Obrea 14

Buenos Aires. Cadrul viitorului dialog politic. Anca Voican 19

Katmandu. Efervescență politică în „regatul zăpezilor veșnice". Liana Enescu 20

Tokio. Fundalul unor eventuale alegeri. Sabina Diaconu 21

ROMÂNIA ÎN CONȘTIINȚA LUMII

Hans Blix, Raymond Goor, Stephan Kukla 3

REPORTAJ PE GLOB

R.D.G. Inima Sorabiei. Ștefan Zaides 16

Viena. Fascinația istoriei. Corneliu Vadim Tudor 17

Rubrica 1000 + 1 22–23

PANORAMIC

Filiera sud-africană. Substratul afacerii fondurilor secrete. Dumitru Constantin 24

SERIAL

Anna Frank ar fi avut, azi, 50 de ani... 26

PUNCTE DE VEDERE DIN PRESA MONDIALĂ 28

PROFIL

Mauno Koivisto, primul ministru al Finlandei 30

POȘTA REDACȚIEI 31–32

ROMÂNIA IN CONȘTIINȚA LUMII

În acest număr interviuri cu:

Hans Blix
ministrul afacerilor externe al Suediei

Raymond Goor
președintele Comitetului internațional pentru securitate și cooperare europeană

Stephan Kukla
secretar general al Asociației de prietenie Austria-România

Corespondență din Manila

La încheierea UNCTAD-V. Cerințe care rămîn actuale

DIN ACTUALITATEA INTERNAȚIONALĂ

ROMA

Răspunsul urnelor

N.A.T.O. Aceleași opțiuni, aceleași neconcordanțe

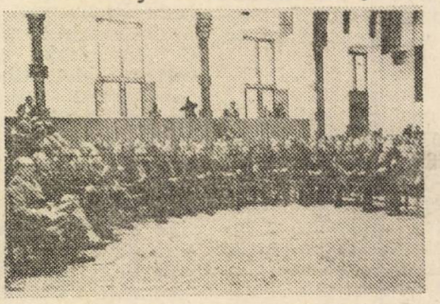

PIAȚA COMUNĂ

Nouă scrutinuri naționale pentru un parlament vest-european

SERIAL

Anna Frank ar fi avut, azi, 50 de ani...

Permanent dialog cu țara, neîntrerupte mărturii ale deschiderii spre lume

Dialogul direct cu țara, cu poporul — intrat în practica de lucru curentă a tovarășului Nicolae Ceaușescu — a continuat, săptămîna trecută, cu vizita de lucru a secretarului general al partidului în mari unități industriale și obiective edilitare din București. Vizita a prilejuit o analiză rodnică a modului în care se înfăptuiesc în viață hotărîrile Congresului al XI-lea și ale Conferinței Naționale ale P.C.R. cu privire la dezvoltarea industriei pe trepte calitativ superioare și, în mod deosebit, a subramurilor ei de vîrf. De altfel, printre principalele obiective vizitate s-au aflat unități industriale din aceste subramuri.

În cadrul acestor noi întîlniri de lucru ale secretarului general al partidului cu făuritorii bunurilor materiale, cu specialiștii, în probleme esențiale ale activității economico-sociale — întîlniri care au prilejuit semnificative și profunde manifestări ale unității indestructibile dintre partid și popor, expresii elocvente ale aderiunii plenare a tuturor oamenilor muncii la politica internă și externă a partidului și statului nostru — au fost abordate aspecte privind căile practice menite să imprime o mai bună orientare a eforturilor, a resurselor umane și materiale pentru îndeplinirea și depășirea indicatorilor cantitativi și calitativi ai planului pe 1979, an hotărîtor al cincinalului, precum și pentru realizarea cu succes a proiectelor de perspectivă privind dezvoltarea unor sectoare de vîrf ale industriei, capabile să asigure înaintarea fermă a economiei românești pe calea modernizării ei neîntrerupte.

În centrul dialogului cu factorii de decizie din instituții centrale și întreprinderi, cu oamenii muncii, s-au aflat, în mod firesc, problemele esențiale de care depinde atingerea acestor obiective de ordin calitativ — folosirea cu maximum de eficiență a fondurilor alocate pentru investiții, înnoirea și modernizarea structurii producției, perfecționarea continuă a tehnologiilor de fabricație și a pregătirii cadrelor, stimularea creației științifice și tehnice originale. Cu alte cuvinte, pe prim plan s-au situat problemele afirmării, mereu mai puternice, a unei noi calități, superioare, în întreaga activitate economică.

În aceeași suită de permanente preocupări pentru dezvoltarea economiei naționale și intensificarea eforturilor pentru îndeplinirea în cele mai bune condiții a sarcinilor cincinalului, se înscriu și lucrările ședinței de marți 5 iunie ale Comitetului Politic Executiv al C.C. al P.C.R. Hotărîrile luate în domeniul perfecționării calificării profesionale, al sporirii retribuției și veniturilor, al accelerării ritmului de execuție a construcțiilor de locuințe și altele, înseamnă tot atîtea dovezi de atașament consecvent pentru înfăptuirea integrală a programului de creștere a bunăstării materiale și spirituale a întregului popor.

Partidul nostru concepe promovarea unei noi calități în toate sectoarele activității economico-sociale ca un factor determinant al ridicării rapide a țării pe noi culmi ale progresului și civilizației, al edificării societății socialiste multilateral dezvoltate și înaintării spre comunism, ca parte integrantă a asigurării și întăririi continue a independenței naționale, ca însăși chezășie a afirmării libere și mereu mai puternice a patriei noastre între națiunile lumii, a creșterii prestigiului său pe plan internațional. Deopotrivă, însă, conștientă că, în condițiile actuale — ale interdependențelor economice crescînde, ale indivizibilității păcii — progresul și securitatea fiecărei țări nu pot fi asigurate decît printr-o fructuoasă conlucrare pașnică, printr-o colaborare echitabilă reciproc avantajoasă, între toate statele, că însăși realizarea obiectivelor ei mărețe de dezvoltare depinde de menținerea liniștii și păcii în lume, România participă activ la întreaga viață internațională, concepînd această participare în cel mai larg și plin de semnificații înțeles al cuvîntului : atît ca angrenare mereu mai intensă în circuitul mondial de valori materiale și spirituale, cît și ca acțiune efectivă în direcția unei contribuții concrete, cu ideea și fapta, la rezolvarea marilor și complexelor probleme de care depinde viitorul omenirii.

Întreaga activitate internațională a țării noastre este, astfel, călăuzită de imperativul promovării unei noi calități în viața economică și politică, în raporturile internaționale, cerință repetat relevată de tovarășul Nicolae Ceaușescu și pentru înfăptuirea căreia militează neobosit și neabătut România și președintele ei. Toate acestea pun cu putere în lumină legătura strînsă, unitatea dialectică între politica internă și cea externă a partidului nostru.

Expresie profundă a acțiunii consecvente a României în direcția afirmării unei noi calități în viața și raporturile internaționale este politica fermă a țării noastre de promovare a unor relații de tip nou între state. Consonanța integrală între vorbe și fapte pe acest plan își găsește o elocventă materializare în activitatea practică a României pe arena mondială, țara noastră așezînd ferm, la temelia tuturor raporturilor sale internaționale, principiile înaintate ale deplinei egalități în drepturi, respectului independenței și suveranității naționale, neamestecului în treburile interne, avantajului reciproc, renunțării la forță și la amenințarea cu forța — viața însăși atestînd cu putere, fără putință de tăgadă, că numai pe baza acestor principii se poate asigura o dezvoltare nouă a vieții internaționale, colaborarea și pacea mondială.

Așa cum s-a subliniat și în ședința Comitetului Politic Executiv al C.C. al P.C.R., care și-a manifestat deplina aprobare și a dat o înaltă apreciere rezultatelor vizitei tovarășului Nicolae Ceaușescu și a tovarășei Elena Ceaușescu în Spania : **„întreaga desfășurare a vizitei ilustrează în mod concludent că România și Spania pot oferi un exemplu de conlucrare rodnică între state cu orînduiri diferite, animate de dorința de a conlucra în spiritul coexistenței pașnice, pentru înfăptuirea aspirațiilor comune de progres și bunăstare, de libertate și independență națională, a năzuințelor spre o viață mai bună, într-o lume mai dreaptă".**

Comitetul Politic Executiv constată cu satisfacție că vizita de stat a președintelui Nicolae Ceaușescu și a tovarășei Elena Ceaușescu în regatul Spaniei a întrunit adeziunea deplină, aprobarea unanimă a întregului nostru popor. În același timp, Comitetul Politic Executiv a subliniat largul ecou pe care l-a avut pe plan internațional vizita de stat a președintelui Nicolae Ceaușescu și a tovarășei Elena Ceaușescu în regatul Spaniei, care marchează un moment politic de remarcabilă însemnătate.

Preocuparea permanentă a secretarului general al partidului, președintele țării, tovarășul Nicolae Ceaușescu, de a da expresie concretă politicii externe românești de largă deschidere internațională, de înțelegere și cooperare cu toate statele lumii, de promovare, prin eforturi unite, a marilor cauze ale omenirii, este demonstrată aproape zilnic de întîlnirile pe care șeful statului român le are în capitala țării, la București.

În ultima săptămînă, tovarășul Nicolae Ceaușescu a primit : delegația parlamentară din Olanda — în cadrul convorbirii reliefîndu-se, printre altele, rolul parlamentarilor români și olandezi, al parlamentarilor în general, în lupta pentru o lume mai bună și mai dreaptă, pentru triumful cauzei păcii și înțelegerii între popoare ; pe președintele Adunării Naționale a Puterii Populare din Republica Cuba — prilej de subliniere, de către interlocutori, a necesității instaurării unei noi ordini economice internaționale, a sporirii eforturilor consacrate eradicării subdezvoltării, întăririi conlucrării dintre țările în curs de dezvoltare, dintre țările nealiniate ; pe vicepreședintele Consiliului Executiv Federal al R. S. F. Iugoslavia — în cadrul discuțiilor relevîndu-se, printre numeroasele probleme abordate, importanța destinderii, a colaborării în Balcani, hotărîrea României și Iugoslaviei de a milita pentru promovarea unui climat de destindere și înțelegere în Balcani și în Europa. Alte înalte personalități străine au fost primite în zilele următoare, toate aceste întîlniri prilejuind schimburi utile și prietenești de păreri atît privind evoluția raporturilor bilaterale, cît și probleme internaționale de primă însemnătate.

Toată această neobosită activitate pe care o desfășoară tovarășul Nicolae Ceaușescu în conducerea dezvoltării multilaterale a României și în afirmarea ei pe plan internațional reprezintă întruchiparea cea mai elocventă a uneia din trăsăturile fundamentale a orientării partidului și statului nostru : îmbinarea — strînsă și firească — a politicii interne și externe a țării, politică închinată propășirii poporului român, în armonie deplină cu progresul în pace al tuturor popoarelor lumii.

„Lumea"